Birgitta

Uppenbarelser

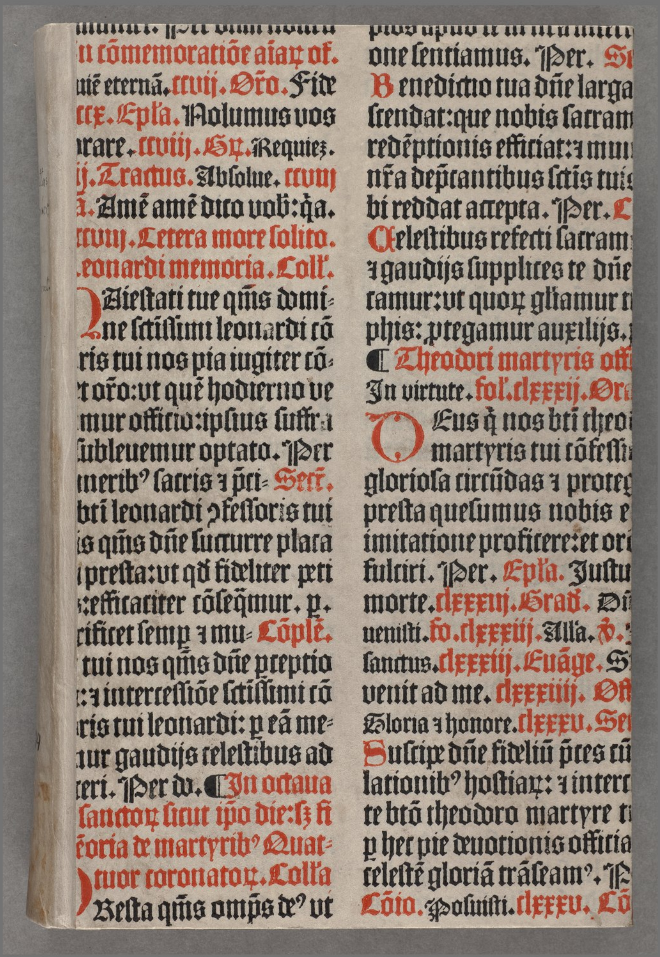

Handskrift A 44

Tillkomstår före 1450
Digitaliserad år 2014

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

A 44

mum. Per dnm nostru
n cōmemoratiōe aiaꝝ oī.
uiē eternā. ccvij. Orō. Fide
ccx. Epľa. Nolumus vos
rare. ccviij. Grā. Requiē.
ij. Tractus. Absolue. ccvij
a. Amē amē dico vob: q̄a.
ccvij. Cetera more solito.
eonardi memoria. Collꝫ.
M Aiestati tue qm̄s domi-
ne sctissimi leonardi cō
ris tui nos pia iugiter cō-
t orō: ut quē hodierno ve
mur officio: ipsius suffra
ubleuemur optato. Per
nerib⁹ sacris ꝛ p̄ci- Secr.
btī leonardi ꝯfessoris tui
s qm̄s dn̄e succurre placa
i presta: ut qđ fideliter ꝑci
: efficaciter cōseq̄mur. p.
ificet semꝑ ꝛ mu- Cōplē.
tui nos qm̄s dn̄e ꝑceptio
: ꝛ intercessiōe sctissimi cō
ris tui leonardi: ꝑ eā me-
iur gaudijs celestibus ad
eri. Per dn. ¶ In octaua
sanctoꝝ sicut ipso die: ſꝫ fi
oria de martyrib⁹ Quat-
tuor coronatoꝝ. Collꝫa
P Resta qm̄s omp̄s de⁹ ut

pios apud te in
one sentiamus. Per. S
B Enedictio tua dn̄e larga
scendat: que nobis sacram
redēptionis efficiat: ꝛ mu
nr̄a deꝑcantibus sctis tui
bi reddat accepta. Per. C
C Elestibus refecti sacram
ꝛ gaudijs supplices te dn̄e
camur: ut quoꝝ gl'iamur t
phis: ꝑtegamur auxilijs.
¶ Theodori martyris off
In virtute. fol. clxxxij. Or
D Eus q̄ nos btī theo
martyris tui cōfessi
gloriosa circūdas ꝛ prote
presta quesumus nobis e
imitatione proficere: et or
fulciri. Per. Epľa. Justu
morte. clxxxij. Grad. Di
uenisti. fo. clxxxiij. Alľa. V.
sanctus. clxxxiij. Euāge. S
venit ad me. clxxxiiij. Off
Gloria ꝛ honore. clxxxv. Se
S Uscipe dn̄e fideliū p̄ces cū
lationib⁹ hostiaꝝ: ꝛ interc
te btō theodoro martyre t
ꝑ hec pie deuotionis officia
celestē gloriā trāseam⁹. P
Cōio. Posuisti. clxxxv. Cō

A 44

A. 44.

Kungl. Biblioteket,
STOCKHOLM
Handskrifter.

№ A 44

A 44

A 44

A 44

A 44

Fragmentum, ex Libro Octavo Revelationum S. Birgittæ.

In quo veteris linguæ Gothicæ vestigia s.

40

Cap. 8.

Lib. 5. Revel. 4. post Interrogat. 9.

thz sum ey ær ij thik · thy at thu droghe alt gott ij thik mz
thinna / dygdha fæghrma · var minom gudhdom thækkis mz al
thik · oc minom mandom byggia mz thik / oc drikka thinna
spina miolk · Thinne arma varo mykyt fæghre vm gudhelica
lydhno oc tholomodh ij ærvodhe / thy hamnadho thinna licam
lics hændir mina mandz oc volikin var iak mxlla thinna
arma mz minom gudhdom · Thin renaste quidher var swa
sum silfken · oc swa sum dyr sadher skinande af dyrom stenom
mæst skinadhom · thy at thin stadhelikhet oc thin tro skonadhe
aldre oc vanskadhis ey ij drøfwilsom · Thessa quidhsins
swa sum ær thin tro · varo væggia swa sum skinande guld
ij hwilko sum mærkis thinna dyghdha styrkir · oc thin snille
oc rætuisa oc tæmpran mz fulkomlica stadhugho fraghalde
ij gudho · thy at alla thinna dygdhe oc skinungha varo fulkomlica
i gudhelicom kraffte / Thinne føter varo alra renaste oc
thwagne oc swa sum fulle mz vælloktande yrta · thy
at thinna skal astundilse oc hop varo rætt til min [illegible]
gudh · oc velloktande til andra [illegible] oc [illegible]
gilse oc scorpioz · Thinne quidz stadher baadhe andelikin
oc licamlikin var mik swa astundelikin oc thin skal swa
thæk · at iak vidher foor af hemmo [illegible] til thik
oc iak styggdis ey at byggia ij thik · vtan iak husadhis
[illegible] mz thik · thy min kæreste modher thz koningxlica
dyra krona · sum gømdis ij mik · hulkin krona iak skuldo
gudh ær sum skulle koronin vara · skulle ange [illegible]
[illegible] vtan thik [illegible] · hulkin sum ær [illegible] modher
oc iomfru oc keysarinna ouer alla drotninga · Christus key
sare talande af enne drotning nylica giptæ enom
konunge · sighir at af thy hionalaghi skal ey hælsa up
rinna i rikeno · vtan drøuilse · thy at hon ær fød

Af fordømdo kone mz ban. oc fyrst ina laggha aldir

IX Gudz son talar af enne drotning som en konung
haw takit til husfru. oc sighir hona vara af
fordømdo kone mz ban af kirkionne. oc gift
fore lagghlikin aldir sighiande. Ætuakta dotter
oc thu skalt vita at i hwario hionalagghi ægher vara
lagghlikin aldir ok samthykkio. æn ij thæssom ær enk
te thera. ok thy ær thætta hionalagg likt dobblom oc
barnaleek. thy at værldzlikin æra letas af thøm ok
ey gudz hedher alla ænna mana lagg. ok thy skal dro
tnighe vpyrna af thæsso hionalagghi ij rikeno ok ey
helsa. ok æn thot thæssa nya drotning ær dott(er) for
dømda foraldra af kirkionne. tho skal hon ey bæra
sins fadhirs wranglikhet. tho skal alre helsa ælla
gagn koma af thæs manz afføddhe som mik retir
til wredhe. Ok thy manadhe ysaat sin son at taka
husfru af sinne slækt. at han skulle ey smittas af
thy folke som gudh var wredher Gudz modher mana
ena drotning værldzlica oc sidhom. at hon skuli vmwæn
da sik til gudh. gifwande af sik dyghdha blomster ok
løf oc frukt. talande ok hørande godha thing ok
ælskande gudh oc sin iæmcristin

X Gudz modher taladhe. Sigh drotningenne at iak
miskunna modher. tok hona swa som ætin bær
na ij æple som ey var faghert aat see. vtan beskir at
smaka ok vansmakande at swælghia. tho plantadhe
iak hona langledhis ij annat land. at hon skulle bæ
ra godha frukt. thy swa som træ føra fram af sik
løøf. blomstir. ok frukt. Swa skal hon bæra dyghdha
løff. gærna hørande gudz ordh. hulkin sixlinne

A 44 - 3

ærv nyttelikin. huar tughtima lifwom. tali ærmugal
the thing gudhi ær til hedhir oc ræmæstono til nyt
telikhet. thy at tha bær han fagher blomstir. Ælske
gudh oc ræmæstin oc tha gør han godha fruct. Ængo
tala nu gærna skor ordh. oc the thing af hulko han
ma afla oc fa værldinna hedher ok godhwilia. ok thy
vinnande sik til mik bærande minom son i hørsl oc
talan ok ængning kærlex fruct. the hono smaka sotte
lica. thz ær hanna sial som han astunda giærne
lica at ægha. Xpus awitir oc straffar ena atirhaldz
lifwan som en konung oc en drotning badhin hion
lonadho. vtan radh oc stadhugha oc mona forakt. at mera
ærit. oc badh talan skuli ey koma ther aff. Capl xj

Tælir xpus at en konungir ok hans drotning hafdho
twa syni. stadhgadho the ok lonadho sin ij mællan
at lifwa i atirhalde oc renlek. oc ther um var gudz
brudh bidhin ok spordh. at hon skulle bidhia gudh. Xpus
swaradhe hænne ok sagdhe. Scriptin sighir at manin
skal ey til dyrfwas at skilia thz som gudh samanføghdhe
thwa skal tha thora vmskipta thz som ær skællica giort
oc halaght ij gudz laghi. tho ma kærlikert ælla værlz
likit got vmskiptas stundom af rætuise sak ij ande
likit got. oc tha løsis ey hionalaghit. vtan swa som
enna handa vmskipte. nar thz mz skællicom forthanka
ok radhe hans samthykkis til bætra got af gudhelicom
kærlek. Æn thænne konung ok drotning hafdho samthyk
kis oc ret synandes vara got. oc thz var tho ey skællikit
thy at annat thera lyddhe renlex lifwan af nyom hita
oc oskællicom ælskogha. ok huxsino lættelikhet. annar
dhin lyddhe af enna handa mana thykkis. oc bradhom

hugh. ok for the sak at ey thola værk ij barnbyrdh.
Tho ær tryggare ok loflicare at atirkoma til forno
lagha ok hionalax samfæghilse. thy at vm the frahalle-
lica idhna oskællik thing. vaxa vanlica ang(er) ok fre-
stilse af oskællike takne foraket. ok sidhan ma tha-
dhan af mera ilt vprinna ok tilfalle til vmtalan ok
baktuskan. tho gøra thæssin tw ij thæssom thingom
æpt(er) snialla mana radhom / thy at ey ær synd th(er)
snialleica atirdragha ok atirkalla som oskællica ær
byriat oc vidhfrestat. Hær six i hwat matto mz skæl
likhet konunge bør aatta sina hustru. ok manar fagher-
lica ena gudhelica drotning at hon vari ødhmiuk.
oc værkunsam vslom / snial oc matelik ij allom thingo
mz fullom kærlek. Cap(itu)l(u)m xij

Gudh son talar til sinna brudh sighiande. the aghu
alla thorn som fæpt(er) ær ij kotino nær hiærta-
no ær ey vaskelica ok bradhelica vprisnande. vtan
sinam ok lætlica sundirskærande. swa ær godh q(uin)na
ælskande. ok tho ær hon thørn manz som astundar
at koma til fulcomlikhet stundom hindir. / ok thy
thæn man som ær tilbundin hustru mz hionalaghi
hwar han see sin vadha hani stundom lætt ordh. swa
som blidhir manane. / Stundom matelica grym swa
som snællir barnefadhir. ok nyti stundom sundirska-
rilse swa som atualkitol læknare. thy at q(ui)nna ær snial-
lelica hørande at hon skuli hughnas matelica. / ok
hønlica aattande at hon skuli ey forsmas / høuiskelica
lærande. oc stundom ey hørande swa at rætuisan
skuli forlatas. Thy høuir drotningenne huxsins ødh-
miukt. matta. i gømingam. ok snille ij gørande

het nadh vidhe thorfteliket. Ond frestilse ok diæf-
wlsins æggilse swara syghiande. thu hørde til sighia
hon ofstadhughom hughi at fara pilagrimis færdh mæ-
dhan miskunnin ær thækkare affre. thy æn thu faar
af thino fadhernis lande. tha hora giruge mæn
thina frægdh. ok skulu røfwa thik ok fanga thik
ok tha skalt thu fa kænna oc røna nødh ok plaghor
fore frælse. fatikdom fore rikedoma. vanhedhir fore
hedhir. oc drøwilse fore hwilo. Thodhir ande sighir at
swa. Jak hørdhe sighia han. en hana varit fangadhan
oc sættan j torn. thæ mere hughnadh hafdhe ij fæn-
gilsom ok myrke. æn han hafdhe naban tima i ymsins
rikedome ok værldzlikom hughnadh. ok thy um gudhi
thækkis at iak skal drøwilse thola. tha skulu mik va-
dha mere løn. thy at gudh ær mildir til at gøra
mik hughnadh ok raskir til at hughsua. swa myklo hæl-
lir at iak wighar af mino fadhernis lande til at
rensa ok bætra mina synde. oc forskulla gudhelikin
kærlek. Ond mysdhalse oc diæfwls frestilse swara
annantidh. hwat æn thu æst ouærdogh at faa gudheli-
kin hughnadh. ok æn thu fa varit othalogh til fatik-
dom oc ødhmiuke. tha skal thik angra hana tilsekit
hardh thing. tha skalt thu hawa kap i hando fore
fingir gull. smælik kladhe a hofdheno fore krono
ok fulan sæk fore dyran kladha bonadh. Thodhir
ande swarar. Jak hørdhe sighia han. at sta elizabeth
konungx dott af vngaria som var kræselica vpfødh
ok ærlica gift. tholde sidhan fatikdom ok forsmælse
ok hon fik mera hughnadh af gudhi i fatikdom
oc hodhelighare krono. æn hon hafdhe blifwit ij

A 44 - 6

alla världinna hedher ok hänna hugnadh. Aatir swara
ond mishuktilse. hwat skalt thu sighia hon vm gudh gifuir
thol til at thu kombir ij ondra mana handir. oc fa varit
val takin oc swiktadh til thin likama. hwat ey skalt thu
forsmagha at forwinna thz. alla foa. alla synas for tholke
blyghdh. hwat ey skalt thu tha ohughnelica syrghia af
thinne dyrfwe. ok al thin slakt for skam skuld skal
grata. tha skal thik vaxa othol oc aknxle i hiartano ok
otrøske til gudh. tha skalt thu yskia dødhin. ok nar
thu fa varit vanfrøghdadh ij andra mana munne. hwat
ey skalt thu nakar stadz synas. Annatidh swara go-
dher thanke. Jak hørdhe saghdhe han af septimine. at
sta lucia iomfru. tha hon var ledd til hørna hws
hon var stadhugh ij tronne. ok trystande a gudz godh-
leek saghdhe hon. Huru mykyt som halz min likame
mødhis. ey thes sidher ær iak iomfru. oc krona skal mik
twæfald göras. oc gudh skodadhe hänna tro ok gömde
hona oskadda. Swa sigher iak. gudh som ængin lætir
frestas aw sina maght. skal göma min hugh. mina tro
ok min vilia. thy at iak anduardha mik honom. varde
hans vili ij mik. Nw for then skuld at thæssin dwat
ningin nøris af thæssom thankom. tha manar iak ho-
na af thrim thingom. först at hon skuli lata sik ij
hugh koma. oc minnas oppa til hulkin hedher hon ær
kalladh oc wtualdh. Annatidh hulkin kærlek gudh haw
teet hänne ij hänna hionalaghi. Tridhiatidh huru
miskunelica hon ær gömd ij thæssom dødha. Ok anna
tidh vara iak hona af thrim thingom. först at hon först
at hon skal göra vækinskap af allo sino värzlico
gaze. oc annal af hwariom thöm skaf hon atte. huru

hon hafdhe han ælla wtlag[illegible]dhe · annattidh at hænna
tiunge ær storlica stuntter · oc [illegible] hon veet ey før
æn hon faller mz dødhenom. Thridhiatidh at gudh spar
ey mera ij pinom dom sinne æn thiæmisto ammone
Thy vadher iak hænne thry thing · først at hon hafui
idhrungha af giordhom syndom · oc bætre skriptamalica
oc rætteliga the synde som hon haui vndergangit at sik
fore skriptit · oc idhne at ælska gudh af allo hiærta · an
nattidh vadher iak hænne at fly skallica skærslo ælla
pino · thy at swa som thæn som ey ælska gudh af allo hiærta
ær værdher pino ij hælvitte · swa thæn som ey bætra sina
synde mædhan han forma ær værdher skærslo · ælla ren-
silse. Thridhiattidh vadher iak hænne at forlata ena
stund kærlica vini oc frændir for gudz skuld · ok koma til
rom · hwar genstigher ær mællan himerike ok dødhin til
at skola fly skærslo ælla pino · thy at thær ær aflat ok
synda forgiwilse som æru skælinna atirløsn oc vplysilse
som hælghe pawa hafwo · ok gudz hælghe mæn forskul
dadho mz sino blodhe. *Jesus sighir brudhinne af thæsse
forsaghdho drotningenne at hon ræknar thunkt vara
gudz nadh · oc six at hænna lif skal stunt vardha vtan
hon lydhe · oc skal gøra thungan ræknskap oc sa strængh-
lica ændelykt* *Capitulum xiiij*

Jhesus talar til sina brudh af næst forsaghdho drotn-
ingenne · the drotningin som iak saghdhe thik af før
ville vita nadh af mik · ok sidhan hon hørdhe nadhina
som iak gaf hænne. Synis thz hænne alva thungt
Thy sigh hænne nu at en drotning var ij helighe
dagham som ælskadhe sina hwilo meer æn mik · ok
hatadhe samminduna ordh oc thwnga / oc tvadhe sik sva

af sinne spille. ok thy hænde at hon var ey at enast
forsmadh af allom [hole] swa som før hedhradh. vtan
æn æmmal drøfdh ij sinom dødh. ok thy iak gudh thul
kin som lustelica see ok veet komaskolande thing / sigher
mi thæsse drotning at hænna time ær kommin.
Rætinskapin som hon skal gøra a domadagh ær thungh
ok hænna ændelykt ey swa som hænna vphof vtan
hon lydhe minom ordhom. Sancta agnes wethydher hær-
faghørlica en licalikin vaghn høghfærdoghan thær en drot
ning høghfærdogh sat oppa. sighiande. thænne ær høgh-
færdhinna vagn mz lastanna hiulom hulkins korosvet
diæfullin ær. ok wethydher en annan ændelikin vaghn
som ænghilen haw til korosven Capl xv

[Lib. 4. Cap. 17.] Beata agnes syntis brudhinne oc sagdhe hænne
af denne høghfærdhoghe drotning / O dotter
thu saat høghfærdogho fruna ij dagh ij høghfærdhinna
vaghn. hulke hon swaradhe. Jak sa sagdhe hon. ok iak
skonadhe syrghiande ok mykyt drøfdh at kot ok
blodh. mildh oc thækkin. vpul mænniskia astunda
swa lonas thær hwar som hon skulle værdhskyllelica ødh-
miukas. thy at hwat ær tholik tenkse vtan gudz gaf
uo ofskyllik forgørilse. / almoghans vndirsyne. / rætuisa
mana drøuilse. oc fatika mana ødhelæggilse ok
fordærfuilse. gudz retilse oc sins sialfs forglømilse.
ok komaskolande domsins hardhare dombir ok siæ
la skadhi. Sancta agnes swaradhe. glædz dottir. thy
at thu ært bortakin ok skild af tholkom fafængo
thingom. thy vil iak tee thik en annan vaghn ij
hulkom thu mat sæghlica hwilas. thy vaghnin

Hic desideratur unum folium.

got ær thz som iak louadhe gudhi. ffatikir gik iak in
ij wærldina. ok fatikare skal iak wtga. oc iak skal gora
for gudz dom ræknskap af allo mik andwardhadho. thy
vil iak mik atirhalla af allo oloflico. at iak skuli ey
awredhan gora gudh. ok skæmda min ræmestin mz
ondo æptedome. ok gora mik sælua mænsworiria
Tholikt atirhald ær wærdoght stoor atirlon. En nakar
ær ij hedhir ok krasom oc thænkir swa/ iak haw fulsto
pa rikedoma. ok fatike mæn vanskas oc forfara. ok
tho ær en alra mana gudh. hwat forskulladhe iak.
ælla hwat syndadhe han. ælla hwat ær kotit vm madh
ka matir. ælla hwat æru swa manga krase. vm ledha
ok wærnilsa oc siukdoms sak oc tilfalle/ oc fortappa
timan oc inledhir synde/ thy skal iak atirhalla mit
kot. at madhkane som æru syndelik vpilse skulin
ey kaat vara ij thy at iak skuli ey lidha oc thola
hardhan dom. oc at iak skuli ey onytlica fortæra
min tima som mik ær gifwin til synda bætrilsa/ ok
vanlica madhan mit kot illa ok katelica vpfot. thy
forma ey rasklica boggias til grof ok hardh thing
swa som fatikir man. tho vil iak sinam oc sina vndan
dragha thy nakar kræselik thing. vm hulkin iak
forma væl at sta. swa som at iak haw væl mina vidhir=
thorft ok ey owflødhelikhet. hulkin som swa thænkir
oc gor til. mz gæmingine swa mykyt han forma. han
ma kallas martyr oc confessor/ thy at prima kon ær
at hawa krase. ok ey nytia krase. at vara i hedhir
oc forsma hedhir. vara stoor nær manom ok halla
tho litit af sik sælwom. Sanlica tholikin huil æru

A 44 - 10

mistyt thek gudhi See dotter iak hawer thik tekmit oc
beuist vagnin hulkins koroswen thin ængil ær. thy
vakta at thu ey bortkasta hans vak ok bezel af thinom
halse thz ær at thu skuli ey forlata hans helsamo radh
oc insktitilse. løpande thit hiærta ælla thin sin til fafæng
thing ok skøor Nw vil iak ænnugh vthydha thik thæn
vagnin som the drotningin sat j. Siælff vagnin
ær hænna othol mot gudhi oc mot sina iæmcristne ok
mot sik sialue. Mot gudhi dømande hans ræntuisæ
lica doma. thy at hon faar ey framgang æptir sino vilia.
ilzstandis mot sinom iæmcristne thy at hon far ey hans
godz othologh i sik sialue. otholika tyrande sins hiærta
hemlik thing. Forsta hiulit aa thæssom vagnenom
ær høghfærdhin. forsmande sik andro. ok dømande
andra. ok forsmande andra ok giruandis hedher
Annat hiulit ær gudz budhordha olydhna hulkin so
inledher j hænna hiærta kranskdoms orsakan. simna
synda flæktilse. hiærtans dyrfue. ok vtskomma værilse
Thridhia hiulit ær værzlica thinga giri hulkin
som hona kombir til at oskællica vtlaggia sit godz
ok latir hona gløma sik sialue. ok komaskolande thig
ok gør hænne ænxla i hiærtano. oc sliolikhet j gudz
ælskogha. Fiærdha hiulit ær ælskoghe til sik sialua
vm hulkin hon vtelykke fran sik sins gudz vyrdhning
oc rædhogha. ok atuakta ey sin ænda ælla dom
Thæssa vagnsins korosven ær diæfwllin som hona
gør gladha ok thurugga til al the thing som han
sændir j hænna hiærta. twe hæsta som dragha
thæssa drotningenna vaghn. ær hop appa lanket

A 44 - 11

liff. ok vili at synda alt til ændan | beslat | ær blygdh
at skæmas ælla vidhirgha oc skripta syndenar. ok the blygdh
dhin bort draghir swa hænna hugh af rættom vægh
oc thyngir swa ij syndumne | mz thy at hon hopas swa
aa langt liff. oc haw vilia at synda. at hon gitir ey
vpstandit ræt giardh mz pino. ok ey skæmd mz blygdh.
ælla lærdh mz manilsom. thy nar hon twor sik sta
stadhelica nidhir faar hon ij dimpit. vtan gudz nadh
hiælpe hænne † Hær sik hwru xpus forbiudhir enō konung
at han skuli ey taka til radhgifwara en smickiara oc
trolskarl. thy at han ær girughir ok swikfullir. ok hor
honom vm han gør thæt amoot Capm XVI.

Huz som talar til sinna brudh af enō smickiara oc
trolskarl thæt en konungr ville vphøghia oc taka ij
sit radh sigiande | thænne mannin som thu kænne
thæn konungin vil nu taka til sin radhgifwara ær værre
æn hwat plaghir varghin gøra vtan swika oc spa
oc swælghia. thy sighir iak at vil han finna min vin
skap. tha vakte ok bortgange af hans vinskap ok
vmgangilsom. ok gifwi honō ey minzsta fiæt af iordh
som han bedhis af honom. ok hiælpe honō ey mz
sino manom oc gafwom. thy at han haw enfald
ordh oc lækkelikin thorst. ok swiklikit et i hiærtano
æn vm konungin gøre hans radh ok vil hava hans
vinskap ok slar sik løpin mz honō. trøstande fullelica
af honom. tha skal han atirpinas ok miswyrdhas
af mik. ok skal vardha magra mana æuintyr oc
aatløgge ok skulu sighia. See konungin ær likare
apa æn kronadhom thra. ok æmmal ma han rædhas
at han skoli mista rikit mz sorgh.

Marginal notes (later hand):

† Hic desideratur Additio in Latino &c.

Hic item desideratur nonnihil, quod ad finem huius capitis additur in Latino.

A 44 - 12

Xpus forbiudher enō konung at han skoli ey vndfa en
framan thiena af andro rike. swa at han inledhe tha ok
gifwi honō framgang i sino rike. hulkin han likna vidh
ræf thy at han ær swikfuller oc høghfærdogher ok en
falla manna vpuare Capitulum xvij

Xpus talar til sinna brudh sighiande. konungin
letar ræfs thiænst oc vinskap. æn hwat ær ræffins
sidhwænia vtan skrymtelica lata sik vara dødhan at
han skoli gripa enfalla foghla. Ok vm han kombir in
ij gasa husit. ey lætir han sik nøghia at han æter ena
gaas. vtan han dræpir alla saman. Swa thænne vm
han faar endel ij landino. han lætir sik ey nøghia før
æn han fa meer. oc tha skal han saa missæmio. thy
at infødde mæn skulu ey sæmia sik mz vtlænningo
Thy flyis hans vmgangilse. swa som etirfuldher orms
etir oc blæstir. thy at fa han frangang tha skal ha
nidherfla landit oc ther skadhelica fordærua / ok plokka
enfallo gæssena. thy skal konungin ok rikesins radh
gifwara ærnodha at the pæninga honō æghas for
morghongafwo. bitalins honom. thy at æpter almænne
lico ordhquædhe. bætra ær vara forenar æn æpter swar +

Ther sæx hulka radhgifwara konungō bør ælska
thøm som hawa gudhelikin kærlek ok ælska
rætuisona. oc ey værldzlica ælskara. oc sæx hwi gudz vini
komu sturido ij drapnilse capitulum xviij

Gudz son talar til sinna brudh. nar hon badh for enō
konung ok saghdhe. Vm thænne konunger vil ærnadha
at vinnæda sialana. tha skipar iak honō twa radh
gifwara som hans rike skulu styra. første ælska inge
meer æn sin thing. ok ær æmnigher redhobom til

T desideratur capitis huius additio, q[ue] E in Latino.

Thretta capitulum thikkis enkannelicha römma swerikis rikis fradhga oc skipilse. mz androm flerom

at döö for mina skuld. Annar thaw nu takit lambs horn
ok är nu redhobom at lydha mik ok thy budhomo. vtan
lydha andanom. Än nu mat thu spöria hwi iak vtsatte
mina vini ij drowilse. Iak swara thik mz äptedöme.
Swa som om nakar tha vare hulkin som hafdhe nakan
skogh ella ödhkn vmkring gärdha mz mur. Innan
murin varin otaam diur. ok vtan murin faar. ok
murin hafdhe mang hal. ok tw rwm vidh hwart
hapit. ok thre fänlica biur varin vidh hwart hapit
Än thän athughul oc gömol om sin faar sighir sinom
thiänarom. O mine thiänara ij vitin at min faar äru
enfald. ok the diurin äru grym ok gripande. thy skan
ok gömin hapin ok smughhwnar. at ey grymo diurin
vtganghade af haghnadhenom thz the äru innelykt. ok
göra faromen skadha. Hawin ey ledho til at ärnodha. ey
latti ij vaku. Idhir röst vari swa som ludhir. Hawin
idhkelika hap ella värio ij idhrom handom. thz the
gripande diurin nalkandis faromen skulin rädhas fore
Thiänarane lyddo gärna sins tha budhordhe. Om sidhe
saghdhe hran sinom vedheman. Gak vt ij min skogh
ok lat diurin höra ludhirsins röst. oc rädh thom mz
thino rope. Hans thiänara nar the hördho röstina
af ludhenom. saghdho the. thätta är vars tha vedhe
mans röst. vpstandom thy rasklica. varom ey nu
rädde. ok ey glömske ella sene. Var hand vari nu
raskare til at sla. var röst höghre til at ropa
ögha vakrare til at see. ok thz som vi skipadhom
for andra til at göma ok väria fa[illegible]. thz sextiom
nu os sialua. Iak sialwr gudh är likir thänom som

A 44 - 14

tha. fframmin ælla skoghin ær væraldin som ympinyngas
oc ær full mz grymasto diurom oc ormom som æru
syndogha mæn / som lifwa vtan lagh. vtan gudhelikin
kærlek. ok vtan skællik sin rædhslone til al ond thing
Thæsse væruld ær vmkring gærdh af omykla hærsto
ok dyrins muor. thy at mænnene vanrøktia gudz tho-
lomodh. ok thrifuas oc hedhras ij andom thingom
Vtan vndhe thæmma murin æru mine vini. huilke so
æru optænde mz minom kærlek. fylghia min forspor
oc leta oc ælska min lagh. Innan fore murin æru the
som haua giri thik ær vtan mato. huilke som skapadh thik
ælska meer æn skaparin / ælska mænnena ok ey skalara
æfunda nærwarande thing. oc glømma komaskolande godh
thing. Thæssa mursins gap æru swik. afw. ok af
iltsta. som ey spara sadhe ok ey som. vtan thæs swa oc
næknas af mæghom at thøxta skællikhet næknas at
fa værslik thing. ok ey akta æuæroghelica ærorthow
mum vndhe gapin æru twe opidhi ælla tw ond thing
ij væraldinne. ffyrsta ær andelikin. ok annat kroplikin
ffyrsta ær at gifwa androm ærettedøme til at skola
synda mz ordhe ok gerning. Annor ær licamlikin. hon
ær swa som twæfald. ffyrsta ær at skrymta vta vm
syndena. oc lata som hon ey vær. for gafwo skuld.
ælla godhuilia. ælla hedhz. ælla oc for nakan værlz
rædhogha. thy hon ægher rættas oc næfsas. Annar
nar ær at for sina nyttelikhet. oc for nakat værlz-
likit got ælla gagn ey vilia sina. ælla næpsa offin
bara synd. Æn thry kønlik gap æru thry iltsto
fullo mæna æsundilse. thy at the æntigia æfunda
skadha sinna iæmcristna liff. ælla kranbia thera

hedhir. ælla gøra thøm ælla thera vino skadha oppa
thera goz | Vedhermannin tekna gudz rætuiso som
skal oppinbaras. huilkra røst tholik skal vara. gif har=
dhom hardh thing. | oc bløtom bløt thing. | hundane
som æpte følghia æru wranglikhetz mæn. huilka som
gudh. æn thot the onde æru. nytia til got. tho ey
thøm sialuo til got. vtan thøm som hær skulu ren=
sas af syndom. The æru sænelica swa som amætelike
hunda. huilke som vani æru at hata færin. oc fordærua
thøm mz sinna giris ok høghfærdz hærsko. riswa af
thøm vllena oc mædher trodha thøm mz sinne iæzsto
swa som vndir sina føter. ok for thy at thæs konugx=
sins rike ær af thæsse økadhen oc skogh. ij tholike
matto skipat. hauande fleire otam oc grym diur.
ok hunda æn faar. Thy skipar iak oc vil at mine
vini varin mina fara gømara. huilke som skulu vara
redhobone at gøra miskund mz ødhmiukom. oc ondo
oc hærzskofullom rætuiso. oc gøra allom iæmpnadh | ffran=
ledhis skulu mine vini vakta sik for thøm gømarom
som standande vidh gapin oc haua spiut ij handom
oc halla thøm vp ij høght. mædhan diurin ok oui=
nine framfara. oc sidhan the æru vndanfagne tha
sla the iordhena mz makløggo rope. at the skulin
synas haua giort starklica ok ærnodhat manlica. thæsse
æru the gømara som ey leta sialanna nytto. vtan
vilia haua vlla fætenar. huilke som skrymta ok lata
sik ey vita syndena. ælla afwista onda hæringa lætlica
at the skulin thækkias. ok æru gløymske. oc swa som
sofwande ij latti ey vplettande oc ransakande huru
syndelica oc onda oc ouinlika hæringa idhnas | Aen

thæsse mine vini ærvodhin atuaktelica at rætuisā
skuli thænas · almoghin æthas · gudz hedher ækias · gin-
stridoghe oc omilde pinas / æn hwat hællir mina ræt-
wiso væst skal koma ij thera daggho som nu lifwa ælla
ey · ær them ey loflikit at vita · vtan the standin sta-
dhelica oc ropin mānelica / thy at iak gudh som ær
sialf sanindin · skal gifwa them sanindina lon · Hi-
merikis drotning lugar hwi hon sigher stundom vi nar
hon talar · ok xpus nar han talar sigher iak · ok hoter
hardhelica enom konung vm han skil ey fra sik en wrā-
gan radhgifwara · ok manar konungin at han vari vakar
oc athughul ij gudz kærlek · Capitulum xix

Gwz modher talar til gudz brudh sighiande · Thu
vndrar · hwi iak sigher stundom vi nar iak talar
til thik · ok nar min son talar til thik · sigher han iak
Thu skalt vita at thz ær for then skuld · at nar min
son talar til thik · talar han a gudhdomsins vægna
mz thik · thy at the hælgha thræfallelikhet ær en
gudh · æn nar iak talar · talar iak af the hælgho
thræfallelikhetz makt ok dygdh · ok thera thriggia
personāna ordh ær eet oc thz sama / oc thy sigher iak vi
Æn sigh nu thæssom konunge som thu bidher fore nu
at kærlekssins modher forevara han af hans blygdh
oc skam oc skadha · thy at blygdh oc skam vare hæn-
num skipadhe sin thræl ij sin stadh · ok skadhi vare
hænnum nakar skipte oc gafwe kisto fulla mz guld for
toma kisto the litit vare nyt · Swa thænne konū-
gin forethænkir at vphoggia diæfwlsins thiænisto
mā · oc girnas at lydha hono · hulkit som hændelica
ær vndelikin blygdh · thy swær iak vm thin xpum

A 44 - 17

min son. at vtan han skil han fran sik oc lætir han
blifwa ij enfallom stadhgha æptir sinne slækt. ey gifuadhe
hanom vald om en skærf af konungxlicom ingællom. iak
skal slængia han af sins howdz ræpa ok til hans ylia
æt til han siggir af værk ok sorgh / miskunna mik maria
thy at iak recte thik til wredhe. Annatidh forenar
na iak han af sinom stadhgha. at han skuli ey swa ater
litla hwilo ok roo. at han skuli koma ij langa oro / vtan
ærnodhe hællir atuaktelica oc starklica ij andhelicom kær
lek. at han skuli faa thz dyra gullit oc ærnadhelica so
ær himerikis son. æn han vil lydha swa som min son
hawir saght hanom. tha sorghe ey. thy at vi skolom
væl finna vægha. vm hulka han maghe vndkoma
the thing byriadh æru. vtan værldinna obrygdhilse
oc stadhga. **Gudz modhir sighir hær konungom at the skulin
ey taka radh af blindom manom. oc dofuo oc dumbo ok
sinkom ij sælinne. vtan af thøm som hellbrygdha æru
ij andhelike skille oc dygdhom. Capitulum XX**

Guz modhir talar til gudz brudh sighiande. Sigh thæs
konungenom som thu bidhir fore. at han hawir fæm
thiænara. thæn første ær blindir. thæs ær ij hanom
eet æmpne af hulko faghirt bilæte ma værdha. thy ær
ey radh spøriande af thøm som ær andhelica blindir
førra æn han fa klara syn. Annar ær døwir. thy at ængin
gudhelikin kærlekir gaar in ij hans øron. thy æru
ey andelik thing hanande mz hanom. vtan han fa bætre
hørsl. Thridhi ær dumbe. thy at gudhelikin kærlekir
ær ey ij hans siæl. ok thy ær thz han tala ær ænagia
fore sinomma naddogha. alla fore værldz æfling. alla
til mana thykkio. Fiærdhe ær borttakin ok vanfør

A 44 - 18

i allom limom. ok thy ær han ohøuelikin til andelika
skiring. ffemte ær allir andelica spiælsken. ok thy ær
hans nær-vara flyskolande at ey skulin andre smittas
af hano. ok thy for thæssa fæm thiænara som vi afradho
honom. Skipom vi honom andra fæm. hulke som andelica
æru væl seande ok hørande ok vtan andelica smitto
ok vm han lydhir thøm tha skal han bihalda mins sons
vinskap. Sigh ok honom at han stande mz lydhno ij kro
nanne / ælla skal min son drepa han vndan kronone
ok thætta ordhit skal iak thik vpthydha ij sino tima
En riddarskaps man gabbadhe gudz ordh for eno konung
ok xpus løte thøm konunge vtan han næffse thøm gab-
bara. thy at krona skal twæfald gøras thøm domara
som næffse syndoghom man for gudz skuld. ok pina skal
xxj twæfald gøras thøm domara ey vil næffa brutlicom
Gudz son talar til sinna brudh. hui drøuis thu at iak
thol han swa tholomodhelica som gabbadhe mik / hwat
ey vest thu at thænkt ær quarædhelica binna. ok hwar
som vinskiptelike liti seas vm the vprinas fore quæ-
melikin tima. tha dogha the ey swa som høuir thøm
thingom som skulu litas. swa som vm the sama hantas
ij quæmelicom ok ræthom tima. Swa min ordh hul-
kin som skulu oppinbaras mz ræteniso ok miskund
skulu vaxa til thæs the æru fullelica moghn. ok tha
skulu the quæmelica samføghias mz thy thinge som
the skulu tilrættas. ok skulu quæmelica ok fagherlica
lita mina dygdh. ok thy vakte konungin at hans
sial skoli ey vara fore thæs gabbarans sial. thy at
hulkin som næffsir syndoghom man for gudz skuld

at han skuli ey pinas af gudhi · Swa som moyses giar-
dhe · hans kvna skal twæfald gøras · thy at han
blidhca gudz wredhe · oc minzsta bruthlix manz dø
at han skali ey pinas æuærdhelica · Æn hulkin som
skrymtar oc forlatir at næffsa bruthlicom · han gør
twæfalla pinona · obiande koma skolande pino · ok
ey idhnande vætuisona · Konungxsins thiænara af cypro
badho xpi brudh at hon skulle bidhia gudh fore konungeno
ok rikeno · hulke xpus syntis nar han var i iherlm · oc gaf
hænne mærkelikin kænnedom som hon skulle skrifwa konun-
geno oc hans fadhers fadhers rikesins høfdhinga

XXII.

Xpus talar mz sinne brudh konungenom af cypro som
æn var tha barn fiortan ara gamal · ok hans fadhers
fadhers rikesins styrare sighiande til sinna brudh · Elskelica
dotter thæ radh som thu skalt gifwa thøm piltenom som
valdir ær til konung · ok høfdhinganom hans fadhers fadher ·
ok sægh thøm swa som a thina vægna sighiande thøm
swa · Fførst radher iak idher at hwar idhra gøre mz sino [Lib. 7. Cap. 18.]
skriptafadher rena oc fulla synda widhergango af allom
thøm syndom som han giordhe mot gudz vilia · ok
takin swa ginsta vara hærra ihu xpi licama mz gudz ræd-
dogha ok kærlek · Annat radhit ær at ij varin badhe
enadhe ij samom æthkogha · swa at ij varin eet hiær-
ta til gudh oc hans hedher · styrande rikit al gudz
hedher ok idhra vndirdana nyttelikhet · Thrydhia
radhit ær at ij varin badhe enadhe ij samo kærlek
mz idhrom vndirdanom · forlatande oc sparande
for ihu xpi vyrdhning oc pino oc dødh · allom thøm
hulke som mz radhe ælla gærning ælla samthykkio
gafwo hiælp til thins fadhers dødh konung petars

A 44 - 20

takkande thøm mz allo hiærta ij idhan kærlek. thæt til
at gudh værdoghis at taka idher ij sina miskund. ok
at han vili styrkia idher til sin hedher ok rikesins styrel
ffiærdha radh ær at mædhan gudz forsea skipadhe
idher rikesins styrana. at ij skulin tillæggia alla akt
the ij formaghin mz kærlex fullom hugh. at tala mz
allom kirkionna oc klostrana formannom. radhande
thøm at alle the oc thera undirdana skulin rætta
sik i allom thøm thingom ij hulkom the hana ville
fatit andelica ælla værldzlica. af hælaghom stadhga
som hælghe forældher skipadho som fore thøm ginge
at the ok thera undirdana swa bætradhe maghin
faa gudz vinskap. ok værdoghe vardha bidhia gudh
at han værdoghis miskunnelica upnya allan kirkio
na stadhga ij dyghdhana hælagget. ffæmta radh
ær at ij vilin for then kærlekin mz hulko gudh
ælskadhe idhra siæla. ælska idhra undirdana siæla
radhande idhro mædhærstaps folke at alle rættin
sik ødhmiuklica ok rætlica the som gudh giordho
wredhan ij nakrom thingom. ok alle the som æru
undir ranmæta kirkio lydhno hulke som komo til
skæla allir idhmin ødhmiuklica skriptamal oc samsæt
tin sik oc gærin sæmio mz sinom iæmcristnom som
the æru brutlike amoot. ok takin ihu xpi hedher
uærdha licama sidhan the æru bætradhe. ok haf
uin thæt xpe kristelikit lifwerne. livande trolika
ij hionalaghi. ælla ij ænkiodom. ælla ij loflix iom
frudoms stadhga. oc gømen al the thing som the
hælgha kirkia bindher. ok manin alla sina heme

A 44 - 21

lica thwæ thiænara ok vndirdana . ok alla andra the
som the gita mz xpendomom oc ordhom ok skælex gi-
ningom at the gørin ær samuledh styrkiande thæm
ij thølkom stadhgom mz sinom godhom manilsom . ok
i skulin vita for sant at alle the som ey vilia lydha
ij thæssom thingom skulu thola skadha ij sial ok lica
ma . Siætta vadhit ær at ij talin mz allom kirkiona
formannom at the manin idhkelica oc fulkomlica alla sina
klærka oc kirkio styrara . at hwar thera opsyni
granlica ij sinne sokn . æn nakre af thera sokna ma-
nom lifwa . oc blifwa i nakrom opinbarom syndom
til gudz vretilse . oc the halgho kirkio forsmælse . ok
hwem the finna thølkaledhis oblyghelica lifwande
ij opinbarom syndom . The forewarin thøm fulkomlica
af sinna sialla vadha . ok læræn thøm andelika læke-
doma ok radho . vm hulka the maghin sik ødhmiuk-
lica bætra . ok æn nakre the som lifwa i opinbarom
syndom . vilia sik ey bætra ok ødhmiuklica lydha
tha forsumin ey sokna prestene kunghøra thet sinom høgh-
re formannom ok biscopom . at the maghin mz kir-
kionna dom . laghlica rætta ok næfsa om thølka hær-
skofulla mæn . ok vm the foresaghdho formæn ok
biscopa formagho ey rætta thøm ælla plagha for
thera hardhisko ok høghfærdh . ælla værdz likt vald
Tha bidhz idher a gudz vaghna at ij varin thera
foresaghdho formanna tilhiælpara mz idhre vallaghe
maght . At the foresaghdho hardho syndara mz idhre
hiælp maghin rættas ok faa gudz miskund vm
sidhe . Hær byrias annor opinbarilse teedh fru birgitto
ij rikin . oc xp̄us bidher thæsso foresaghdha konunge oc

A 44 - 22

thy föddinga ij cypro at the skulin gustan oppinbara tho
na allo rikeno at the skullin bætra sik / ok for thæn
skuld at the giordhin ey bætring. thy wordho
the gustan vædhelica mz slaghne af annars lande
folke Cap^m xxiij

[Lib. 7. Cap. 19.]

Nar xpi brudh stodh vplypt i gudhelica thinga
skodhan bidhiande til gudh. sa hon ij andelike
syn eet pallacium. thz hænne syntis obegripelikit ij
storlek. ok osighelikit ij væneliket. / Ok thz sa hon
xpm swa som høxsta kesara sitiande ij høgho kesar-
lico sæte mællan sina hælgho mæn. Ok han vplæt
sin vælsignadha munn. frampførdhe thæssin ordh som hær
skriwas sighiande. Jak ær sannelica sialwer høxste kær-
lekin / thy at al the thing som iak hawer giort af
vphofweno them giordhe iak af kærlek. Ok sammeledhis
al thing som iak gør / oc iak skal framledhis gøra
the fragha af mino kærlek. thy at kærlekin ær swa
obegripelikin ij mik nu swa som han var ij mino
pino tima. Nar iak vm min dødh frælsadhe af
hælwite alla mina vtualda mæn. the som værdhe
varo thæssa atirløsn oc frælse, thy at vm møghe-
likit vare at iak mætte swa opta dø. hwru manga
siæla ij hælwite æru. swa at iak skulle thola anna-
tidh en tholkin dødh fore hwaria thera som iak
tholde entidh for alla. Æn vare min licame redhobon
vndirga al thæssin thing mz lustoghom vilia. oc ful-
komlicasta kærlek. Æn sannelica omøghelikit ær at
min licame maghe optarmeer dø ælla thola na

bæra pino ælla drøuilse. ok swa ær ok ænnat omøghe-
likit at nakar siæl som xp̄o min dødh vardher fordømd
til hælnitis mæghe naka tima thædhan frælsas ælla
nytia himerikis glædhi. hulka som minne hælghe ok
utualde mæn nytia af minne ærofulla likama syn
vtan fordømda siæla skulu bærna hælnitis pino i
æuærdhelicom dødh. thy at the villo ey nytia mina
pino oc dødh. ok vildo ey følghia minom vilia mædhan
the lifdho i wærldhinne. ok for thy at ængin ær domare
oc rættare um the retilse oc misgiærninga mik æru gior-
dha vtan iak siælf. ok for then skuld at min kærlekir
som iak teer altidh manom bære fore minne rætuiso
oc syndogha. thy tilbør rætuisonne at døma øwir
thøm æpte minom vilia: Nu kære iak oc tyski
rikis inbyggiara swa som oc en man. Æn ey kære
iak oc mina vini som thær byggia. hulke som mik æl-
ska af allo hiærta. ok følghia mino vilia i allo thingo
vtan nu tala iak kærande til alla thøm swa som til
ena mæniskio hulke som mik forsma oc sta altidh mote
mino vilia. ok æru mik mæst ginuærdoghe. Ok thy
byriar iak nu tala til alla thøm swa som til en man
O tyski folk som mik ær gennuærdoght. hør aat ok
athuaka grannelica hwat iak sigher. Iak ælskadhe thik
swa som fadher ælskadhe sin enga son. hulkin som han
vil vphøghia til allan hedher. Iak skipadhe thik land
i hulko thu matte hawa fulsteplica al nødhtorftelik
thing. til thins likama vppehælle. Iak sænde thik minne
hælgha anda gitta ok liws at thu skulle vndirsta ræt-
ta trona. hulke thu tilbant thik trolica. ok vndir-
gaft thik ødhminkelica the hælgho kirkio lydhno

oc hælagha skipan. Jak skipadhe thik ænnæl ij thæn
stadh som væl var quæmelikin tronō thiænara. swa
som mællan minna ovina at thu skulle fa dyrare
krono ij himerikis rike for værzlikit ærvodhe
ok licamlica strijdh. Jak bar thik ij mino hiærta thz
ær ij mins gudhdoms kærlek. ok iak gømde thik
swa som øghsten ij allom dyrwilsom ok ginnærdho
ok swa længe som thu hiolt min budhordh ok gøm
de troolica the hælgho kirkio lydhno ok stadhga
Tha sanlica komo manga otalica siæla cypri rikis
til mit himerikis rike. oc skulu ænghelica ny-
tia mz mik ænghelica æro. Æn for thæn skuld at
thu gør nu thin eghin vilia. ok al thing som lusta
thit hiærta. ok ræddhis ey mik som ær thin domare
ok ælskar ey mik som ær thin skapare som thik atir
løste mz mino hardhasta dødh. vtan vtsportadhe mik
af thinom inum swa som illa lokande thing ok van
smakande. ok innelykke ænnæl dighfullin i thinom
kamara mz thinne siæl. oc wæxte mik thædhā swa
som thiuf ok røuara. ok blygdhis ey meer at synda
i mine asyn æn oskællik diur ij sino samblande. thy
ær værdoght rætuisa ok rætuis dombir at thu skuli
wtkastas af himerike fran allom minō vinom. ok
skipas ænghelica ij hæluite mit mællan minna
ovina. ok thu skalt thz vita vtā iæf at min fadher
thukin som ær ij mik oc iak ij honō. oc thæn hæl-
ghe ande ij os badhom. han ær mik vitne. at alre
fraghis af minom munē vtan sanning. Thu skalt ok
vita for sant. at thukin som hælgt swa ær skipadher

som thu

A 44 - 25

som thu ast nu ok vil ey bætra sik. hans siæl skal gaa
than sama væghin som lucifer gik for sina høghfærdh.
ok iudas som mik salde for sina giri. ok zambri ther
phinees drap for skørlifnadhin. visselica han synda=
dhe mz synnom mot minom budhordhe. ok thy var hans
siæl fordømd til hælwitis æpte dødhin. ok thy bughor
iak cypri folke. at um thu vilt ey rætta thik ok
bætra. tha skal iak swa afskrapa thina slækt i cyp
rike. at iak skal ey spara fatike manniskio ok ey rike
ok [illegible] skal iak swa afskrapa the sama thina slækt
at thæt æmne skal i kommande tima fanga af mana hiær
tom swa som i hafdhin alre værit fødde i værldina
ok thæt æpte thækkis mik at planta nya planto i thæsso
cypri rike som min budhordh skulu fulcompna. ok ælska
mik af allo hiarta. ok tho skulin i vita for sant. at
hwilkin af idher som vil sik rætta ok bætra. ok atirvændh-
das til mik mz ødhmiukt. iak skal gladhelica løpa
mot honom swa som mildir faragomare. uplyptande ha
om mina axla. oc atirbæra han siælv til mina fara
æn um mina axla vnderstar iak thz at for mina pi-
no oc minz dødz dygdh ok godhlek. som iak tholde
i minom licamna oc minom gelom. hwilkin som fulcolica
bætra sik han skal fa mz mik æwerdhelikin hugh-
nadh i himerikis rike. I skulin ok vita visselicast
at i minom ovinom som boo i thy sama rike. i va-
rin ey vardoghe at tholik min gudhelikin oppin-
barilse skulle sændas idher. vtan somlike minom vini
varande i thy sama rike som mik thiæna ælica

A 44 - 26

oc ælska af allo hiærta. the bøghdho mik til thz i sino ær
nadhe oc tarafullom bønom. at iak skulle lata idhz vndir
standa vm thæssa mina oppinbarilse idhan thinga skulla
vardha. hulkom somlicom minom vinom var thz oppinba
radh at otalika skulla af thy sama cypri rike vtelyk
kias af himerikis gro. oc fordømas æuærdhelica til
hælwitis dødh. Æn thæsse forsaghdho ordh tala iak til
the cristna mæn af latins tungo hulke som vndirgifne
æru romara kirkio lydhno. ok lonadho mik rætta cristna
tro ij døpilsom. oc bortgingo allaledhis fran mik gørande
the thinga som mik æru gimwærdogga. Æn the grezske
mæn som vita at alla cristna mæn tilbør at halla ena
cristna tro. oc lydha ~~at~~ hørsamme vara at enasto enne ro
mara kirkio. ok haua om sik i værldinne en oppinn
ok almænnelikan hoxsta romara pafwa andelikin
fadhir ok gømara. ok the vilia ey vndirgifwa sik ødh
miuklica the samo romara kirkio ok minom ambitz
man pafwanom for thera gardhga hoghfærdh ælla giri
ælla for kotzsins kæte. ælla for nakat annat thz værld
dinne tilhøre. the æru ouærdogge at fa af mik na
dhe ok miskund xpi sin dødh. Æn andre grezske
the som astunda hetelica at vita rætta romara kir
kio tro. ok kunna ey fa vita hona. ok tho tokin the
hona cristna ok gladhelica æn the vistin hona. ok
vndirgafwo sik ødhmiuklica. ok tho lifwa the
xpi sino bæzsta samiti ij thøm stadhga oc tro som
the æru affhallande sik af syndom. thølike skulu xpi
sin dødh finna miskund. nar the sa værit kalladhe

for min dom. Werdzske skulu ævinnelica vita at thera rike
ok hærradhøme skulu aldre fa stadhelica alla sæfelica ij
samnom fridh. vtan altidh vara vndirbughne sinom
ouinom. ok skulu af thøm thola thusanda oc [illegible] skadha
ok dagheliga yfirvaldh. æt thæt til the vndirgifwa ... sik
the samo romara kirkio ængin sanne ... Jak see
minst lydhande allaledhis the samo kirkio
ok hænna hælgho skipan ok sidhuanio. Æn sidhan sancta byr-
gitta hafdhe seet ok hørt ij andanom. tha borthwarf
thæsse syn. ok hon bleff atir ij storom vardogha ok
vndre. Xpus sigher thæt mz hærradhøme at konunga sko
lu vara ødhmiuke oc raske til at høra himelik gudz
radh. Æn thot the som thøm sigha radhin æru ey my-
kit prydde vtan mz ordhfulle talan ælla ordha [illegible]
thy at the thing hulkin som synas rætuis nær mannom
æru opta atir-vrakin nær gudhi Cap^m xxiiij

Gudz son talar til sinna brudh. En lekmaer kom
langledhis ij okunnoght rike. J hulko konu-
ngin styrdhe. ok ænn ey vtan styrdhis af androm
hulkin ondarlikit. sik som hafdhe hara hiærta. ok
thy vardoghan. oc ... syntis han sitia i konungelico
sæte oc ferdhe thøm swa som kronadhir ære. ok
thæs ... som annar fo... folk vafdhis i ouifsdhis mat
ok dhe viddht qu... dryk. oc glømande hørisklik-
het oc ... iræmpnadh hatadhe alla the man som gaf
wo helso radh. som ledho til at skola fa [illegible]
lande himerikis godh thing. Ok nar lekmannin pro
sentiradhe sik konungenom. oc sagdhe sik vara af
æstelikhetz sins lande. ok sik hawa komit i hans
land for thy at han vndirstodh thæt mannana sæk

[Lib. 3. Cap. 31.]

A 44 - 28

dom . konungin var vndirsambir af mannenom ok hans
talan swaradhe . jak hawer twa mæn ij myrkostofwa
som morghon skulu hals huggas . ok annar thera
forma næplica andas . ok annar thera ær starkare
oc fetare . nu æn han var tha han ingik ij
myrkostofuna . thy gak in til thera
ok skodha thera ænlite hulkin thera af ba
tre naturlike skipan ær . lækiaren gik in ok saa
them . oc saghdhe konungenom . then mannin som ij sighin
starkare wara . ær hiæster dødhom man . ok ey forma ha
lifwa . æn af androm ær got hop . konungin saghdhe hwa=
dhanaf vest thu thz . lækiarin saghdhe . annar ær vp
fyltir mz onde vaxsto oc kan ey lækias . ok annar
sarlica thwingadher oc til anksins vordhin ma rask
lica lækias æn han kombir ij lat ok blift værdher .
Tha saghdhe konungin . jak skal saman kalla mina
ærlica mæn ok priscilla . at thu skulu synas ær
likin ij thera øghom for thina prille
lækiarin swaradhe . ænga ledhie
skalt thu thik gøra . thy at thu
vest thit folk vara a suikt
more annars æra . ok hatar thom
oc wrænge mz ordhom . som the
formagho ey skadha mz gærningom . vtan bidhia
at iak skal tee thik hemelica ensampnom mina
prille . thy at iak ær lærdher at hana mina mæsto
prille hemelica . oc litla oppinbarlica . ok ey leta
iak æro ij thinom myrkiom . mædhan iak æras
ij mins fadhernis landz luste . ok ey ær æn

lækedoms tima før æn sunnan vædhir blase. ok solin
synis ij middax stadh. konungin swaradhe. huru ma
thætta vara ij mino lande. thy at solin synis hær
sællan. oc vi ærom nordhast ij værldinne. ther som
altidh blas os nordhan vædhir. ælla hwat dugher mik
thin snille ok swa lang lækedoms dwala. Jak see thik
ympnyt ympningas i ordhom. lækiarin swaradhe
Swiklom man tilhøre ey vara bradher. æn ther til
at iak skoli ey synas thik hæghfærdogher oc othækkin
Gif mik thæssa twa man ij vald. ok iak skal ledha
thøm til landamærin hwar vædhrit ær quæmeliaste
ok tha skalt thu see huru mykit ymningana dugha ælla
huru mykit ordhin dugha. konungin swaradhe. vi æro
forekompne ok hindradhe af høghom ærindom. hwi
kort dragher thu os. ælla hwat gifwir os thit mæstarskap
mædhan vi lustoms ij nærwarandom godhom thingom
som vi seem ok æghom. æn ey længtom vi til koma
skolande thing os ouis. tho tak thæssa mæn som
thu bedhis. ok æn thu bewisar ij thøm nakat my-
kit oc vndarlikit. skolom vi predica thik oc halla
thik værdoghan. oc ærofullan. lækiarin tok mæne-
na oc førdhe thøm thit som vædhrit var hælsamt
hwar som annar foor til dødhin. oc annar atirkum-
nadhe vidher quekir af vædhersins blidhskilsom. Jak
ær then lækiarin hulkin som sænde værldinne
min ordh mz thik. gumandis at lækia mænnina
sæla. ok æn thot iak sa manga mæna siukdoma
tho tedhe iak sik thik twa. ij hulkom thu mat
vndra mina vitinso oc miskund. thy at en tedhe
iak thik som diæfwllin atte lønlica. oc tho ænkadhe

A 44 - 30

lica pinaskolandan . ok hans gerninga the lofwadhos
oc syntos mānom swa som rættwisa . Æn annā tedhe
iak thik hulkom diæfwllin thradhis oppinbarlica . oc
han sagdhe iak vara hælaskolande j sinom tima . Æn
thot thz var ey oppinbarlica fore mānom swa som thu
trodhe . thy at gudhelik rættwisa var at swa som ondir-
ande tilbyriadhe synam oc synā at hæs ow han . Swa
diktadhe the sama rættwisa at han skulle wtgha synam
oc synā swa som han ingik til thæs sialin skils vidh
kroppin . ok diæfwllin kom mz hænne til domin . hul-
kom domarin sagdhe . thu rensadhe hona oc sælbadhe
swa som hwete . Æn nu tilbør mik at krona hona mz
twæfalle krono fore hænna vidhergango . Tak thy bort
fran hænne hulka thu rensadhe swa langan tima
Sidhan sagdhe domarin til sialinna . O sæl sial kom
ok see mz andelicom synom mina æro ok mina glædhi
Æn til andra sialena sagdhe han . thy at sān tro var
ey j thik . oc tho lovadhis thu ok ærvadhis swa som
trom cristin man . ok for thæn skuld at rættwisa mana
gerninga synas ey fulcomlica j thik . thy skalt thu ey
fa løn mz tronom cristnom mannom . Thu spordhe
opta j thino lifwe hwi iak gudh vilde dø for thik
oc swa mykyt ødhmiukas for thik . Iak swara thik
at the hælgho kirkio tro ær sān . hulkin sialena
draghir til himerikis høghdh . ok min pina ok
mit blodh mildhir thøm j himerike . thy skal thik
otrolikhet . oc thin sinnyte [illegible] ælskoghe mødhir
thrykkia thik til ænkte [illegible] ok thu skal vara
ænkte i æwærdhelica andelica thinga tilsyn . Æn
til thz at diæfwllin gik ey wt af thøm mānenō

A 44 - 31

j manna asyn. swara iak at thæsse wærldin ær sum
som leet ok fult thyrdha skiul. likauidh thy palacium
thy gudh j byggir. ok folkit hældhir gudh. ok thy swa
som han sman ac smaa ingik. swa wæghik han. Iohes
ewangelista sigher til xpi brudh. at the konunga som ælska
oratuisa mæn. oc nidhir thryskia rætuisa mæn. ok vilia ey
næpsa oc rætta thøm som brutlike æru. ok lata bortaka sti
na vndirdana godz. ok læggia u[...] oppa thinga skatta. ok
hedhra ey gudh j sino thinge. the æru hællir røuara
ok forrædhara æn konunga. ok sigher matto huru the maggho
bætra sik

Capitulum xxv

EEn mænniskia syntis xpi brudh. ok hænna haar [Lib. 4.
syntis vmkring skorit mz obrygdhilsom. ok licamin Cap. 1.]
var stænktir mz oleo. ok var allir nakudhir. ok tho
ænkte blyggiandis. hulkin som saghdhe til hænna. Scepti
som j kallin hælagha sigher swa at ængin thing skal vara
vtan atirlon. thæsson ær the skript som kallas nær idher
biblia. ok nær os ær hon skinande swa som solin. mær
skinande æn guld. oc fruct gørande swa som the sædh
som fragisti af sik hundradhgafalla fruct. Ok swa som
guld owirgar alla andra malma. swa skriptin som j kal
lin hælagha. ok vi kallom j himerike forgylta. gaar owir
alla andra skript. thy at hindir gudh hedhras oc predicas
j hanne. Pætracianna thinga aminnas. ok propheterna
kænnedombir ok spadombir vtthydhas. ok for thæn
skuld at ængin thing ær vtan atirlon. tha thor hwat
iak sigher. Thænne konungin som thu bidhir fore ær
røuare for gudhi oc sielæ forrædhare. ok hælikin rike
doma vtgifware. ok thy swa som ængin forrædhare
ær værre æn thæn som forrædhir thæn man sik ælskar ha.

lu Swa forradhe thænne manga andelica ælskande kæ-
lica ærætuisa. ok ærætuislica vpthegghiande ormilla. ok mædhe
thrykte rætuisa. ey naffande ælla rættande thøm som
brutlike æru. Annattidh ær ængin vrquare væære æn then
som forradhe the meniniskio som sit howdh lagde ij hans
skøt. Swa vrquadhe thænne konungin syrghelica rikesins
almagha hulkin som var ij hans skøte. latande borttaka som-
lica thera goz. ok læggiande oppa somlica othollica
skatte. ok skipadhe ey rææt thøm som orææt thaldo. ok altidh
idhquande rætuisona glømskelica ok dyskelica. Thriedhiatidh
ær ængin værre thiufwr æn than hulkin som stial af thøm
sinom thæt thonom hawr andwardhat sina nykla ok alt sit
goz. Swa thænne konungir tok valdz ok hedhers nykla
thær han nytiar orætuislica. oc oskællica goz vtgifwande
ey til gudz hedher. vtan for thæn skuld at han forlæt for
gudz ælskogha nakar thing som honom varo thæk. thy nædher
iak honom thry thing. fførst at han vari thæn som six af
ij lekfinne at forlat swinana drak. ok gik atr til sin
fadher. Swa han forlate værldz rikedoma ok hedher. thær
ey hana likuilse vidh ænærdhelikin godh thing vm swa
som swina drikfwit. ok atirkome til gudh sin fadher mz
ødhmiukt ok gudhelikhet. Annattidh læri dødha iordha sina
dødho oc følghe ihu xpi thranga vægh som korsfæstr var
Thridhiatidh aflæggæ sinna synda thunga byrdhe. ok
ingange vm thæn væghin som ij vpbyrningene ær thrangr
ok ij ændanom glædhisfullir. Æn thu som thætta ser oc
hører. vndirstat at iak ær thæn som fulcomlica vndirstodh
guldskriptena. ok æpte hona vndirstadhade. Jak var na-
kudher giordher skæmmelica. vtan iak tholde tholomodhelica
ok gudh kladde mina siæl mz odødhelico kladhe. Jak

var vættir mz oleo · thy gladz iak nu mz æwardhelike
gladhis oleo · iak foor ænnugh af væroldinne mz lættasta
dødh næst gudz modhir · ok min likame ær ij venerastom
oc voliastom stadh oc sighirlicasto · **Xpi brudh saa huru
sancti dyonisius badh gudz modhir fore franka rike · ok
hon hørdhe han badh sin son ødhminkelica mz hono / capitulum xxvi**

Nær iak var ensamin bidhiande til gudh · saa iak hulkaledhis [Lib. 4. Cap. 103.]
sanctus dyonisius tala til iomfru maria varo hærra modhir sighi-
iande / thu æst miskunnena drotning thy at al miskund ær
gifwin / thu æst vordhin gudz modhir fore vsla manna helso
skuld · miskunna thy franka rike thino ok mino · thino
thy at somlike thes inbyggiara hedhra thik æpter sinne
makt · mino thy at iak ær thera patron · oc the hava tro æst
a mik · Thu seer huru sialana æru ther vadhelica stadh-
da ij hwariom tima · ok manna licama mødhas swa
som diur · ok thz som thungare oc værra ær at otalica siæla
nidhirfara til hælwitis swa som snio · hiælpa thy thøm ok
bidh til thin son fore thøm · thy at thu æst alla manna frw
oc hiælpirska · Miskunna modhir swaradhe · Gak fram
til min son oc læsom hans brudh som hær nær staar høra
hwat han skal swara · **Hær sigx huru miskunna modhir iomfru
maria bidhir sin son mz sancto dyonisio for franka rike oc englande
om the twæggia konunga stridh som liknas twe grymasto diurom**

Gudz modhir talar til sin son · Valsignadhir see thu min son · **xxvij**
Hwat ær at iak kalladhis valsignadh thy at iak bar thik [Lib. 4. Cap. 104]
ij mino qwidh · Æn thu swaradhe at then ær ænnugh valsigh-
nadhir som hører thin ordh oc gømer thøm · Thy min son · iak
ær the samma som thin ordh annattis at gømde ij mino hiærta
Thy ledhir iak til aminne eet ordh som thu sagdhe sancte
petare nær han spordhe æn han skulde forlata syndoghom
aat til siu sinnom / Ok thu swaradhe · at forlatas skulle aat

A 44 - 34

til siuhundradha sinnom siu sinnom. / Markiande vm thz at
thun opta nakar godhgiärninga sik mz vilia at skola bätra
sinde tha äst thu redhoboin at gifwa miskund. Sonin
swaradhe. Iak bär thik vitne at min ordh varo rotadh
ij thik. swa som the sädh som saas ij feta iordh som giwir
af sik hundradhafalla fruct. Swa thina dygdhafulla
giärninga gora allom gladhghinna fruct. thy bedz hwat
thu vilt. Modhorin swaradhe. Iak bidher thik mz sancto dyonisio
ok androm halghom mannom hulkra likama som hwilas
ij franka rike. at thera sial ära ij himerike misku
na thasso rike. thy at talande mz liknilsom for thinna
brudh skuld som här när standande är ij andanom. Seer
iak swa som tw diur hwart thera af sino kyni. Annat diu
rit är girughast til at vppswälghia al the thing thz kan
faa. ok swa myklo meer thz ätir thas hungroghare
är thz. ok aldre mättas thes hungir. Annat diurit vidher
frestar at vpsiva om alla. Thässe tw diur hawa thry
and thing. Första rädhelica röst. Annattidh äru the ful
mz rädheliko eldh. thridhiatidh astunda hwart thera at
swälghia ij sik annars hiärta. ok ät thera lem i annars
ryg at finna ingang til hiärtat mz sinom tanom. Thässa
diurana rädhelika röst hörs lankt. ok al the diur so
koma til thera mz ypno munne vardha brännande af the
ra eldh. oc thy falla the ij dödhin. En the diur som koma
til thera mz lukto munne röuas af vllinne. oc ga bort
nakudh. / Thässom twem diurom vndirstandas twe
konunga. swa som francie ok anglie. Annar konungin
mättas ey. thy at hans stridh är af giri. Annar konu
gin vidherfrestar vpsata. Ok badhe äru the fulle mz
vredhe oc giris eldh. Thässa diurana röst är thollkin

A 44 - 35

tak gull ok varldzlina rikedoma at thu skuli ey spara ept-
na manna blodh. Hwat thætta diurit astunda annars dødh
ok thy læta hwart thera at skadha annat. Æn thætta astunda
at skadha i ryggenom som astunda at hans orættuisa skulle
høras oc sygghias vara rættuisa. ok annars rættuisa skulle sygg-
ias vara orættuisa. Annar lætir at skadha hwart i brystino
hulkin som vet sik hava rættuiso. oc thy gør han storan
skadha. ey aktande andra manna ypærld ok fortapilse. ok ey
haw han gudheliken kærlek i sinne rættuiso. Æn han lætir
ingang i annars bryste. thy at han haw mere rættuiso
til vikit. ok mz the rættuiso haw han høghfærdh ok wre-
dhe. Æn annar haw mindre rættuiso. oc thy brindir ha
af giri. Annor diur hulkin som koma mz ypnom mun. æru
the som koma til thera for giri skuld. Ok the vpfylla thera
muna hulke som kallas konunga ok æru sine forradhara
thy at the kasta fram fulstoplica pæninga ok gafwo i
thera muna. oc gøra thøm swa heta ok brænande til
strijdh at the skulin falla i dødhin. hulkra gooz væreldin
takir til sik. oc iordhin takir kroppana. oc madhka æta
thøm. ok diæflane taka thera siæla. Ok swa fortappa thæsse
two konunga maga siæla fra minom son. som han atir-
løste mz sino blodhe. Æn the diurin som rænas af vl-
linne æru ensalle mæn latande sik nøghia aat sino
gooze. hulke som ga til strijdh mz the akt. at the tro
sik hava rættuiso oc stridhina vara rættuisa. ok thy ræ-
nas the af vllinne thz ær af kroppanom mz dødhenom
Æn thera siæla nakna giordha af kroppenom takas til
himerikis. thy min valsignadhe son miskunna thøm.
Sonen swaradhe. O min kæresta modher. thu seer al
thing i mik. thy sigh mædhan thæssin min brudh
alhøre som hær nær star i andanom. Hwat rættuisa ær

at thæsse konunga skulu hawas. Modhorin swaradhe. Jak hø-
re thre røstir. Fførsta røstin ær thæssa konungana. en
thera thænkir swa. Vm iak hafdhe nu mit. iak akta-
dhe ey nu hawa annat. Æn iak rædhis at mista alt
samā. ok af thæssom rædhogha som ær at han rædhis
valdhinna obrygdhilse. vændir han sik til mik sighiande
O maria styr mik. Æn annar konungin thænkir swa. Jak
vilde at iak vare j mino forre stadhga. thy at iak ær
nu thrøttir. ok thy vændir han sik til mik. Annar
røstin ær almoghans. thær dagelica bidhir mik at fridhir
maghe vardha. Thridhia røstin ær thinna vtualda mā-
na. hulke som ropa sighiande. Wy gudz vi sagha mana
kroppa. ey stadhga. ey fatikdom. vtan vi gudz siælana fal
som dagelica æru vadhelica stadda. Ok thy o kæra frv
bidh thin son at siælana maghin helas. thy a mini kære
son miskunna them. Sonin swaradhe. Ehwat ær at vp
skal latas fore them som bankar a dorrinne. ok them
swaras som kallar. ok them gifwas som bedhis. vtā
swa som hwar then som bankar ær vtan dorrena. Swa
thæsse konunga æru vtan dorrena. thy at the hawa ey
mik j sik. ok tho for thina skuld ær vplatande them sō
bedhis. Xpūs sighir hær sinne brudh matto vm hulka fridhir
maghe vardha mællan franz ok englandz konunga. ok vilia
konungane ey lydha tha skulu the hardhelica pinas xxviij

[Lib. 4. Cap. 105.]

Gudz son talar. Jak ær then konunger som alle skulu ræ-
dhas ok hedhra. Thy for mīna modhir bøne skal iak
senda franz ok englandz konunge min ordh. Jak ær san-
dir fridhir. ok hwar som fridhir ær thær ær iak sannelica
Thy vm thæsse twe konunga. franz ok englandz vilia
hawa fridh. skal iak gifwa them æuærdhelikin fridh
Æn sandir fridhir kan ey faas. vtan sannindin ok ræt-

nisan xristis. Ok for thy at annar konungin haw rætuiso
thy thakkis mik at fridher göris um hionalagh. at in-
kin magge koma til rættan ærvingia. Annatidh vil
iak at the varin eet hiærta ok een siæl. ælskande the
hælgho æfno tro hwar the gita thy hagheliga giort til
min hedher. Thridhia tidh aflæggin offöra ok othollica
skatta. oc swiklica funde. ok ræktin sina vndirdana siæla
Æn um then konungin som nu haller rikit vil ey lydha, tha
skal han vita fore visso at han skal ey thrifwas alla frx-
mias ii sinom gærningom. vtan han skal ænda sit liif i sorgho
ok æpter sik lata rikit ii drøwilsom. ok hans son ok hans slækt
skal vara ii wredhe ok ii obrygdhilsom ok skam swa at alle
skulu undra. Æn vil then konungin lydha som rætuisona haw
tha skal iak hiælpa honom oc stridha for honom. Æn vil han ey
lydha tha skal han ey koma til sin astundilse. vtan han skal
mista thy han haw fangit. ok sorghfullir vtgangir skal
myrkia hans hælaghis fullo vpbyrning. The alt um ens
nar franska rikis mæn taka sama ödhmiukt. skal rikit
koma til lagheliken ærvingia ok godhan fridh. Himeriks
drotning sigher mz gudz brudh enom gudheliko höfdhingia
at godhe oc rætuise höfdhingia. nar the kallas af konunge-
nom til almoghans styrsl skulu the gerna taka the byrdhe-
na fore gudz hedher ok almoghans nytto   Capitulum xxix

Nar en mykyn oc stoor höfdhinge oc rætuis af swerikis
rike. hulkin som kalladhis tha iarl. kalladhis optelica
af konungenom mz mangom bønom til mere værdhelikhet til [Lib. 6. Cap. 95.]
rikesins styrsl. ok han hafwande astunda at fara mot hedh-
ningom. ok do thær ii stridh for the hælgho tro i gudz
thiænist. ok bøghdhis ængaledhis til at taka the sama
værdhelikhet. Tha taladhe gudz modher til xpi brudh
sighiande. Æn the som væl vita rætuisona. oc astunda
at göra. hona | neka at taka byrdhe ok armodhe fore

A 44 - 38

gudz hedhir. hwru skal tha rikit sta ij sinne makt. Sa-
nelica thz ær ey rike. vtan hællir roff. oc rænara ok
rans mana boo. ok skiul. hwar vrange oc onde thas
ok rætuise nidhir thrykkias. Ok thy skal. godhir ok rætuis
man draghas af gudz kærlek. ok offra sik. oc frambiudha
af godhom alskogha til almoghans styrsl at han maghe
hiælpa mangom. Æn the som giwnas værdhelikhet. ok styrsl
at vara tha ok forman for værldz hedhir. æru ey sanne thy
dhingia vtan værsto rans tha. Ok thy thænne min vin tæl
taki thæssa rikesins styrsl ok værdhelikhet fore gudz
hedhir. havande altidh sannindma ordh i munne ok ræt
uisonna swærdh ij handom. Ey skodhande oc ey bøghiande
sik til mana thykkio. ok ey til frændir ælla vini ælla
thiænara. ok ække ey nakra mænniskio swa at ræt
uisin forsumis. Ok iak sigher thik at æn skal sighias af
thæssom. han vtgik af sino fædhernis lande mænclica
hedhradhe gudz modhir renlica. ok thiænte gudhi ælica
Thy skalt thu vita at iak skal ledha han vm annan
vægh til mit rike. swa som the thre konunga som mino
son först offradho atirgingo vm en annan vægh til sit
rike. Swa vordho sannelica al thæsse thing thz æpter
Thy at thz æpter nakrom arom fralidhnom. vtgik thæn
ne tha israel af sino fædhernis lande mot otrolicom
hedhningom. ok kom til righa ij thydhisland. hwar tha
vardh siukir. ok nær han kande dødhin nær vara
foor han til domkirkiona thz ij stadhenom mz nakrom
sinom thiænarom. ok satte dyrt fingirguld a varafru
bilætis fingir som thz dyrkas ij mæste vyrdhning
oc atirlæt thz fingirgullit. ok saghdhe oppinbarlica til
bilætit. thu æst min frw. ok thu vast mik altidh alm

scriptat · om hulkit iak akallar thik vitnara · thy anduardha
iak thik mina siæl ij thina forsyn ok miskund / thi
xpc tok han gudhelica the hælgho kirkio sacrament
ok doo sidhan · Thi xpc badh gudz brudh for hono
ok gudz modhir taladhe sighiande swa af hono · han
gaf mik sino kærlex fingirgul · thy astundande mik
sina brudh / thy skalt thu sannelica vita at han ælska
dhe ey mik af haluo hiærta mædhan han lifdhe · vtan
af allo hiærta · ok ij allom sino domom ok gærningom
rædhdis han min son / ok thy sighir iak at mz mins sons
hiælp ledde iak han til himerikis vm thæn vægh
som hono var mæst vidhirfæsteliken ok nytliken · oc
iak præsenteradhe han hælgha ængla oc hælgha siæla
hærskapi ij himerike · af hulkom han var mykit
ælskadhir · ok nytlikit var hono at døø vtlændis
at han skulle ey hindras af værldzlicom hughnadh · vm
han hafdhe døøt ij sinna skylda mæna handom · vppelica
hans godhe vili thækktis swa gudhi · swa som han hafdhe
døøt ij hedhnone stridhande mot hedhningom for the
hælgho tro · Xpus sighir hær at konunga skulu kronas mz
gudhelica mæna oc oc sinkla mæna oc rættuisa mæna radhom
ok at ... mura som tekna the hælgha kirkio skulin
atir byggias andelica · ok at alla stadhga oc skipilse lekman-
manana ok klærkanna · oc renlifwis mænanna skulin
atir apnias til gambla stadhga mz lydhno oc gudz budh-
ordha gømo

Capitulum XXX

Xpus talar til sinna brudh nær hon badh fore onom
konung sighiande · han som ær af diæfwlsins lim
nw vardhin min limbir · ærvadhe swa som the ærvodhadho

[Lib. 6.
Cap. 26.]

A 44 - 40

som atir upbygdo iherusalems mura . ok ater nødhgadho
at upratta gudz lagh som aflagdh varo . ok samkadho sa
man al æmbitz kar ij gudz hws som bort fordh varo
ok atir skipadhe thøm ij sina førro stadha . Nw hører
iak sannelica af threm thingom . ffførst at iherusalems
mwr ær nidh[illegible] slaghin . hwat ær iherusalems
mwr som ær min kirkia . vtan æfuna manna likama
oc siæla . thy at thøm skal min kirkia upbyggias
hulkra mwr som nidher fiol . thy at alle astunda at
fulkompna sin vilia ok ey min . The bortuændo sin
øghon fran mik . ok vilia ey høra mik som ropa til
thera . Min ordh æru thøm thung at høra . mina
gerninga synas thøm fafænga . min pina leedh at
thænkia . Mit lifwerne otholikit . ok omagheliskt at
folghia . Annantidh hører iak at mins hws andbudh
æru bortburin til babilonia . hwat æru mins hws
andbudh oc mangra handa kar . vtan kladhkana oc
renlifwis mannanna skipan oc vmgangilse . Them
gudho prydhilse oc skipilse æru bortburin af mi
no mønstre til babilonem . thz ær til vatldomma he
ghfærdh . oc kiotlikin lusta . Min snille ok kænne
dombir ær thøm fafængir . min budhordh thung
The gora tomma oc fanytta the lona the mik lona
dho . the smidha oc bryta min lagh . oc mina vina
skipan oc stadhgha som for thøm gingo . oc dikta sik
nya fundir ok hawa thøm for lagh . Thridhia tidh
hører iak at mina budhordha lagh ær tappadh / hwat
ey skriwas i løghsomme at nar en spordhe mik ok

sagdhe

A 44 - 41

sagdhe . mæstare hwat skal iak gøra at iak skuli hava æ
uærdhelikit liff . Jak swaradhe thonom gøm min budhordh
hulkin budhordh nu æru tappadh ok glømd . Thy skal thæn-
ne konungs som thu bidhir fore . samasanka andelica man
ok smælla ij mine sinne . ok thøm som hava min anda
ok spøri ok uplete gnanlica æpter thera vadhe huru sø
mina kirkio mur maghe atir upbyggias m(edh) cristnom
manom . oc gudhi hedhir gøras . ok rat cristin tro blostras
Gudhelikin kærlekir ij mænniskiom uptændas . ok mina
pino amine ij mana hiærta inthrykkias . Spøri æm-
uæl konungin huru mino hws kaar maghen atir skipas
ij sin føria stadh ok stadhgha . thz ær at klærkane ok ven-
lifvis mænniene skulin forlata høghfærdh ok taka sama
ødhmiukt . oc thæ som æru atir halloghe ælskin renlek
giuoghe ok wærldzlike haldin sik af wærldinna giri
at thæ maghin lysa androm . æruodhe ænmæl konungin
starklica oc smællelica at min budhordh skulin ærnaktelica
gømas . ok samasanke rættuisa cristna mæn . at han skuli
atir upbyggia andelica m(edh) thøm thz som vmkulslaghit
ær . Sannelica min kirkia bortgik swa lankt fran mik
at ey være hop til miskund . vtan mina modhir bøne
hafdhin mællan komit ok thy valdit . Ok af allo leek
mannomē æru riddarane ~~meer~~ bortgagne fran mik
hulkra vadhe ok pina thik varo før redha . Xpi brudh
saa ij andelike syn solena oc mana mista sit liws oc falla
ij myrkt diup . hulkit som tekna en konung ok ena drotning
som vmskipto godha sidhi ij onda . oc for thy miste konungin
rikit oc vardh fangin oc doo vm sidhe . Capitulum xxi

Nær iak stodh bidhiande til gudh . saa iak himilin
swa som myrkan . ok solena ok mana skinande

A 44 - 42

ij renasto klarhet. oc thera liws ænnugh wtspredde sik
owir himpnana. nær iak skodhadhe atuaktelica saa iak
at godhe ængla ok onde stridde mot solinne oc manano
æn the formatto tho ænkte vinna før æn en stoor ok
rædhelikin draki vpfoor ij himilin. hulkom solin oc
manin gafwo sina klarhet. ok tha vardh genstan solin
bleek ok swart. oc manin flydhe vndir iordhena. nær
iak skodhadhe til iordhinna sa iak hona fulla mz kry
pande madhkom oc ormom. hulke som ato iordhena
vtantil. oc drapo mænnena mz sinom stingom thz til
solin nidhirfiol ij vatnana diup. Tolf æpt ællifwo
arom framlidhnom hørdhe iak xpi røst sighiande mik
O min brudh. minz aa hwat iak tedhe thik i stokholme
af myrkom oc stormande himpne. æn nu skal iak wt
thydha thik hwat thz tekna. himilin som iak tedhe
thik myrkan ær thætta sweriki rike. thy at thætta
rikit hulkit som skulle vara swa som himilin rolikit
oc rætuist. thz ær nu af drøuilsamma stormom. oc
nidhir trodh af wranglikhet. oc skattom. ok thz ær ey
vndir. thy at konungin oc drotningin hulkin som skullo
skina swa som solin ok manin æru nu swart giordh
swa som kol. thy at the æru vmskipt ij vilia ok sidhu
ok vplypto en man af ødhlo slækt at han skuli nidhir
thrykkia oc fordærua mina vini ok enfalla mæn.
Thy skalt thu vita at thæn drakin skal rætskane
skiændir nidhirfara æn han vpfoor. ok mine vini
af hulkom somlike æru swa som ængla ij lifwerne. ok
ij bland thøm æru somlike orene ij lifwerne swa
som onde ængla. skulu vplyptas oc frælsas af sinom

A 44 - 43

dyghdhelsom. ok sidhan blikna til thæs hon kombir vndan
kronone. thy at han ville ey nyttuglica sta ij kronone.
oc rikesins styrsl. ok skal seghias af hono. at æpter
hans skini æru hans myrk mangfald giordh. Xpus
kæmer thær konungom nyia matto oc gudhelica at gøra rid-
dara til hedhna mana vmstridhelse / oc til gudz kirkio
ok the halgho tro værn Capitulum xxxij

Xpus taladhe til sinna brudh seghiande ij bland annar
thing. O min brudh atuakta oc thu skalt vita at
leekmannanna stadhghe var vælskipadh fordhom i gamblom
æfwom. thy at somlike af thøm yrkto iordhena oc akra
fæddhe mz manelico ærvodhe. andre seghildo mz skipom
oc førdho køpinskap til annar rike. at ens rikis fruct-
samlikhet skulde hiælpa ok lætta annars fatikdom. andre
idhnadho vmskiptelica handa gærninga ok sløghdhe. J blad
thæssa varo somlike trona væriara oc minna kirkio
hulke som kallas væknara. thy at the toko sik vapn til
at hæmpna oss trona ok the halgho kirkio ouini. ok
motstridhara. J thæssom væknarom syntis en godher man
oc min vin hulkin som thænkte swa mz sik. Jak yrkir
ey iordhena swa som akir man. Jak mødhis ey ij haf-
sins flodhom swa som køpman. Jak idhna ey handa gær-
ninga ælla sløghdhe swa som arvaldir ærvodhis man
hwat skal iak tha gøra. ælla mz hulkom gærningom skal
iak bladhka min gudh. ok ey ær iak manelica ij kir-
kiona ærvodhe. Min kroppir ær vanmaktogher ok
bløtir at thola saar. handin dylsk at sla ouinina
hughin latir at hoxa himerikis thing. hwat ær
mik tha gørande. Sannelica iak veet hwat iak skal
gøra. jak skal vpsta ok tilbinda mik mz stadhghom

eedh vndir landzsins høfdhingia at iak skal væria the
hælgho kirkio tro mz minom kraptom ok mino blodhe
Thænne min vin komande til høfdhinga ælla konu
gin saghdhe. Herra iak ær en af kirkiona væriarom
min kroppir ær mykit bløtir oc ræddir til at thola
saar. handin dughir til at sla. hughin ostadhughir til at
thænkia godh thing. / min eghin vili thækkis mik. lu
stogh hwila lætir mik ey stadhlica sta for gudz huse
thy tilbindir iak mik mz opinbarom eedh vndir
the hælgho kirkio lydhno. oc thæna som æst høfdhinge
at iak skal væria hona alla mins lifs dagha. ok
vm hoghrin ok viliin ær vanlica dofwin ælla slio
oc latir til at stridha. tha ma iak nøddhas for eghin
skuld til at stridha. oc ærwodha. hulkom høfdhingin
swara. Jak skal gha mz thik til gudz hws oc vara
vtenare thinna lofwan oc thins eedz The komo
badhe til mit altara oc min vin fiol a knæ for mit
altara oc saghdhe. Jak ær mykit ostadhoghir i mino
køti at thola saar. min eghin vili ær mik kær. / handin
ær lat at sla. / thy lofwar iak nu lydhno gudhi ok
thik. thy at thu æst høfdhinge mz minom eedh. faste
lica tilbindande mik. at iak skal væria the hælgho
kirkio mot hænna ouinom oc styrkia hænna vini
ok hiælpa ænkiom oc fadhurløsom barnom. ok allo
gudz thiænisto manom. ok at iak skal alre gøra
nakat genuærdhoghit mot gudz kirkio ælla hans tro
ok thæt ow tilbindir iak mik thænne næst vm
iak far villir. ok at iak maghe swa mykla hællir
vakta mik for syndom. oc fly min eghin vilia

at iak ær tilbun[...]e [...]din lydhno. ok swa myklo hælle
liktare ok rask[...]gos [...] liktare gøra gudz vilia ok thim
ok iak skal [...]nne. th[...] vita mik swa myklo fordømelicare
vara oc forsm[...]dhe oc [...]liktare æn andre. vm iak tildyr
nis at smitta lydhnona ok gaa mot thinom budhordhom
Sidhan thæsse vidherganga var giordh for mino al
tara. thænkte høfdhingin snillelica oc skipadhe
honom kladhabonadh. atskildan af androm værldz
mannom til tekn at han hafdhe vidhersakt sin eghin
vilia / ok at han skulle vita sik hava forman. ok skola
lydha honom. høfdhingin andwardhadhe ænnæl swerdh
ij hans hand sighiande. mz thæsso swærdhe. skalt thu
dræpa ok minzsta gudz ouini / han gaf skiold a hans
arm sighiande / wær thik mz thæssom skiold. mot gudz
ouina skotum. oc thol tholomodhelica inværdh slagh. at
før skuli skioldin rimpna æn thu skuli ryma Thæne
min vin lovadhe stadhelica at gøma al thæssin thing
ij mins klærke æghoro som nær var. hulkin honom gaf
min likama til styrk oc trøst. Sidhan han hafdhe giort
sina lofwan oc min vin tilbundin mik mz minom likama
skulle aldre skilias vidh mik. Tholkin var min vin
georgius oc flere andre. oc tholke skullen riddarane
vara. hulke napn skuldin hava for værdhelikheetina
ok kladhabonadhin for gærningena ok the hælgho tro
væran. Æn hør nu min brudh hwat mine ouini gøra
nu [...] mot thy som mine vini giordho før. Ridda
rane [...] hulke som baro min vapn varo redhobo
ne at [...] giwa sit liff for trona. fræmiande oc
styrkiande [...] thøm som vidher thorfto til rætuiso
oc nidher[...] thrykkiande onda [...]nsin swaradhe

ok otrulsa. Än hwar nu huru the ärin frälgan-
de. wisselika nu thäkkis thes apta o hallin. ok i striidh
for höghfärdh ok giri ok astudh hyfdhin optir dikful-
sins abbilsom. Än lifua oprter wbior mino budhordhom
at the matin faa äwärdhelica gladhi. Thy skulu alle
the riddara som dö mz thölkom vilia. taka lön af
gudhelica rätuiso dom ij sinom siälom ij äwärdhelike
dikfwlsins samfälaghe. Än the som thiäna mik gärna
hawa lön mz himerikis härskapi waru anda. Thässe
ordh tiladhe iak ihesus xpus. sandir gudh ok sandir-
man. äwidh en gudh mz fadhrenom ok thöm helgha
anda. Huru dikfwlinne komo mote ens riddara siäl som
xxxiij bort gik af dyäfwlelico riddarskapi oc thiänte wärldi-
ne oc lastomen oc af rätwiselicom dom hans fordömilsa

[Lib. 2 Cap. 9.]

Allir thässa liffsins time är ey vtan swa som en
stund nära mik. thy at thz som iak sigher thik
nu. thz war äwärdhelica ij mine förawito. Iak sagdhe
thik för at en war hulkin som burdhe sant oc rät
riddarskap. Nw sigher iak thik af androm hulkin som
skamdelica oc illa bortgik af thy. ok hono fölghdo sidhan
mange andre oc fölghia dagligha. han som bortgik
af sanno riddarskapi. wighis af mina ödhmiukt
manstre. oc atirkastadhe the helgho tro skiold ok
mins vredhogha swerdh. oc foor vppa hedhena mz
alle höghfärdh. födhnadhe sik ij allom skötlicom ok
syndelicom lusta oc sins eghins vilia astudilse
forsmadhe min vredhogha ok thiwefs ij sinne synd
oc lusta (nar han kom til sins lifs ytersta än-
da ok siälin skulle wägha af kroppe nö. lopo
vasta mz

In latino hec sunt prolixius exposita.

diæflane mot thænne mz brazsto oc gærdh. Mot hulke skal
thre røste hørdhos [erased] af hælwite. fførste sagdhe
hwat ey ær thænne. thæn sami som bort gik af ødhmiuk-
tinne oc følgdhe os i alle høghfærdh. ok hafdhe han
æn format at vpfara ow os twem stom hæghra ij høgh-
færdhinne han hafdhe ænga giort thz. at han hafdhe gan-
git ow os. oc hafdhe mat haua thadhøme ij høghfær-
dhinne. hulke røst the vsla siælin swaradhe. Sannelica
iak ær thæn sami. hulke som gudhelik rætuisa swaradhe.
thætta ær [erased] thinna høghfærdh. at thu skalt falla
af ennom diæfle oc til annan. alt til thes thu kombir nidhst
ij hælwite. ok swa som ængin diæfwl var som ey visste
sina visso pino. for hwan en ænytelikin thanka oc gerning
Swa skal thu ænkpino thera pino vndfly. vtan thu skalt
vara lutakande allra thera skpo. Annor diæflana røst ro-
padhe sighiande. hwat ey ær thænne thæn riddare som sik
skilde af thy riddarskapi han hafdhe gudhi lofuat. ok
blef ij varo riddarskapi. Riddarins siæl swaradhe. Sannelica
iak ær thæn sami. Tha sagdhe gudhelik rætuisa thætta
ær thins lons lutir. at hulkin som følghe thins riddar-
skapi oc sidhe. han skal økia thin værk ok pino mz sin-
ne skpo oc pino ij sinne tilquæmd til thik. ok thy swa
som thæn som hafdhe ønt saar. æn hono gafwis saar
ow saar alt thz til at han være allir mz sarom fullir.
tham pinadhis otholelica ok skulle ropa vee ow vee.
Swa skal thik vee ok ysæld koma ow ysæld. thin sorgh
skal vpnyias ow alla sorgh. thin pina skal alre vanskas
alla sorga. thit vee skal alre minzskas. Thridhia
røstin af hælwite ropadhe sighiande. hwat ey ær thæn
ne thæn. som salde sin skapara for skapadh thing. ska-
parans kærlek for sin ælskogha. Rætuisan swaradhe

Sammelica han ær than samma. thy skulu hono vplatas swa
som tu mwnin. Vm annat skal hono inga hwaz skipadhis pina
fran minzsto synd til mæsto. thy at han sælde sin skapara
for sin lusta. At andre skal honom inga al sorgh ok skam.
ok alre skal gudhelikin hugnadher ok kærlekin inga til han.
thy at han ælskadhe sik for sin skapara. thy skal hans liff
vara for vtan ændha. ok hans pina blifwa vtan atirvændo
thy at alle hælghe man vændha sit ænlite fran hono.
See min brudh huru vsle the vardha som forsma mik
ok huru mykla sorgh the køpa sik for litin lusta. Xpus
lofwar for sancti iohannis baptiste bøn ok iomfru marie latir væk
na andelica en gudhelikin mildara. hulkin sialue petrus
ok paulus vækna hederlica mz diwrom andelica dygdhom væk
nom. swa som hær æptir sigx. Capitulum xxxiiij

[Lib. 4. Cap. 74.] Xpus taladhe til sinna brudh. Thu nampne ij dagh ij
thinne lækze. gamalt ordhsquadhe. at bætra vare fore
koma æn forekomas. Swa forekom iak thik mz mino søt
ma nadh. at ey skulle diæfwllin thas om thina sial
Ok guzstan syntis sanctus iohannes baptista sighiande. Vælsigna
dher see gudh. hulkin som ær fore al thing. mz hulkom
ængin var nakan tima gudh. ok æpter hulkin ængin
skal vara. thy at thu vast ok ær æuærdhelica en gudh
Thu æst the sannindin som louadhis af prophetomen. af
hulke iak gladdis før æn iak var fødder. ok hulkin iak
fullelica kændhe ok tedhe. thu æst var glædhi ok æra
thu æst var astundilse ok mætte. thy at thin syn vp
fyller os mz lustelicom sødma. hulkin sødma ængin veet
vtan than som han smaka. Thu æst var ælskelikhet
ok ey ær vndir at vi ælskom thik: thy at mædhan thu
æst sialuir kærlekin. ælska thu ey at enast the thik ælska
vtan mædhan thu æst alla thinga skapare. For thu ælskar

A 44 - 49

thøm kærlek som ey vilia vita thik. Nw min kæra for thy
at vi ærom vise af thik. oc i thik bidhiom vi thik. at
thu gif thøm af varom andelicom vikedomi thulke
som ængin vikedoma hava. at swa som vi gladhioms
i thik ey af vare forskullan. swa vardhin ok flere litta
kande af varo godho. Xpus swaradhe. Thu æst sune
lica thøxte limin mz hofdheno. ok vidh thauodhit. tho
æru kæptinc næmbre ok høghre. Swa ær iak alla
howdhit | min modhir swa som kæptinc | thr næst æn
glane ok thu. oc apostlane swa som ryggiastonar. thy
at i ey at enast ælskin mik. | vtan i ænnigel frænnin
ok ælskin thøm mik ælska. thy ær thz sanne som iak
sagdhe. the gerninga som iak gør. skulin ok i gøra / ok
idhar vili ær ok min vili. ok thy swa som kotlikit
howdh rørir ey vtan limina. Swa gør ok ey i idhre
andelike samfoghilse ok enan mz mik nakat thz i vn
kin at i thz ey formaghin at fulcopna. vtan hwar
idhar forma fulcopna alt thz han vil. thy skal thz ve
dha som thu vilt. Thæt Xpc swaledde sins iahes i
mudhuagghu en viddera swa som halfdødha. ok sagdhe
til Xpm. See kæra. thænne hær nær star | han haw louat
thik riddarskap. han vndhirfiesta at strida ok forma ey
thy at han ær oualkmir ok vanmaktoghir. Æn iak ægher
at hiælpa hono for twæfalla sak. førsta for hans færældra
forskullan. Annatidh for thæn kærlek som han haw til
min hedher. thy kæra gudh gif hono for thik siælua rid
darskaps klædhe at hans blyghilica nakot skuli ey synas
Var kæra swaradhe. gif hono hwat thu vilt. oc klædh
han swa som thik thækkis. Tha sagdhe iohes til ridda
rins. O min son. kom oc tak af mik førsta klædhe

A 44 - 50

thins riddarskaps ok sidhan thu haur thz fangit format
thu naskare oc bætir thola ok bæra amor riddarlik klæ-
dhe. Riddarenom tilhøre at hava thz klædhe næst krop
penom som læt ær ok lint swa som ær trøia. thy skal iak
iføra thik i thæssa trøia. thy at swa thækkis gudhi. Swa
som licamlik trøia ær bløt ok læt. Swa ær andelik trøia
at hava gudhs kæran i sinne siæl. oc søtan i sinom a-
stundilsom. Æn søtme til gudh kombir af twem thingom
Swa som af gudz godhgøringa skodhilsom. ok sinna giordha
synda aminilsom. Thæssin tw hafdhe iak. nar iak var
piltir. visselica iak skodadhe hulka nadh gudh giordhe
mz mik ænnal før æn iak var føddir. ok mz hwru
store valsignilse han valsignadhe mik xpc mina fødslo
ok nar iak thætta thænkte oc skodhadhe. græt iak af
kærlek hugsande hwat iak skulle atirgælla mino gudhi
for tholka valgøringa / iak skodadhe ænnal værldinna opta
dhelikhet. ok thy flydhe iak fran værldz folks umgango oc
foor iak wt i øknena. hwar min thra thus xpus var mik
swa søter. at al værldinna lustelik thing varo mik i ledho
ok styg at thænkia / ok thing at gimnas. kom thy riddare
ok far i thæssa trøio. thy at amor klædhe skulu gifuas
thik i sinom tima / Dolce xpc synis seus petrus apostolus
sighiande til riddarin. Iohes gaf thik trøio. Æn iak som thug-
lica fiol i synde ok starklica vpstodh skal æra oc rykta
thik brynio. som ær gudhelikin kærlekir. Swa som bry-
nian ær af mangom iærn ringom. swa gudhelikin kær-
lekir vær mannin moot ollumsins skotom. oc gør han
iampn hughadhan at thola tilkomande ok aliggiande ond
thing. ok fulkomar han nasken til gudz hedher. ok bræ-
nande til gudhelikit ærvodhe / ollumelikin i gumnærdoghe

thingom. Langhughadhan ij thypi. ok blifwadhan i godho
byriadhom thingom. Thässe brynia skal skina som gul
vara stark som stal ok iärn. thy at hwar then man
som hawir gudhelikin kärlek / skal vara bøghelikin
ij tholamodhe swa som gul. ok skinadhe vm snille ok
skällikhet. at han skuli ey taka villo älla vantro fore
rätta tro. älla läsfwogh thing for san thing. Thässe
andelika brynia vari stark som iärn. at swa som iärnit
tämbir oc smidhar alla malma. Swa kärlex fullir mā
skal lädhna at nidher thrykkia them som sta mot trone
ok godhom sidhom. gange ey til ryggia for hardha tilta=
lan. döfne ey for sin värzlikin gagn. bögthis ey for vm=
skap / ey for kötzsins hwilo. Rädhis ey for dödhens / thy
at ängin forma at fortaka lifwit vtan mz gudz tillate
Nw än thz at brynia är af magom circlom. thz äru twe
hörste circla mz hulkom som kärlekxsins brynia älla
panzare sammanbindz. Försthe kärlex circil är gudz
vidherkänna / oc idhkelik skodhilse gudhelica godh thom
gäringa ok budhordha. at mannin skuli vita hwat
han skal göra gudhi / hwat sinom iämcristne / ok hwat
världinne. Annar circhil är sins egins vilia atirhald
for gudz skuld. thy at hwar then man som älska gudz
helchia ok fulcomlica. atirgomme sik gänske af sinom
vilia thz som är a moot gudhi. See son thässa brynio
gaf gudh thik ok iak forskulladhe thik hona foreko=
men mz gudz kärlek. Thz xpc syntis stus paulus
oc sagdhe til riddarin. O son petrus hörste gudz
saraghomare gaf thik brynio älla panzara. Än iak af
gudz kärlek skal gifwa thik plata / thz är kärlek

til iomfrwin · sommær at vilia gifna dø for sins iomfrwins
helso mz gudz nadha tilhiælp · Thy swa som ij platone
æru mang skarf oc stykke · tw oc tw saman bundin · ok na-
ghla samanføghiande them · swa ij iomfrwins kærlek
samankoma manga dygdhe · thy at hwar then man som
ælskar sin iomfrwin · ægher først syrghia for thy at alle
æru atirløste mz gudz blodhe · ok tho atirgælla ey alle
xpo ælskogha for sin dødh · Annantidh ær syrghiande at the
halgha kirkia gudz brudh star ey ij sinne loflike skipan
Thridhiatidh at fa æru the som aminnas xpi pino mz
kærlek ok beskelikhet · ffiærdhatidh skal mannin atuakta at
hans iomfrwin skuli ey skændas af nakro hans wrango
æptedøme · ffæmtatidh skal han gifwa sino iomfrwne gla-
dhelica af sino gozse · ok bidhia gudh for hono at han maghe
fulcomnas ok thrifwas i allo godho · Naghlane som saman
halla platon skærswama the æru gudhelik ordh · thy at kær
lexfullir man hwar han see sin iomfrwin drøfdhan
foor / skal han hugna hanne mz kærlex ordhom · ok værna
swa han · æn han midher thrykkis ælla vmstridhis mot
rætuisonne · the næst søkia siuka · atirløsa fagna · ey
blyghias fatika · ælska altidh sannindena · Ælskæ sættia for
gudz kærlek · ok aldre villas af rætuisonne · Jak var i førsther
thæssa plato · thy at iak var siukir mz siuko · ok iak bly-
ghis ey at tala sannind i konunga oc høfdhinga aghro
ok iak var redhobin at dø for iomfrwna helso · Sidhan
syntis gudz modher ok sagdhe riddarenom · O son hwat
brister thik æn han sagdhe · O min frw · mit howdh
hawir ey hialm · Tha sagdhe misskunna modher til
then ængil som var gømare aat hans siæl · hwat dygh-
dhe thin gøma thæsse riddarins siæl · ælla hwat haw

thu psentera varom gudhi. Ængillin swaradhe Jak haw
nakar thing. æn thot the æru faa ok litin. thy at
thænne riddare gaf stundom almoso ok las nakra bøne
af gudz kærlek. ok forlæt stundom sin eghin vilia for
gudz vilia. bidhiande gudh ødhmiukelica at værldin skul
le honom leedh vardha / oc at gudh skulle hono bær
vardha om al thing. Gudz modher swaradhe. got ær
at nakat got tilbæra. thy viliom vi gøra swa som gudhs
gulsmidher gør. Gulsmin som gør nakat stort værk af
guld om han vidher thorf. ok vanskas han ij gulleno
tha bedhis han hiælp af sinom vinom. oc al the som gul
hava tilhiælpa at hans æring maghe fulkomnas. Æn om
nakar gør nakat værk af leer. hwat skal gifva hono
af sino gulle medhan gullit ær ouærdoghit tilbindas
thærækkeno. thy alle hælghe men rike ij gulleno
skulu forskulla thik mz mik hiælmin som thu skalt
hava. Æn thænne hiælmbir ær vili oc æstundan thæk
kias ensamom gudhi. thy swa som hiælmin vær hov
dhit af skotom ok slaghom. Swa godher vili oc æstundan
til gudh. vær sielina at diæfwlsliks freistelse skulu
ey formagha mot hænne. oc inledher gudh ij sie
lina. thænna hiælm hafdhe then godhe georgius oc
mauricius oc flere andre. ok ænnu ræfvarin a kor
seno hængiande. Ok vtan thænna godha vilia læg
gir ængin godhan grundwal. oc skal ey koma til æ
rona krono. J thæssom hiælm skulu vara twa horn
fore ogghonen mz hulkom tilkomande thing skulu
forsees. swa som ær skællikhet gøra skolanda thinga
ok varilse lata skolande thinga. for thy at ænd skæl
likhet ok forthanka æru mang the thing ønd ij

andeliksteinne som godhs synas i vpbyrningenne. Æn
talar gudz modher til viddarin. o som hwat brister thik
æn. han swaradhe. mina hændir æru bara ok hana ey
vaskn. maria sagdhe. iak skal hielpa thik at thina
hændir varin ey bara. Swa som twa æru licamans
hændir. Swa æru twa andelica hændir. Högra han-
din i hulke swærdhit ær hallande. tekna rætuisonna
gerninga i hulke fæm dyghdhe skulu vara swa som fæm
fingir. Försra ær at hwar rætuis man. vari först ræt-
uis sik sialuom. vaktande at ey skuli nakat synas i
hans talan ælla gerning ælla atertedhome. thy hans
rætuisin maghe vekta til nakat ont. ok at han skuli
ey fordærua i androm mz vanskipadhom sidhum. thy
han tekmir ælla auitir af rætuisonne. Annar dyghdh
ær ey göra rætuiso. ælla rætuisa gerninga for mæna
godhuilia ælla værldz giri. vtan for ærsamning gudz
ælskogha. Thridhia ær at ey rædhas nakan mot
rætuisonne. oc ey skrymta for nakan vinskap. ok ey
böghias af rætuisonne for fatikom ælla riko. vin
ælla ouin. ffiærdha ær ænnæl vilia gena dø for ræt-
uisona. ffæmta ær ey at enast göra rætuiso. vtan æn hen-
nar smællelica ælska rætuisona. at i hwarne ræt-
uiso vari miskund oc grymelikhet. ok at annorledh
skuli næffas then som minna synda. ok annorledh
then som mear synda. ok annorledh then som synda
af sniuizso. ok annorledh then som synda af forthanka
ælla ihzso. Hulkin som haui thæssin fæm fingir skal
vakta at han hwasse ey swærdhit i oeholi. ok at vardz
liskin briste. thy ey sliot göri. ok at ofersyn ælla glöm
ska ey wtskydde thy af handinne, ok at hurfine

lekelikhet ey sliot gøri thz. Vinstra handin ær gudhelik
bøn. hulkin som oc hawer ænnæl fæm fingir / fførste ær
at stadhelika tro af gudz gudhdom oc mandom. alt thz
ephtir tro kænnir. oc thz sama fulkomar mz gerningom. ok
tro alt the hælgha kirkia gudz brudh vidhgar / ænnar
ær at ey vilia vitande synda mot gudhi / ok vilia gena
bætra alla giordha synde mz idhrugha oc fulle bætring.
Thridhi fingir ær at bidhia gudh at kærlikin ælskoghe
maghe vinnærdhas ij andelikin ælskogha. ffiærdhe ær ey
vilia til annat lifwa ij værldinne. vtan at gøra gudhi
hedher oc minzska synde. ffæmte fingrin ær ænkte tildrr-
uas af sik siæluom. vtan altidh vædhias gudh ok bidhia
gødhin ii hwariom timæ. See som thæsse æru twe vakn
hanzska som thu skalt hawa / ij høghre handinne ær ræt-
uisinna swærdh hallande ok ristande mot rætuisona
ouinom. oc owergangarom. Vinstra handin ær gudhelik
bøn mz hulke hiælp ær bedhandis af gudhi. at thu skuli
alre trøsta af thinne rætuiso. ok at thu skuli ey stoor
hugghas mot thinom gudh. Æn syntis iomfru maria
ok sagdhe riddarenom. O son hwat brist thik æn / han
swaradhe. Jak hawer ey vaknsko / han sagdhe. hør. fordhom
værldinna riddare. æn nu min riddare. Gudh skapadhe
al the thing som æru ij himerike ok iordhrike. vtan
mællan al thing ær siælin fæghre ok ædliare. hulkin
lik ær godhom vilia. thy at swa som manga grena fra-
ga af træno. swa framgar allir dyg
dha thrifnadher af siælinne mz ande
like idhn oc gerning. Thy thz til at ande
like vaknsko skulin faas. skal godher vili vara vphof gudz
nadh mællankomande. ij hulkom vilia twæfal skodhilse
skal vara. swa som twe føtir prydde mz gulskom.

A 44 - 56

Første fotrin ij fulcōne skal ær tholik skodhilse. at tho
vilde ey synda mot gudhi æn thot hon rædis ey
pino. Annar fotir ær at gøra godha gærninga for gudz
mykla tholomodh oc kærlek. ænnæl thot hon viste sik
skola fordømas. Siælinna kraft æru goz vilia gladhe-
likhet ok styrkir. thy at swa som kraften bøggias ok kro-
kias til fotanna myt. Swa skal siælinna vili bøggias oc
atirhallas æpte skælomin til gudz vilia. thy at sæ hwat
ær at andin ok køtit stridha mællan sin. thy sigher
paulus. ey gør iak thz godha som iak vilde gøra. swa
som han vili siggia. Jak vil somlik godh thing som iak
forma ey at gøra for kroppsins krankdom. Ok vm iak
forma æn stundom nakat got gøra. tho gør iak thz ey mz
gladhelikhet. hwat vardher tha. hwat ey rønis thæn
sami aplus af lønom. mædhan han ville ok formatte
ey. Alla for thy at han giordhe godh thing ok tho ey mz
gladhelikhet. Angalædhis rønitis han af godhō lønom
vtan thætti ækttis hans krona twæfallelica. førsta for thy
at honom var ærvodhis ful gærning ij ytra mannenom
som ær kroppin. for køtit skuld som stridhe oc stær a-
moot godho. Annatidh thy at hans var ey altidh ande-
likin hugnadher af indra mannenō som ær ij siælinne
Ok thy mange værzlike mæn ærvodha værzlika
gærninga ok kronas ey for thøm. thy at the ærvodha
at enast mz kroppsins værilsom. æn
vare thz ærvodhit til gudz hedher oc
budhordha. tha varo the ængalædhis swa
bræmnade oc hete til thz ærvodhe. Thæssi twa føt-
som ær at ey vilia synda mot gudhi. ok vilia gøra godha
gærninga ænnæl æn thot fordømilse skulle æpte

følghia

fölghia. Förrene ärw vaknande mz twäfallo vaknō
swa som mz skällike nytian värzlica thinga. ok mz skäl
like astundan himerikis thinga. Än skällik nytian
världzlica thinga är at hava gooz til syt nytelikit
vppehälle ok ey til ouflödhelikhet. Ok skällik astundā
himerikis thinga är at vilia forskulla himerike
mz godhom gerningom ok rättuiso ärvodhe. thy at
manin vändis fran gudhi vm othykkio ok lati. ok thy
är aterkomande til gudh mz ärvodhe ok ödhmiukt
ok for thy at thu hafdhe ey thässin thing. skulu häl
ghe martyres oc confessores hiälpa thik. thy at the
varo rike oc hafdho ympnyt i thälkom vaknō. Ok ha
synnos ämbrat oralike hälghe man ok saghdho. O väl
signadha fru. thu bart varn tha i thik ok thu ärt alra
fru. hwat är thz thu format ey. thy at thz thu vist
thz är giort. thin vili är altidh var vili. thu kallas
värdzskyllelica ok är kärlekxsins modhir. thy at thu
föddhe alla ij kärlek. Än synnis gudz modhir ok saghdhe
riddarenō. Son än bristir ok skioldin. Thw thing
tilhöre skioldenom swa som är starklikhet ok thrang
tekn thz han stridhe fore. thy tekna skioldin än
ärlica skodhilsa mins sons ihu xpi beska pino. huilkin
som skal vara ij vinstra armenō när hiärtano
at huru opta kötzsins lusta lustar hughin. skudhe thē
ginstan ihu xpi blanadha ok pinor. ok huru opta
världinna gimnadha ok forsmälse stinga oc dro-
ua hughin. skal xpi beska pina ok dödhir thē
kias. Thäsin skioldir skal hava styrk oc stadh
ughit framhald ij godho. oc kärlekxsins vndhelikhet

Skioldsins tekn skal vara af twem litom alla fargho
thy at ænkte skodhas længir ælla blaware æn thz so
sinnasoght ær af twem skinandom litom. Æn twe liti
thær gudz pino skodhilsa skioldir prydhis mz æru
vanskapadha astundilsa atirhald. ok kyslica røksla atir
hald. oc renlekir. af thæssom twem litom lysis himilin
ok ænglanne seande thøm gladhias ok siggia. See var
kompanskaps ok renlex tekn / thy æghom vi hialpa
thænna riddara. Æn diæflanne seande riddarin pryd
dan mz tholkom skioldz teknom skulu ropa. O kompana
hwat skolom vi gøra / thænne riddare ær rædheli
kin at stridha mz. faghir i vapno. Dyghdhana vapn
æru i hans sidhom. Ænglanna hærskap a hans ryg.
han haw vakrasta gømara som gudh ær a høghro hand
oc vinstro. han ær alla vegna fullir mz øghom thær
han mz see oc skodha vara ihsto. Vi maghom stridha
moot honom ok tho os sælud til skam. thy at vi for
maghom ænglaledhis forwinna han. A hwru sæl thol
kin riddare ær. thz ænglane hedhra ok diæflane
rædhas. O son thy at thu sik ey æn thænna skiold
thy bidhiom vi hælgha ængla hulke som skina in
andelicom renlek at the hialpin thik. Annantidh
taladhe gudz modhir sighiande riddarenom / O son
æn bristir thik swærdhit. Thw thing tilhøra
swærdheno. Først at thz hawi twa æggia. Annantidh
at thz vari væl hwast / Æn swærdhit ær andelica
trøst a gudh til at skola stridha for rætuisona
Thæsse trøst skal hawa twa æggia. swa som ær
rætuisonna rættelikhet i sælom thingom swa som

a hoghro hand. ok at thakka gudhi i ginwærdogho
thingom swa som a winstro hand. tholkit swærdh haf-
dhe than godhe iob. hulkin som offradhe gudhi offir
for sinom synom ij sinne wælliget. thy at han war sati-
ka mana fadhir. ok hans dyr war ypin wagghfarande
mane. ey gik han ij fafængs. ok ey girnadhis han
anars thing / utan han rædhdis gudh. swa som nakar
man sitiande om hafsins flodhe. han thakkadhe gudhi
ij ginwærdoghom thingom. nar han miste sina syni ok
goz ok lastadhis af sinne husfru. ok slos ok plaghadhis
mz wærste byld. ok thalde tholemodhelica sighiande
war tha gaf. ok war tha bort tok. wari han welsig-
nadhir. Thætta swærdh skal wara wæl hwast midhir-
trodhande. ok hæmnadhe om thom som stridha moot
rætwisonne. swa som moyses giordhe ok dawid. hanadhe
laghsins æthkogha swa som phinees. talande stadhelica
gudz ordh swa som helyas ok iohes. O huru magra
swærdh ær nu mykyt slionat. thy at æn thot the
tala nakat mz ordhomen. tho gøra the ænkte mz
gærningomen. The leta ok ælska mana winskap ok
ælska ey gudz æro. Nu for then skuld at thu hafdhe
ey tholkit swærdh. thy bidhiom wi helgha patriarcha
ok prophetha hulke som hafdho tholka trøst. ok os skal
giwas trøstelica. æn synas gudz modhir ok saghdhe
O son æn ær wakn rokkin thik widhir thorftelikin
wt om wapnin. mz hulkom wapnum skulu bewaras
fore rudhir. ok at the skulin ey smittas af rædhsl
Thænne wakn rokkir ær gudhelikin kærlekir at
willa dø for gudz æro. ok æmwæl æn thz ware møgge-
likit utan gudz retilse at willa skilias fran gudhi
for ræmkesina hedho. thænne kærlekir hyl alla

synde · gøme dyggdhe · blidka gudz wredhe · gør al thing
møghelikin · Fiærdhe diæflana · ok ær ænglanna glædhi
vatn rokkin skal vara innatil hwitir · ok vtantil skinadhe
swa som gul · thy at hwar som gudhelik ælskogha brændaghi
oc hiti ær · thær ær hwarghin renlekin glømdir · Apost-
lane ymningadhos ij thæssom kærlek ok thy æru the
liknande at the hwalpin thik · Annattidh synes gudz modhir
sighiande · O som æn thærswas thik hæstin · ok sadholin
vm hæstin vndirstans døpilsin andelika · thy at swa som
hæstin hauande fyra føtir bæræ mannin aat nakro
vægh · Swa døpilsit hulkit som vndirstans mz hæstenom
bærær mannin for gudz asyn · hauande fyra andelik
fulkomilse · Første ær at the som æru døpte frælsas af
diæflenom · oc gøras skyllogh til gudz budhordha ok thiæ-
nist · Annat ær at the rensas af adams synd ok fadhers
oc modhers · Thridhia ær at the vardha gudz symi ok gudz
sæghir kunigia · Fiærdha ær at himerike vplatz thøm
æn thy ær vær at mange nar the koma til skæla allir
læggia the bezl a døpilsinna hæst · ok bortledha han
vm falsan vægh · Sammelica tha ær døpilsinna vægh
rætter oc haldz rættelica · nar mannin innan skæla allir
lærir oc gømir ij godhom sidhom · ok thænkir idhkelica
nar han kombir til skæla allir · hwat louat var ij dø-
pilsom · ok hallir asmindadha gudz kærlek oc tro · æn
tha bortledhis han af rættom vægh · nar værldin ok
køtit ælskas meer æn gudh / Hæstins sadhul ær ihu
xpi mins pins beska døø oc [illegible] pino skodhilse
vm hulkin døpilsit fik makt at vplatas skulle krona
ingangir · thy at hwat ær vatnit vtan vatn · æn
sidhan gudz blodh var wighit kom gudz ordh til
vatnit · af gudz wighdhena blodz makt · ok swa ær

A 44 - 61

diäfulsanna vatn vm gudz ordh. giort gudz ok manzsins fa-
sæt. miskunnina porter. diäflanna vtæltilse. himerikis
vægher. ok syndanna forlatilse. ok thy hulkin som vil vrak
ij diäfulsanna dyghdh. hwxse först gudz pino ok dödz besklik-
het. af hulko diäfulsin fingo sina makt. Ok nar manzsins
hughir höghfærdhas. hwxse huru beskelica han ær atirlösto
ok huru opta han hawir ofsarit diäfulsins losvan. alla hwat
han forskulladhe for thölkin ofsokka. ok at mannin magghe
stadhelika sitia i diäfulsenna sadhle. ærv tu istadh vidher
thorftelik. swa som æru twæfald skodhilse ij bönom. Thy
at först skal mannin bidhia gudh thakkalsoghis. O thu gudh
alzualloghir. välsighnadher vari thu. thy at thu skapadhe mik
ok atirlöste ok tholde ij syndom. nar iak var værdher fordömilse
ok atirleddhe mik miskunlica til synda angir. Jak kænnis
for thino valde thu gudh mik hava omyttelica ok fordömelica
forgiort al the thing som thu gaf mik til hælso. Thy at timā
ij hulkom iak skulle mina synde bætra hawir iak vpnöt ij
værldinna fafængo. licaman ij owfloedhelikhet. diäfulsinna
nadh ij höghfærdh. ok al thing ælskadhe iak meer æn thik
min skapara. ok atirlösara ok födhara ok gömara. thy bedhis
iak thina miskund. thy at iak ær vfald af mik. thy at iak
kænde ey thit valnikogha tholemodh. som thu hafdhe mz
mik. Jak rædhis ey thina rædhelica rættviso. Ey aktadhe
iak hwat iak skulle swara thik for thina otalikso godhgi-
ninga. Vtan dagh fran dagh retthe iak thik mot mik
mz minom ilgiärningom. thy thu gudh hawir iak ey vtā eet
ordh til thik. swa som ær miskunna mik for thina mykla
miskund. Annar bönin vari tholik. O thu gudh alzualloghir
thu vest mik al thing hava af thik. ok vtan thik ænkte
vara alla maghu. vtā thz ena iak sialwir giordhe som
ær syndin. thy bidher iak ödhmiuklica thina mildhet
at thu gör ey mik æpter minom syndom. vtā æpter thinne

A 44 - 62

mykle miskund. ok sænt mik thin hælgha anda hulkin so
skuli lysa mit hiærta oc stadhfæsta ij thinna budhordha vægh
at iak maghe stadhelica blifwa ij thøm godhom thingom
som iak vndirstodh mz thinom andelicom inskiutilsom. ok
for ængin frestilse skilias fran thik. Ok for thy at thæssin
thing brista thik / bidhiom thøm som sæsto gudz pino
beskelikhet i sino hiærta at the gifwin thik af sinom
kærlek. Sidhan thætta var alt saght. syntis ginstan swa
som en hæstir reddir mz forgyltom bonadh ok prydhilso
Ok tha swaradhe gudz modher. thænne prydde ok væl
redde hæstus teknar thæs hælgha anda gafwo hulka so
gifwas ij dopilsom. Thy at ij dopilseno hwat hælzt the
thiænas ælla gifs vm godhan ælla ondan. tho forlatz fadher-
likin synd. nadhin økis. hwar synd forlatz. thæn hælghe
ande gifs til pant. ængillin til gømo. himerike til
arf. See som thæsse æru andelik riddara prydhilse
ok hulkin som thøm bær værdhelica skal taka the ofghe
liko lønin. mz hulkom æuærdhelik lustelikhet kropis. ro-
licasta hedher. æuærdhelica rikedoma fulstoplikhet ok
liff for vtan ænda. Xpus kungør hær sina vælsingna
som han giordhe ok gør riddarom. ok kære at the gøra
honom mistykkio for godhgærninga. ok lærir konunga nya
matto huru the skulu gøra riddara til the hælgho kir-
kio væry ok trona wtuidhilsa   Capitulum xxxv

[Lib. 2 Cap. 13.]

Hic desiderantur paragraphi A. & B. qui sunt in Latino.

Iak ær mz fadhrenom ok thøm hælgha anda en gudh
Iak saghdhe thik for af thy riddarskapi som mik var
fordhom kærast. hulkit mik var tilbundit mz kærlex
bande. thy at riddarene tilbundo sik mz lofwan at
gifwa sit køt for mit køt. ok sit blodh for mit blodh
Thy tilsæghdhe iak mik thøm ij eet kærlex band. ok
ij eet kompanskap. En nu kære iak om thæssa rid-
dara hulke som skullo vara mine. at the æru bortvændhe

A 44 - 63

fran mik. Jak ær thera skapare oc atirløsare. Jak ær thera
hialpare. iak skapadhe thøm likama ok limi. Jak skapadhe
al the thing ij varldinne æru til thera nyttelikher
Jak atirløste thøm mz mino blodhe. Jak køpte thøm
æværdhelika af mz minne pino. Jak værna thøm ij
allom vadhom. Jak gifwir thøm styrk at gøra oc ærvodha
Æn nu æru the borttvænde fran mik. halda mina
pino for ængte. gløma min budhordh ij hulko thera
siæl skulle lifwas ok fødhas. The forsma mik oc vanhedra
mik af allom hugh ok vilia. ok lata sit kiøt sarghas for
mæna lof. ok vtgiuta sit blodh for sinna girius vpfyl
lilse. gærna dø for værldzlik oc diæfwlslik ok fafæng
ordh. Nw æn thot the æru swa frafallande. the ær min
rættuisa ok miskund mz thøm. thy at vm miskunnena
gøme iak thøm. at the skulin ey andwardhas diæflenom
vm rættuisona thol iak thøm. ok æn the vilia æn vmuæn
das. takir iak gladhelica thøm til mik. ok gena løpir
iak mot thøm. Sigh thy thøm som sit riddarskap vil
vænda til mik. at han matte thækkias mik vndir
tholke matto. hulkin som vil vardha riddare skulle
framga til kirkiogardhin mz sinom hæst ok redhskap
ok the quarvan lata hæstin. thy at hæstin ær ey ska
padher til mænniskia hogfærdh. vtan til lifsins nytto
oc værio. ok gudz owina vinstridhilse. Sidhan take
riddarin kapo. hulkins band ær sitiande framan
fore ænnenno. at swa som mæsso diækninn takir stolam
ij tekn gudhelica lydhno ok tholamodz. Swa takir rid
darin mantol ælla kapo. oc sitir bandit ow ænlitit
til tekn vidhergangins riddarskaps ok lydhno som han
haw takit til korsins ok trohma værio. Værldzlix valds
baner skal ga for thøm riddara. at han viti sik skola

A 44 - 64

lydha værdzlico valde ij allom thøm thingō som
ey æru mot gudhi ¶ Nar han gar in ij kirkio
gardhin skulu klokkane ga mote honō mz kirkio
na fanu i hulke min pina ok min saar varin
scriffwadh. til tekn at han skal væria gudz kirkio oc
tro. ok lydha æmnæl kirkiona formānom ¶ Nar
han ingar ij kirkiona. skal værldzlix valdz baner
blifwa vtan kirkiona. ok min fana skal gaa fore
honom in ij kirkiona. til tekn at gudhelikit vald
gar fore værldzlico valde. ok at andelik thing æru
meer aktande æn likamlik. Sidhan messan ær
sagdh alt til agnus dei. tha thæn konungin alla værldz
like than fragange til riddarin vidh altarit. ok siggi
vilt thu vardha riddare. ok nar han swara iak vil
Siggi konungin. Lofwa thy gudhi ok mik at thu vilt
væria the helgho kirkio oc tro. ok lydha hænna for
mānom ij allom thøm thingom som ey æru mote gudhi
Ok nar riddarin lofwar sik viliā swa gøra. Andwar
dhe hofdhingin swærdh ij hans hændir ok siggi. Ecce
iak andwardha thik swærdh ij thina hændir. at thu
skuli hawa offrat thit liff for gudz kirkio ok tro
at thu skuli vidhir thrykkia gudz ouini ok væria
gudz vini ¶ Thy x̄pc̄ andwardhe honō skiold ok
siggi Iak andwardha thik skiold. at thu skuli væria
thik mot gudz ouinom. ok at thu skuli hiælpa
ænkiom ok fadhirløsom barnom. ok at thu skuli ø
kia gudz hedhir ij allom thingō ¶ Thy x̄pc̄ lægge
hand ow hans hals siggiande. Thu x̄pc̄ vndir
giffwin kirkionna lydhno ok valde. atualkta thy
at swa som thu bant thik mz vidhirgangone. swa

fulcōna ok mz ærnunginne Thy æpt' lagge mā-
tolin ælla kapona ow han. at han haui rætelica
ij amīne hwat han lowadhe gudhi. oc at han til
bant sik oppinbarlica ij kirkionne meer æn andre
til tiæna ok kirkiona værio. Sidhan thætta ær
giort. oc agnus dei ær sungit. Sythin hulkin som mæsso-
na sigh' gifwi hono min likama. at han skuli værīa
the halgho kirkio ok tro. Jak skal vara ij hono ok
han ij mik. Jak skal gifwa hono hiælp ok styrk. ok
vptændha han mz mins kærlex lugha. at han skuli
ænkte vilia vtan mik sin gudh. oc ænkte rædhas vtā
mik. Ær han vanlica a markinne. ok vardh' riddare
thz fore min hedh' ok mina tro værio. ey thæs min-
dra dughir thz honom vm aktin ær ræt. thy at iak
ær ij hwariom stadh mz mino valde. ok hwar then
ræt ækt haw at godhan vilia ma thækkias mik. Jak
ær kærlekir ok ængin forma at koma til mik. vtā
han hawi kærlek. Ok thy budh' iak ængo at gøra
thz som nu ær saght. thy at tha thiænin the mik af
nødhogha. vtan hulke som vildin swa vardha riddara
som sakt ær. mattin swa thækkias mik. vissolica
værdoght være. at swa som bortgangit ær af ræt-
to riddarskapi vm høghfærdhina. swa skullin the
tee sik vilia atirkoma til sant riddarskap mz ødh-
mukt. Xp̄us sændir bæzte ok konungs manar riddara
kærlica ok ødhmiuklica swa som fadh' ok brodh' ok
thra. at the vmuændins til hans. kunggørande the pino
han tholde for thøm. ok louar them sæld vm the
vmuændas swa som ær ærofulz himerikis løn / XXXvj

Ok ær sændir konungir. at ængin ær værdogh' at
kallas konungs vtan iak. af mik ær alt vald ok mw

[Lib. 2.
Cap. 12.]

Desiderantur paragraphi A. B. & C. qui sunt in Latino.

A 44 - 66

for thy at iak ær rætuis ok miskundsamber. manar
iak thøm som kallas riddara at the lezin mina
miskund. at min rætuisa skuli ey finna thøm skul-
kin som ær swa som bøndir bughi til rædho at skiuta
iak mana thøm threfalleca. førist swa som fadhir
synir at the vmuændins til mik. ok iak skal gifwa
thøm thz fædhrene som the ægha haua mz fadhir ins
ræt. vmuændins til mik / thy at æn thot iak ær for
smadhir af thøm. tho vil iak taka vidhir thøm mz gla-
dhi. ok løpa mot thøm mz kærlek. Annatidh bidhir
iak thøm som brødhir at the amminns mina sara
oc pinunga. vmuændins til mik oc iak skal taka thøm
swa som brødhir. Thridhiatidh bidhir iak swa som hra
at the vmuændins til mik sin tha thz the hafwo
tro. oc ægha thiænist gøra. oc giordho sik thz til skil
logha mz ædh. thy o riddara vmuændins til mik
idhan fadhir som idhir upfødde mz kærlek. skodhin
mik idhan brodhir thz for idhra skuld ær idhir giordhir
likir. vmuændins til mik mildan hra. Visselica stor
ohøuiska ær. at androm hra gifwa tro oc androm thiænist
J hafwin mik tro at ij skullin væria mina kirkio
oc æsona tro. oc at ij skullin hialpa vslom. æn ij ha-
vin minom ouinom thiænist. læggin nidhir mit ba-
neer oc upræsin ouinsins baneer. Thy o riddara
komin atir til mik mz sanne ødhmiukt. thy at ij
gingin fran mik mz høghferdh. Ok vm idhir synis
hart at thola nakat for mina skuld. tha skodhin hwat
iak tholde for idhra skuld. Jak gik for idhra skuld mz
blodhoghom fotom til korsit. Jak hafdhe handir ok
føtir gino boradha oc stungna mz spicum for idhra
skuld / Jak spardhe engom minom lim for idhra skuld.

ok tho glömin ij alt thætta bortgangande fra mik. atir
komin thy til mik. ok iak skal gifua idhir thry thing
til hiælp. fförst styrk mot licamlicom ouinom. Annatidh
stora thurft. swa at ij skulin enkte rædhas vtan mik. ok
lustelikit skal idhir synas at ærvodha fore mik. Thridh
iatidh skal iak gifua idhir snille. swa at ij skulin vndir
sta rætta tro ok guds vilia. Thy komin atir til mik
ok stan manelica. Jak som idhir mana ær then som
ænglane thiæna. Jak frælsadhe idhra forfædhir lydhogha
jak domde olydogha ok iak ödhmiukadhe höghfærdogha
jak var förster ij stridhinne. förster ij pinone. fol
ghin thy mik at ij skulin ey sundirlöpas swa som vax
for elle. hwi bryttin ij idhra lofwan. hwi forsman ij
idhan eedh. hwat ey ær iak minder ælla ouærdoghare
æn idhar værdzlikin vin. hulkom ij haldin tro æpte
æpter idhre lofwan. æn mik som badhe gifuir lif ok
hedhir ok gömer hælso atir gallin ij ey lonadha tro. Thy
godho riddara hallin idhra lofwan. ok vm ij formaghin
ey ij gerninginne. vidhirfrestin at enast mz viliano
thy at iak varkunnande idhrom thrældom mz hulkom
diæfullin nidhir thrykker idhir. iak skal taka vilian for
gerningena. ok vm ij atirkomin til mik mz kærlek
ok ærvodhin for mina kirkio tro. Jak skal löpa mot
idhir swa som mildir fadhir mz allo mino hærskapi
ok iak skal gifua idhir fæm godh thing til lona.
fförst ouærdhelikin hedhir skal aldre bortga af idhre hörsl
Annatidh guz ænlite ok æra skal aldre bortga af idhre
syyn. Thridhiatidh guz lof skal aldre bortga af idhro
mun. ffiærdhatidh skal idhur siæl hava alt thz hon astun
dar. ok skal ænkte annat astunda æn thz hon hawir
ffæmtatidh skulin ij aldre skilias fran mik idhra gudh

vtan for vtan ända skal idher gladhi blifwa. ok for
vtan ända skal idher sial lifwa i gladhi. O rid-
dara tholik skulu idher atirløsn vara vm ij værin
the hælgho tro. oc ærfwodhin meer for min hedher
än for idhan hedher. ämwninz vm ij hawin vndir-
standilse at iak är tholughir widh idher. ok at ij gø-
rin mik tholka forsmælikhet som ij vilin ey thola
af idhrom thiænarom. ok än thot iak formaa al thing
mz mino valde. oc än thot rætuisan ropar hæmpd
ouir idher. tho min miskund hulkin som är i mine
snille oc godhlek spar idher. thy letin miskunena
som iak biudher idher af kærlek. oc hulka i skullin
ødhmiukhlica bedhas af mik. Xpus sigher har huru ærlica
godhe oc rætuise riddara takas til himerikis ära vm
xptendøme enna sial ens dødz riddara the ænglane sagho
oc como a mote mz lofwi. oc al the hælgha threfalle-
likhet mz vnderlike gladhi Capitulum xxxvij

[Lib. 2.
Cap. 11]

Xpus keisare talar til sinna brudh sighiande. Iak
sagdhe thik før af ända oc pino ens riddara som
først bortgik af mik lonadhe riddarskapi. än nu sigher
iak thik vm liknilse. thy at thu gitir ey annorledh
vndirstandit andelik thing af hans hedher ok æro
hulkin som mänchia byriadhe sant riddarskap oc
fulcompnadhe mänchia. thænne min vin nar han
kom til sins lifs ända. ok sialin skulde vtga af
kroppenom. Hunstan sændos mot hænne fæm ængla
skara. ok i bland mz them komo otalike dieffla
at the skullin finna nakan sin rætt mot hænne.
thy at the äru fulle mz ilsko ok lata alle af hæn-
ne. Tha hørdhis en röst renlica ok skinlica ij
himmmene sighiande. hwat ey är thænne than

o thra gudh fadher hulkin som sik tilbant til thin vilia
oc fulcomnadhe fulcomlica thin vilia . tha swaradhe sie-
kin ij sino samviti ok undirstadilsom sialf . Sannelica
iak ær then sami . Sidhan hørdhos thre røste . een
a gudhdomsins vægna sighiande til sialinna . iak ska-
padhe thik . iak gaf thik sial ok licama . thy æst thu
min son . ok thu giordhe thins fadhers vilia . kom thy
til mik . thin vælloghasta skapara oc søtasta fadher . thu
skalt hava fadhersins arf thy at thu lydde hono . kom
thy til mik o søtaste son oc iak skal taka thik mz glædhi
oc hedher . Annor røst hørdhis a mandomsins vægna
sighiande . O brodher kom til mik thin brodher . iak offra-
dhe mik ij stridhgang for thik . iak waghet mit blodh
for thik . kom til mik thy at thu atirgalt blodh for blodh
thu vast redhoboin at giva blodh for blodh . ok dødh for
dødh ok liff for liff . Thu følghdhe mik i thino lifwe
thy kom nu i mit liff ok mina glædhi som aldre skal
ændas . thy at iak vidhergar oc kænnis thik sannelica
vara min brodher . Thridhia røstin hørdhis af thæs
helgha anda vægna hulke som æru thre gudhi . vtan
en gudh sighiande . kom min riddare . thu vast swa
lustelikin innantil at iak girnadhis at byggia mz thik .
Thu vast swa manlikin vtantil . at thu vast værdogher
at iak skulle væria thik . Thy for thins krops oro
gak in ij hwilo . ffor thins hughx drøuilse gak in
ij otalikin hughnadh . ffor thin kærlek ok manelica
strijdh gak in ij mik sialuan . ok iak skal byggia
ij thik oc thu i mik . kom til mik min utualde
riddare . thu som ænkte astundadhe vtan mik
kom oc thu skal vpfyllas mz gudhelicom lusta

A 44 - 70

Thesse xpi hordhos fæm ængla skara swa som mz fæm
røstom. ok hwar thæn ængla skarin hafdhe i sik sixx.
thusand. sixx hundradh. sextighi oc sex ængla. Førsta
røstin taladhe sighiande. Gangom fore thæsso we-
ualda riddara. bærom fore honom hans vakn. oc
presenterom varom gudhi hans tro som han gømde
osmittadha. oc vardhe for vantrusomma ouinom. An-
nar røstin saghdhe. førom for honom hans skiold. oc
teem varom gudhi hans tholomodh. thy ærlikaren skal
vara af varo vitne æn thot han ær varo gudhi sum
noghir. thy at mz tholomodhens tholdhe han ey at
enast gunnardogh thing vtan giordhe gudhi thakke
for gunnardogh thing. Thridhia røstin saghdhe. ga-
gom fore honom. oc presenterom gudz ason hans swardh
thz ær at vi skulum tee hans lydno. mz hulke han lyd-
de ij hardhom thingom oc lættom æpter sinne lofwan
Fiærdha røstin saghdhe. komin oc teem gudhi thæssa
riddarins hæst. thz ær at vi skolom bæra vitne hans
ødhmiukt. thy swa som hæstin bær manzsins likama
swa ødhmiuktin foregangande ok æptefølghiande føre
han til hwaria godha gerning. visselica ænkte fan ho-
ghfærdhin sit ræt ij honom oc thy redh han sigher-
lica. Fæmta røstin saghdhe. komin oc teem varom
gudhi hans hialm. ok giwom vitne hans gudhelico
astundan som han hafdhe til gudh. visselica han
thænkte a gudh i sino hiarta i hwariom tima. ok
han hafdhe gudh i sinom munn ok ij sinom gerningom
oc astundadhe han ouir al thing. ok frambødh sik
dødhan værldinne for gudz ælskogha ok hedhir
presenterom varom gudhi thæssin thing. thy at

thærme ær værdhe at hava æværdhelica hwilo for litit
ærvodhe. ok gladhias mz synom thæt han swa my-
kit oc swa opta astundadhe. mz thølkom nøgho ok
ærlicom ænglakoor. færdhis min vin i æværdhelica
hwilo. hulka sialin seande oc gladhiandis innerlicast saghdhe
Sæl ær iak at iak var nakantima skapadher. Sæl ær iak
thy at iak thianthe minom gudh. som iak nu seer. Sæl ær
iak thy at iak haw æro som aldre skal ændas. Thølkaledhis
kom min vin til mik ok mz thølkom løno ær han gafuadher
ok æn thot ey wtgiuta alle sit blodh for mik. ey thes
sidhe skulu the hava tholik løn. vm the hava vilia at
gifua sit liff for mina skuld ok trona værios. vm swa
hændir time ok tilfælle. See huru mykit godher vil gøra

Capitulum xxxviij

En riddare af swerikis rike spordhe at hedhnom vm thæs | [Lib. 6.
rikesins man skullo stridha mot konungins alla ey. ok | Cap. 82.]
swa hænde sum hedhnan saghdhe. ok nar riddarin saghdhe
thæt konungenom swa at xpi brudh. thæt hørdhe. Lønsta hon
gik fran konungenom hørdhe hon røst af gudhi siggia til
sik. hørdhe thu huru riddarin spordhe radh af hedhe-
nonne. oc huru hon foresaghdhe komasbolande stridh. thy
sigh konungenom at thæt var af mino tillate. for folksins
vantro. thy at diæfullin forma at vndirsta mang ko-
masbolande thing af sinne kloko natur. hulkin han
kungør them som radh sporia af hono. at han skuli swi-
ka them som hono tro. ok mik æru otakne. Thy sigh
konungenom at thølke ægha fordærfuas. oc bort skilias
fran ærlica mana værdhskapi. thy at thølke æru six
lauma swikara. thy at the gifua sik diæflenom for

werzlica thinga . oc afsung skulde . at flere skulin swikas
ok ey ær thz vndir . thy at nar mannin astundar at meer
vita æn gudh vil at han skal vita . oc girnas at visir-
vardha mot gudz vilia . tha faar diafullin makt at
fresta hans hugh . oc for thy at han see han redhoghona
oc boghan til sinna onda ingiuetilsa . sendie han sina
hialpara sua som troldkonur . oc spamæn . oc andra the
som tronne æru ginnærdoghe . oc hona villa . mz hulkom
mannin skuli swikas . oc madhan han faar litit vær-
likit tapper han thz som æuærdhelikit ær .

Af sverikis konunge

Caplm XXXIX

badh xpi brudh at han skulle leta radh af gudhi
vm honom thækkis at konungin skulle fara mz hær
mot hedhningom . thy at han hafdhe thz lofuat . ok nar
hon badh til gudh . syntis xpus hænne ok sagdhe . vm
konungin vil fara mot hedhningom thz radher iak ho-
nom . æn ey budher iak hono thz . thy at mere forskul-
lan ær at gøra æpter radhe æn æpter budhi . Thy radher
iak hono tw thing . fførst at han hafwi got hiarta . ok
quæmelikin licama at han wari skællikin i fasto ok æ-
uodhe . Annattidh ærnodhe at han hawi sina riddara oc
thiænara vilioga . oc rætta af syndom . Thy fari først
kring vm sit rike . vpletande huru rættuisan ær gømd .
ok huru ok vm hulka man styrs ok dama æru giordhe
oc halne . thy at hulkin som vidherfresta at senda andra
til himerikis han skal børia af sik sialuom rættande sin
eghin brot . ok thz æpter mana ok rætta sina vndirdana
vpmakkiande them mz dyghdha æptardømom .

A 44 - 73

Xpus sighir at hulke som vilia fara mot hedhingom skulu forst mana them ok biudha them fridh oc kærlek vm the vilia vnfangas ok vilia the ey tha ær rætuisa ok hardhskan rednadhe mot them Cap xl

Xpus talar til sinna brudh sighiande. Thz sik at ængin i lastom skal nødhgas til himerikis rike Jak sætta thik at hwar godh blomster hindras af thistlom. hwat ey ær bætra at thistlane skulin oprifuas. at vpgangande blomstrin skulin ey hindras. Thy hulke som gaa til hedhna mana land. offren them forst oc biudhin them tro mz fridh oc frælse. ok vm hedhningane vilia ængalædhis taka vidhir thera radhom oc maning mz kiæfwo. tha ær rætuisomma bryndagge. oc hærska rednadhe mot them. ok iak gudh som ær sialuir kærlekin skal atirgælla hundradha fal løn. allom them som dø for min kærlek. ok æn æmmæl sialue hedhningane skulu koma til mindre pino. æn the komin vm the længer lifdhin ok døin i fridhi. Thy at lifdhin the længer tha syndadhin the meer. Ok kærlekin ær swa godher at ey minste kær-lex thanke. ok mykle sidhir godh gærning skal vara vtan atirløn.

Sanna malla gudh ok hans brudh af konungenom. oc konunxsins ærfs rætt i rikeno. oc vm konungin ma alla ey borttaka andro nakar thing tilhørande kronone. oc hwru han magher thz bort ær latit atirbedhas Cap xli

Gudz brudh taladhe til xpm bidhiande for swerikis rike sighiande mællan annor thing. O min hærra. vnredhgas ey æn iak spør. Jak hørdhe af sumtime at nakat ær aflaskolande mz rætuisa. ok nakat aflat thing ær hallaskolande mot rætuisone. Nw haaw thænne konungin eet land. hulkit somlike sighia han haua af rætuisa. oc andre swara thwært [Lib. 4 Cap. 3.]

A 44 - 74

i moot. ok thy ær vndir æn thu tholt thz i thonom som
thu atirpronar oc afuntir i andro. Gudz swaradhe. xpc
noc flodh. atirblifwo ænge mæn. vtan the som waro j
noe ark. ok af thøm føddis en slækt. hulkin sum
kom æpto i wærldina. af hulke somlike komo i swerike.
Ok annor slækt kom vapto i wærldina. oc somlike fødde
af the slækt komo i danmark. Æn the som først byria
dho at yrkia the iordhena som ey var vmkring lagdh
mz vatn. eghnadho sik ænkte af thera landom som bygdo
i ǫiomen. vtan hwar en lot sik nøghia aat thy som
han hafdhe. swa som skrifwat ær af loth ok habraham.
at habraham saghdhe til loth. vm thu gaar til høghro
hand. skal iak gaa til winstro hand. swa som han ville
sighia. hwat thu eghna thik. thz skal vara thit ok
thinna ærwingia. Æpter xpi timans fraghagno. komo
domara ok konunga. hulke som loto sik nøghia aat sino
landom. oc thindradho ey thera land som bygdo i ǫiome.
oc ow vatnin. vtan hwar en stodh oc blef i sinna foræl
dra lands ændom. ok landamærom. Gudz brudh sca.
birgitta swaradhe. hwat vm nakar rikesins deel liggir
lætis mz nakre gafwo. hwat ey skulle then delin atir
kræfwias af thøm som æpter kome. Gudz saghdhe hanne
krona hørdhis i eno rike tilhørande konunge. ok
rikesins almoghe skodhande sik ey maghu sta vtan
konung. vtwalde sik konung. andwardhande honom kronona.
som han skulle gøma ok atir andwardha komaskolade
konunge. Thy vm thænne konungher swa vtwaldher vilde
minska. ælla andro vnna nakan deel af kronone. visse
lica æpterkomande konunger matte ok skulle atirkræfwia
then delin. thy at ængin minskilse æghir vara j

A 44 - 75

kronone. ok ey ma konungin minzska ælla annars
gøra rikesins krono. vtan vanlica af skællike
sak ij sina dagha. thy at hwat ær rikesins krona
vtan konungxlikit vald. ok hwat ær rikit vtan almo
ghin thz honom ær vndirgifwin. oc handgangin. ok
hwat ær konungin vtan rikesins ok almoghans mædhlare.
Thy skal kronona gømare ok værian ænghalædhis halda
gøra ælla minzska kronana. til komaskolande konungx
skadha. ælla æruit. Brudhgin swaradhe. hwat æn konungin
nødhgadhis af vidhertharft ælla owirvælle at bortlata
nakan kronona deel. hulke gudh swaradhe. vm twe
mæn værin opænniande. ok annar vællaghare vilde
ey gifwa nadh. vtan annars fingir skulle afhugghas.
hulkins være afhugne fingrin. vtan hans som skadha
finge. Swa ær æmuel af rikeno. vm nakar konung
minzskadhe nakan deel af rikeno for vidhertharft ælla
fængilse. visselica æptekomande konunger ma atirbedhas
than deel. thy at konungin ær ey kronona hærra. vtan wæktare
ok vidhertharftin gør ey lagh. Hon swaradhe. hwat
æn konungin hafdhe lant i sina dagha nakro thz. nakan
kronona deel. ok konungens dødhom. thæn than ok hans
æptekomara. atirhiollin thz lant var. sua som eghit.
Hwat ey være thz atirbedhande. hulke gudh swaradhe
ændelica skulle thz landit atirkoma til laghlikin thz. thz
ær til thæn konung som æruinge være thæs konungx
sins som før var ok vtlante landit. Hon swaradhe
hwat æn nakar kronona deel være pantsatter nakro
for gæld. ok han vplate gældin mang aar. ok dø
sidhan. ok landit kome sidhan i annars handir som
ænghin ræt hafdhe til thz. thy at thz var ey hons lat
ok ey pantsatt. vtan han hafdhe fangit thz af eno

alfalle oc mæste ok ville ey skiptta vam pæninga ·
hwat være gørande i thœlko falle · var tha sagdhe ·
om nakar hafdhe gulklimp i hand · oc sagdhe thœm
som ner stodhe · thænne gulklimp ær thin · æn vil
thu han atir hafua · sæl (dif) mik swa manga guld vaghs
vissælica hono skulle gifuas swa mykla vaght · thy at
hwar nakat land vallelica haldir · oc fridhelica aat
thz skal swallelica atirbedhas · ok neknadhs skadhæns
atirbedhas · † Æn taladhe brudhin til gudh · O tha wredg-
has ey æn iak spør æn cristidh · thænne konungs hau
twa syni ok tw rike · i andro rikeno weraldz konungs
mz arfs ræt · ok i andro æpte folksins godhuilia · Æn
nu ær giort twært amot · thy at yngre sonin ær takin
i gudhis rikit · ok ældre sonin i weraldslika rikit ·
Gudh swaradhe · thry ohæuelik thing varo i thera
weraldzliarom · oc thz fœrdha owgift · vanskipadhe aldsto-
dhe · skrymtelikin blotskapir · folksins mana swik-
ning · vantrøst af gudhi ok rikesins almogha · ok thy
var thera weraldlike mot rætuisomne · ok mot almo-
ghans gagne ok nytto · Thy thz til at fridher maghe
vardha · til almoghans nytto · ær vidher taarftelikit
at ældre sonin atir take arf rikit · oc yngre sonin
kome til weraldlifa · Ællighis vam sorin æmingana
atirdraghins · oc atirkallins · skal rikit thola skadha ·
Rikesins almaghe thwingas · missæmia vprina ·
Sonanna dagha skulu vara i beskelikhet · ok thera
rike skulu nu ey vara rike · vtan swa som skefwit
ær · vallaghe skulu nidhstana af sino sætom · ok
the som ga a nordhinne skulu vplyptas · Sce-
nak sighe thik vptedhme af tween rikom | i andro

† Hic pauca desiderantur que sunt in Latino.

æru wænxlikse. ok i andro æru aff wærlz fførsta hwar-
som konungx ærffwe walias. ær vmkulslaghit oc plaghat.
thy at sandir ærfwinge wtualdis ey. oc thz giordho the
som wtualdo. oc hans ærfwi som rikit giwnadhis. æn
gudh thwingar ey sonin for fadhursins synde. ok
wredhgas ey æruedhelita. vtan for rætuiso oc gømir
i himerike oc iordhrike/ thy skal thz rikit ey koma til
sinna forra æro. for æn sandir ærfwinge kombir.
ærtigia af fadhursins ælla modhursins æpt komd. Xpus
mz æptedome sæxe thinglicti om ena man ok thy vændir han
sik til hedhingana. ok bindhir sina thiænara oc winom at the sam
ok vmuændin thom mz godho vilia ok kærlek ok sotu ordhom Ca xlij

Xpus talar til sinna brudh sighiande. iak ær likir
ena konung. hulkin som stadh a mærkinne til [Lib. 2. Cap. 6]
hulkins hoghra hand stodho hans vini. ok ouinne a
winstro hand/ ok nar the swa stodho. kom en ropande
rost til hoghro handinna the som alle stodho vel wæpn
te. oc hafdho opbundna hiælma. ok gulit vænd til
sin tha. æn rostin ropadhe swa/ vændin idher til mik.
thy at iak haui guld at gifwa idher. the hordho rostena
ok vmuændo sik. ok nar the varo vmuændo saghdhe
rostin ænatidh. vm i vilin see gullit løsin idhra
hiælma. ok vm i astundin ægha thz. tha skal iak æna-
tidh binda idhra hiælma æpt mino vilia/ the lydho
hano oc han bant thera hiælma. swa at butuma oc
thz fram skulle vita. thz the skullo hino see. var
i nakkano. ok hiælmana æptra dele myrkre oghonim
at the gato ey seet. ok swa ledde then ropaim thom
blinda æpt sik. Somlike konungsins vini kugiordho
sino tha konungano. at hans man varo dradhe af

A 44 - 78

sinom owinom. Han sagdhe til sinna vina. Gangin
wt raskelica til thera ok ropin swa / løpin idhra hial-
ma ok sen at i ærin swikne / vmmwændin idher til mik
ok iak skal taka idher mz fridh / The wildo ey høra thøm
wtan hafdho thz fore atløghe / thæmnarane kungiordho thz
sinom thæ / hulkin som saghdhe. for thy at the forsmadho
mik. gangin fra raskelica til winstra delin. ok sighin thøm
thz standa thæssin thry. Vægh(?)in hulkin som ledher til
lifwit ær idher redhoboin. portin ær ypin. ok then vil
siælwir løpa mot idher mz fridh / thy træn staddhelica
lifwit vara idher redhoboit. høpin staddhelica portin vara
idher ypin. ok thans ordh vara sin. løpen mote hono
mz kærlek. ok han skal taka idher mz fridh ok kærlek
ok ledha i æuærdhelikin fridh. the hørdho swndobo-
dhanna ordh. ok trodho thøm at varo takne i fridh.
Jak ær then sami konunger. Jak hafdhe thæsa mæn da
mina høghra hand. thy at iak redde thøm æuærdhe-
likit gør. Æn tha varo thera hialma bundne ok thera
ænlite til mik vænd. nar the hafdho fulkomin vilia
at gøra min vilia oc lydha mino budhordho. ok thera
astundan var altidh til himerikis. Om sidhe liudde
oc hørdhis dæxfulsins røst i værldinne. som ær
høghfærdhin. hulkin som tedhe værldinna rikedoma
ok kotlikin lusta / til hulka the vændo sik tha. nar the
gafwo høghfærdhinne sin godhuilia. oc samthykkio.
for hulka the lagdho af hialmana. nar the fulkomnadho
ondan vilia mz gerningine. oc forsetto værldzlik thing
andelica thingo. Sidhan the hafdho aflakt gudhelix
vilia hialma oc dyghdhanna vakn. formatte høghfærdhi.

A 44 - 79

swa mykit mz thøm. oc giordhe thøm swa mykit sik
skyllugha oc vndirdanogha / at the vilia ængaa synda alt
til ytersta tima. Ok gerna vildin the æuærdhelica
lifwa. thy til at the mattin æuærdhelica synda. Hulkin
høghfærdh thøm giordhe æmnu swa blinda at hiæl-
mana boro som the skullo see gino fra al i nakkano.
oc myrkin ij anlitena. Æn hwat tekna hiælmborona
vtan komandhe thinga forsyn. ok snial næruarande
thinga vmkringskodhilse. Thinom forsto borona skullin
the skodha æuærdhelik løn. huru lustelik the æru. ok
æuærdhelica pinor huru styggha oc hardha the æru. ok
gudz doma huru rædhelike the æro / Thino andra bo-
rona skullin the skodha hwat gudh hawer budhit ælla
forbudhit. ok huru mykit the hawa bortgangit af gudz
budhordhom. oc huru the skullin bætra sik. Æn thæssa boro
fra i nakkano. hwat som ænkte sees. thy at himerikis
thinga skodhan ær komin i glømsko / gudz ælskoghe
kolnadhe. ok værldina ælskoghe ælskas ok vmfamnas
swa fasteliga. at han ledhe thøm swasom væl snart
hiul til alt thz han vil. Thy at hwaro mine vini
scamde min vanhedher. oc pinlanna fal. oc diæfulsins
thradøme. ropa dagheliga for thøm til mik mz sino bønom.
hulkra bøne gingo gino himilin. oc gingo gino in ij min
øron. oc iak bøgdhe af thera bønom. sændhe thøm dagh-
lica mina predicara. Iak tedhe thøm ok mangfalla
giordhe mina nadh. Æn the forsmadhe alla mina
gafuo. laghdho synde til synd. thy skal iak nu sighia
mino vinom. oc fulcompna i sannind thz iak sigher. O
mine thianara gan fram til vinstra handina. thz ær
til hedhningana. hulke som varo alt til thæssa i mino

A 44 - 80

forsmadhilsom. swa som a vinstra handena. Han siar
oc sighir them swa / himerikis ära ok alla
thinga skapare. lät idher siggia. himerikis väghir
är idher öpin. hawin vilia at inga mz stadhughe
tro. Himerikis portir star idher öpin. Hopin
stadhelica. oc i skolin inga i himerike. Hime
rikis konunger ok änglanna ära. vil sialuir
löpa a moot idher. ok gifua idher fridh ok äuär
dhelik signilse. Löpin mot hanom oc takin han mz hans
tro som han teer idher. oc mz hulke himerikis väghir
redhis. Takin han mz hopi. mz hulko i skolin hopas
a han. madhan han hawir nu vilia at gifua idher hi
merike. Älskin han af allo hiärta. ok fulkomin mz
gärningenne. oc gan in gino gudz porta. af hulkom
ethne mäen hulke ey vilia inga aat them. oc göra
sik owärdogha mz sinom gärningom. skulu borkoras. Jak
sigher idher i minne samuind at iak skal fulcompna min
ordh. oc ey forlata them. Jak skal taka idher til syni. oc
iak skal vara idher fer fadhir. madhan ethne mäen
forsmadho mik smälica. thy o mine vini hulke som
ärin i väröldine. gan fram sighirlica. oc ropin ok
kungörin them min vilia. oc hiälpin them at the for
maghin fulcomna min budhordh. Jak skal vara i idhro
mun. oc i idhro hiärta. Jak skal vara idhar ledhare i
lifuerno. oc gömare i dödhenom. Jak skal ey forlata idher
Gan fram diärflica. thy at af ärwodhe skal ära växa.
Al thing forma iak i enom punkt. ok eno ordhe.
Thy vil iak at idher skal vaxa lön af idhre stridh.

ok min hedhir skal vaxa af idhre manneliket. ok vn-
drin ey at iak talar. thy at um smallaste man i værldinne
gatte seet. huru maga skala midhsfara daghlica til hal-
uitis. the varin flere æn hafsins sandir. ok stradana
smastena. oc thz ær vxtuisa. thy at the skildo sik fran
sinom gudhi oc thra. thy thz til at diefulsins tal skuli
minskas. oc vadhin vitas. ok mit herskap opfyllas
talar iak. æn the vilin vanlica gøra ok lata af illo

Xpus lære konunga at nar the fara mot hedhningis hauin tu ba-
nir. cet vars hra pino. oc annat gas vxtuis. ok at the førin mz
sik klærka ok renlifwis mæn af mago linnadho val boklærdha
ok dygdhafulla ok gudhelika Cap xliij

GVz son taladhe til sinna brudh sighiande. then
konunge som lætir sialanna afling. ok vil ga mot
hedhningom. hawi tu banir. oppa thy førsta vari min
pina skriuadh. hulkin som tekn ar miskunena. Andro
mins vxtuis swerdh. ok nar han kombir til hedh-
ningana vpreste først miskunenna banir offrande
them fridh. ok vilia the ey vidhir taka. tha vpreste
thz apr vxtuisona banir. oc trøstande a min godhlek.
thorf han ey rædhas ouinona mykylikhet. oc gange
ey til ryggia for huxsins rædhogha. ok gøre ey them
reste som sighia. vændom atir. hwar til skolom vi langa
ærvodha. ok um konungin rædhis at fanga sradhelica
tha vidhir sueste eth ok bori ey gat. thy at bætra ær
ey tiltaka hogh thing. æn them ey fulfølghia mz karlek.
Take ænnuæl konungin mz sik the klærka som pruua
dhe æru i godho lifwerne. ok renlifwis mæn af flere
lingwno hulke som sannelica forsma værldina. thy
at mange æru i bland hedhningana hulke som
frafara. oc vilia pruua sina tro ok villo. oc thalke

æn smælleka swarande · klærkane skula æmnæl læra
folkit ok mana · at the skulin ey koma i ban for giui
alla dagha for motkornan · ok atirhallogt lifwne · Xpistus
awitir en konung hulkin som mz ofmyklom megha foor a mot
hedhninga · oc hafdhe ey forra skællica forsyn komaskolande
capitulum xliiii thinga · oc awitir thöm som sik tilskriua oc ey gudhi stridhena sighir ·
[Lib. 6. Cap. 41.] Thus awitir en konung · talande til sinna brudh · Jak saghdhe
thik for at thænne konungs war barn · hulkit thu mat
undirstanda af twem thingom · Först af hans styrsl · Anna
tidh af hans otalika hær · oc folke · Hwat ey forma David
när han war fægomare starka kæmpan · Hwat ey wan
han mz sinne makt · ok wille · Ængaledhis war swa · utan
han wan mz gudhelike makt · thy at (wtan) gudh hafdhe slika
giort kæmpans thuru · ok styrkt pilts sins hugh · Huru
hafdhe piltin thort gaa mot kæmpano · Ella huru hafdhe
stenin mædhir slaghit swa starkan · Ella hit appa swa lærer
dhan · utan gudz dygdh ok makt hafdhe warit i steneno ·
thy vindir thæn wislica hulkin som gudh hauer til hialpara
ok ey thorf thæn mykyn likamlikin styrk · utan tro oc
kærlek hulkin som fulkomlica tröster aa gudh · Æn wærldz
like mæn wænta sik winna mz sinom likamlicom styrk · ok
setia stridhinna wtgang · ok ænda i mæna fromhet ·
ok visdom · ok när the winna · wækna the oc tilskriua
meer stridhinna sighir mans sins fromhet æn gudz
dygdh · Æn thot ey godhe ok ey onde winna sighir utan
mz gudz tillate ok rettuiso · thy at stondom fa onde
sighir aff godha · af lønlico gudz tillate · Ok for thy at
sa mæn vilia skodha gudz tholomodh ok rettuiso for
almænnelica glømsko · thy wan hedhnas gudz dygdh ·

ok marin lofwas ok opphøghis swa som mak-
toghir. oc swa som gørande sighir ok vinnadhe af sinne
eghne dygdh ok makt. Ok ey sagdhe iak vara sik at
thæssume konungx ær barn. thy at swa som barn ær thæ
per tw æple. annat alt forgylt vtantil. oc rompt ok vtan
innantil. ok annat mindra faghert vtantil. oc innantil
færskt ok renast. barnit vtvæl halli thæt som faghert
ær vtantil ok vtan innantil. ey kunnande skodha vtan
the thing vtantil synas faghir. Swa gør thæssume ko
nunger. honom synis faghert at framga mz myklom
hær. Æn han viste ey oc skodhadhe ey hulkin værld innantil
skyltis. ok akradhe ey huru myklin hungir oc sorgh thær
æptir skulle koma. ok at hans thiænara vtgingx vsle af
hungir ok atirkomo vslare. Æn thæt synis hono fulit ok
dawot at fara mz litlom hær. Æn tho skyltis thær innantil
myklin nyttelikhet. Ok vm han far mz ødhmiukt ok
litlom hær. iak skal opfylla hans sinit ok vndirstandilse
mz gudhelike snille. Iak skal starkan gøra hans likama
mz gudhelikom styrk. thy at iak forma gøra starkan ok van-
maktoghan. ok hoghan ok ødhmiukan. ok hedhirlikin af
forsmadhom. Thy sigh honom at han rædhis ey. vtan sæti
sit hop til mik. ok gøri hwat han forma mz gudhelike snille.
ok manzlikom forthanka. ok swa skal gudhz vili ok kær
lekir ørgha han. thæt som manzlik snille ey tilrækkir. † Desideratur hic Additio quae in Latino est.

Gudz modhir rædhir konungenom fraunde mot hedhningo at han hafwi
forskipat hærskaps tal. oc at han skoli ey træsta a thæt gudh hawir ca
honom lofwat vtan han sialwir gømi thæt han hawir gudhi lofwat XLV

Gudz modhir taladhe til xpi brudh. Vm konungin ærthar
mot hedhningom. hafwi forskipat hærskaps taal
thy at iak væt hans vtgang ok atirkomo. ok at mage

Vos amici mei estis si feceritis que precipio vobis

fara mz thonom thz gudhi skulu vardha ey mindra gen
stridhoghe æn the som vtgingo mz moyse. Vtan swa som
moyses inledde ey folkit i thz land thöm var lofwat
for thera otrolekat oc motborwan. swa the som ey æru gen
fødde. skulu fulcompna gudz vilia. Troste ok ey konungin
aa thz at iak kalladhe han min son. ok at iak saghdhe at
iak vilde aldre skilia mik fran honom. thy at æn han gø
me mik sina lowan. skal iak halda honom thz iak hawer honom
lofwat. ok vm han forsma mik. ma han rædhas at han
skal vardha forsmadher. Jomfru maria budhar mz xpi brudh enom
biskop hafande mz konungenom til stridh mot hedhningom. at nar na
kat hedhit land vardher vunnit. at han skuli ginstan skipa domkirkio
hwar æstæ man maghin hughnas. Capitulum xlvj

Himerikis drotning taladhe til xpi brudh sighiande
Beate sigfridher ærkebiscop. gik vt af englande ok
giordhe gudz vilia i swerike. Swa thænne biskop for hul
kom thu bidher. huilkin som far mz konungenom. mot hedhnin
gomen. Nar han kombir til hedhningana. ok nakar the
ra land vardha vonnin. skipi først domkirkio i nakro
hoghlicom stadh. at æstæ maghin hawa tilflyikt til hæn
na i sialenna vidhertorft swa som til modher. ok thz æste
lica vidherquekias ok andelica hughnas. Ok vm biskopin
forma ey at skipa thz alla opphalla vtan en klærk alla
twa mz sik. lati sik noghia. thy at min son ær maktugher
at økia sina gafwo. ok vtwidgha biskops dømit. ok vm
han ælla andre nakre vilia for æn thæssin ordhin
fulcompnas. tha skal godher vili rækna thöm for gær
ning. ok the skulu fa lon thz fore. thy thorf ængin trygga
a langt liff. vtan hwar en bidhe thalomodhelica gudz
vilia. Gudz modher sigher huru hon ær vpfylt bar ok

owflytande mz nadh. ok afuitir ok straffar en suerikis
konung otakkan aat gudz nadhom. hulkin som ey viliadhe
lydha gudz radhom. ok andelica mana radho. gik bort
mote gudz vilia af stridhinne som han hafdhe byriat mot
hedhningom. ok thy giordhe han æpter værldzlica mana
radho. fik sialuna til stora blygdh ok sino rike til stora skadha.

Cap xlvii

Himerikis drotning syntis gudz brudh sighiande
hanne. hør thu som see andelik thing. ok kom
mz mik i thæs helgha anda vidhertalan. Jak ær upfylt
kar. thy at swa som kar standande undir nakrom strøm
upfyllis af vatneno. ok swa som vatnit owerflytir. ok tho
ær karit alltidh fult. af strømsins inflytilsom. Swa min
siæl nar hon var skapadh ok tilføgdh licamanom. upfyltis
af thæs helgha anda strøms inflytilsom. af hulkom hon
tømdis alre æn sidhan. thy hwar thæn som kombir mz
mik mz ødhmiukt ok rena hiærta. skal fa hielp af thøm
helgha anda. thy ma iak væl kallas opfylt kaar. thy
at medhan iak var i værldinne kom gudz son i min
licama mz thæssa strømsins inflytilsom. ok tok af mik
køt ok blodh. oc dwaldis i mik til thæs han føddis af
mik. i swa matto som gudz syni høfdhe føddas. ok nar
han føddir kom ij mina hændir gladdes ænglane ok
budhadho fridh i iordhrike. Tha xpc fiøl min son ij
dødhsins pino. nar skinit vifnadhe af gislomen. benin
sundir brutus af sprætomen. ok nar hiærtat sprak ok alle
limine doo. Thætta dødhsins fal var swa stort at af thy
min skadhis diæfwlsins vald. ok himerikis porta upla
tos. thy liknar iak mins sons pino vidher thordyn. hul
kins tilquæmd oc liudh før høris. æn høxste brastin
kombir ok længe sidhan. Swa mins sons pina kughiar

A 44 - 86

dhis længe mz pilegrimmen før æn han pintis. Ok nar-
min son dødhe tha var mæste brastin ok liudhit ok hør-
dhis længe æpter hans pino oc predicadhis. ok mange
hafwo gladhelica sit liff for hona. Æn nu ær min son
swa glømdir at somlike halda hans dødh for ænkte.
Andre sighia sik ey vita um hans dødhe var alla ey.
ok somlike vita thz wæl ok akta thz ey. Æn faa æru the
som aminnas hans dødh mz kærlek. thy ær til at mins
sons pina skuli aminnas. thy komo gudz ordh i værl-
dina som thik æru af gudhi vitradh. ok for thæn skuld
æpter thu sænd til thæmma swerikis konung. hulkin som
smærdhis i mangom synda snarom. sidhan han var
skildir fran dyæflenom. tok iak han mik til son.
astundande at gøra af honom en wtualdan ærlighis
man. til gudz hedhir. Æn dyæfullin scande thz avun-
dadhe honom. swa som fordhom moysi wtkastadho
i vatnit. hulkin gudh stirdhe til landit. Ok æn thot
han var sidhan brændir a tungonne. tho taladhe
han thz gudh vilde. ok flydhe for rædhogha af
egypto. oc kom atir mz gudhelike forsyn til pha-
raonem. Sammaledh giordhe dyæfullin konungenom.
han kastadhe hans hiærta i ena bylghio. at han skul-
de samansanka mykyt hærskap. ok swa borttaka af
stridhinne for fatikdom oc hungir. Ok thy skipadhis
honom vist manatal. Ok thænkte konungin swa af
dyæfulsins inskiutilsom. Gudz vini hava ey vidhbo
til stridh. thy skal iak leta lærdha man til stridh
hulkit dyæfullin forstodh oc saa. ok sænde honom

sidhan

sidhan manga af sinom thiænarom . af hulkra radhom
han skulle styras . Thy var konungenom tæt hulkra
radhom han skulle lydha . konungens var ænnugh ra
dhit at klærka ok renlifwis man prøuadhe i godho
lifwrne skullo følghia hono . ok thz var giort af thæs
halgha anda forsyn mot diæfwlsins klokskap . Wisse
lica diæfwllin viste wæl at timin var ey langir i hulko
gudh ville tee hwru stridhin skulle gaa . Diæfwllin
weet ænnugh manga vara i hedhnone hulke sik wæk
na vara skulla i sinne villo . Ok weet han at mange
æru hulke som astunda at vita halagha skrifna tro
Ok thy astunda diæfwllin at the skulu sændas i nadha
na tima til hedhningana . hulke som varin faku
noghe ok fulle mz giri . ok thy skulu gudz vini klærka
oc renliuis man vara redho mz gudhelike snille . at
swara hedhningomen komande mz sinne villo . Mag
thing æru ok sagdh thik . hulkin ey skulu grinstan ful
conas . utan ordhin skulu gømas til forescrifwadha tima
Thy at gudh tedhe moysi mang thing hulkin ey ful
conadhos i enne stund . Swa var ok dauid konungir
langan tima tedhe før æn han kom til valdit . Thy
skulu gudz vini bidha tholomodhelica . ok ey lættas
i ærnodhe . Wi sagdhom ænnugh at brødhe af dominici
oc francisci ok bernardi lifnadh . skullo vagha mz
konungenom til hedhningana . thy at thæsse thri
lifnadha æru førist kallande til hedhningana . thy
at klostrin skulu børias um them . hulke som sinne
lica forsma væroldina . ok hulke som ey hawa annan
vilia æn hedhra gudh . oc koma i hans vinskap .

A 44 - 88

Nw thyckir somlike af thøm brødhromen swa: hwar
ær folkit som vi skulu fore predica / hwar æru stadh
ane som vi skolom byggia. Samuledh sagdhe iracls
folk moysi / hwar ær landit som os ær loffwat. bæx
tra hafdhe varit at hana stat oc varit quar i egypto
oc stat om kotgrytonne. æn thola nødh oc vanda
i ødhmerkene af hungir oc durøulsom. tho kom iracls
folk til thz land som thøm var loffwat. æn thæt
somlike motkonnadho. Thy skal konungin hawa
mz sik alltidh gudhelika klærka. the som hono anhá
fylghia skal ...ffs vilhiande af gudhelico kærlek. oc
vaktæ at han hawe ey iunggha klærka. Tolf æptr
sagdhe miskunna modhir. Hør hwat iak skal nu
sighia. Then konungin som iak kalladhe for nim
son. ær nu vordhin olydhnona son. hulkom tw
rike gomdos nar han var barn. oc nar han ko
til skæla aldir. styrdhe han illa oc oræthuislica. oc
giordhe al thing vtan skællikhet. æn gudh gerande
altidh tholemodhelica mz hono / giordhe æmuæl
andelik gudh thing mz hono. nar han vændhe
hans thyxtæ kærlek til gudh. Tolf om leedhr
iak honom thry thing til aminne som gudh giordhe
mz hono / thy at optæ hændir at barnit ær swa
starklica bundit i modhorena quidh. at thz kan ey
skilias fran hænne. hulkit nakar snæl quinna
væl kan skodha oc thænkir mz sik. sighiande.
vm thætta barn dwæls længe i modhorena quidh
tha dør the badhin. æn skilias the aat. tha ma

barnit lifwa · æn thot modhorin dø · ok swa skil tho
barnit fran modhorine · Samuledh thænne kunung
var tilbundin wærldinne sinne modhir · ok hafdhe
han længe standit mz hænne · tha hafdhe han ande
lica varit dødhir · til hælsutis pino · æn iak himeri
kis drotning · gik til kunungin · skiliande han fran
wærldinna ælskogha · æn vm then gangin thz iak
gik til kunungin · vndirstar iak thæs halgha anda
ingang i hans hiærta · thy at hwat som gudz ande ingar
thz ingaar fadhorin mz thom halgha anda · oc sonin
mz fadhorenom ok andanom · ok modhorin mz sonenom ·
thy at hwat then man som hawir gudh i sino hiærta
hawir oc mik · thy at swa som omøghelikit ær at thre
persone i the halgho thrænfallelikhet maghin aatski
lias · swa ær omøghelikit at iak som ær modhorin
maghe skilias fran gudhi · wisselica iak hafdhe gudz
son i mik mz gudhdom ok mandom · ok thy hawir
gudh fadhir mik i sinom gudhdom · ok vara ælskelik
hetz band ær then halghe ande · hulkin som ær ij
fadhrenom ok sonenom · ok han ær ok i mik · ok alle ma
ghom vi aatskilias · thy nar iak gik til kunungin mz
thæsse matto · gaf gudh idhrugha hans hiærta · ok
hans øghom andelica tara · hulka ængin kan fa vtan
gudhelica nadh | Ænnatadh ledhe iak kunungenom til
amine · hulkin nadh giordh ær i hans rike · for
thæn skuld at ænn sen hulkin som sit i høxsta valdz
sins høxsta sæte · tala idhkelica vidh thik som
fød ær af hans rike | Ok thæssa nadh forskulladhe
iak kunungenom · at han skulde gøra gudhi hedhir
ok gagn sinne siæl | Hulkom iak tedhe ænnæl

A 44 - 90

mz thik huru han skulle snielleka styra sit rike
oc sins rikis almogha kaerlica aelska. ok huru han
skulle styra sit liughaerne licamlica ok andelica til
gudz hedhir. Anthidhertidh ledhir iak hono til amin-
ne huru han var wtualdir at føra helagha æpna
two til hedhnogha aen han vilde. Æn hør nu hwat
thaenne konungir gør ok haw giort. Iak miskunna
modhir kalladhe thaenna konungin min nya son. thy
nyan at han hafdhe nylica komit til helagha lydhno
oc gudz vidhirkaenno. ok iak lonadhe hono mz thik
at iak vilde vara frw. oc vaernska hans herskaps
oc hans rikis. oc at iak skulle sta for hono i ovinana
lande. ok swa var giort. thy at fridhir var i hans
lande af gudhelike forsyn. fore mina bøner. ok
iak var for honom i hans ovina lande. nar iak
samansankadhe alla hans størsta ovini i en stadh.
huilka iak skulle oc ville andwardha i hans haendir.
Æn in tima thz xpc tungo dieffulsins andbudh til
then konung ful mz ondo hiærta ok lystofullom anda.
huilka meer trøsto a männa haendir aen sins skapara
hielp. Huilka giri meere var til gooz oc iordzlika
æghor. aen til at hielpa siælomen. Huilka tungo han
nørdhe oc vpnaekte til at tala. som indana tungo rør-
dhe til at sælia sin skapara. Huilka tændir oplyptos
mz dieffwlsins fingrom. ok thera kallo lepa varo
smordhe mz dieffwlslico etre. thy smakadhe them
ey gudheliken kaerlekir. vtan the hafdho falshet
i sino munne. oc wtspottadho sannindinna ordh. Ok
konungen lydhande them lystofullo radhom. lop
fram oc tok bort v minom handom mina sama-

sankadha quinni. thøm som stodho a mote the halgho
tro. ok tha blef iak atir mz tomo skøte. ok konungin
lat lopa vlfwana. andwardhande lambin i vlfwana
tandir. hulke nedhobone varo at sundir rifwa sarin.
ok æru nu vpfylte mz mere æzsto etre. Tholik thig-
framgingo af diæfwlsins swiklico radhslom. thy at
konungin forsmadhe gudz vina radh. ok lydde kot-
lica vina radhe. ey aktande gudz styrk. ok ey than-
kiande min radh. ok kom atir til sit land vtan
nakra frukt. ok thyngde ok hardhelica thwingadhe
sins rikis almogha. vordhin olydhoghir gudhi ok
mannom. Ok hawir brutit ok smittat sins riddarskaps
edh ok lofwan. Æn swa som modhorin ær van at
blidhka sonenom. nar han bedhis miskund. Swa sighir
iak nu hono. O min son. vent thik om til mik. ok
iak skal vmuænda mik til thik. Stat op af thino
falle æptir gudz vina radhom. Æn thætta ær ytersta
bref hulkit iak skal sænda honom. Gudz modhir tala-
dhe til gudz brudh. ok kungør hwi gudz ordh sighias stundom
swa mørklica. at the maghin mangaledhis vthydhas. ok
at the vndirstas stundom annorledh af gudhi. ok annorledh
af mannom. Ok six thær huru al the halgha thrafallelikhet
tedhe sik brudhinne vnderlica. vndir bokastols. ok forgylta
bok likmilse. ok thriggia persona. ok thriggia handa fergho.
vthydhande brudhinne hwat thz tekna. ok af faghre
beuisning vm the halgho thrafallelikhet. ok af lifsins
book. Ok huru xpi brudh sia for gudhelico domstol vn-
derlikin dom thriggia konunga siæla. af hulkom en var-
lifwande. ok annar fordømdir til helwitis. ok thridhi
til skærslo eld. ok thær æru mang mærkelik thing af
gudz loflike rætwiso ok miskund. Capitulum xlviii

A 44 - 92

Gudz modhir taladhe til xpi brudh sighiande
O dottir jak saghdhe thik før at thz var
ytersta breff sendascholande thøm kom
genom minom vin. hulkit undirstadhe
ær af thøm thingom som hanna ærkanclica hans pso-
nam oc mina. thy æn nakar sitiande hørdhe siongas
nakat nytlikit thz som tilhørdhe hans vin oc saghdhe
thøm sama | hwat thz vare hællir glædhis sanger. ælla
helsama æuitilsa bref. hwar thera badhe thæn som
sang. ok thæn som diktadhe vare værdhir ævirløn.
Swa oc gudz rætuisa som dømer i iæmpnadh. oc gør
rætuiso i miskund. vil siunga rætuiso ok miskund.
Thy hwar thæn som høra vil høre. at thætta æn ey
æuitilsa bref. utan rætuiso ok kærlex sang. | ok thy
fordhom nar nakrom sendis bref hiolt thz bref æui-
tilse ok manilse | æuitande af godhs ningana ochok-
ka. oc manadhe af sidhanna vmuandilse. æn nu siongs
gudhelik rætuisa faghran sang. hulkin allom tilhøre
ok hulkin thæn sang høre oc tro. oc fulkomna mz gær-
ningomne. skal fanna helso frukt ok æuærdhelix
lifs. Nw mat thu spøria. hwi gudz ordh sighias sua
myrklica. at the maghen mz vinskiptelico mattom
vtthydhas. oc undirstandas stundom ammorledh af
gudhi. ok ammorledh af manom. Jak svara. Gudh ær
likir thøm mane som gør oc blandar brænt vin
ælla brænt vatn. hulkit som gøre ok blandas af vin
Thæn blandare hanu flere piper. somlica upfarande
oc somlica nidhergangande. vm hulka vinit stundom
vpgar ok stundom nidhir løpir mz eldzsins hiælp.

ok makt . til thes thu værdhir fulkomnat / Swa gør
gudh i sinom ordhom . stundom vpgar han vm rætuiso
ok stundom midhiar han vm miskund . swa som syntis
i thom konungenom . hulkom som prophetin saghdhe aa
rætuisonna vægna at han skulde døø . ok tho tillaghdhe
hono miskunnin flere aar . oc gaf hono lifs tima .
Ok stundom midhiar gudh vm enfalda ordhanna
framførilse ok licamlika oppinbarilse . Æn han vpfir
amnadhi vm andelik vndirstandilse swa som syntis
i dauid . hulkom mang thing saghdhos vndir salomons
napne . ok varo tho vndirstandin ok fulkomnadh i gudz
syni . Stundom talar gudh af komaskolandom thingom
swa som af nærvarandom . oc menar badhe komasko-
lande thing ok nærvarande . thy at al komoskolande
thing oc nærvarande . oc framfarin . æru for gudhi
swa som en punkt alla øghnablik . Ok ey thorft thu
vndra at gudh tala stundom myrkelica i liknilsom .
annat talande ok annat teknande . thy at thz værdhir
af fæmfalle sak . Først at gudh skuli tee sina mykla
miskund at ey nakar hørande gudz rætuiso . skuli
vanhopa af hans miskund . thy at nar mannin vm-
skiptir vilian fran syndinne . tha vmskipte gudh sin
hardha dom . Annor sak ær at the som tro rætuisone
oc gudz løftum . skulu thes høghelicare kronas for sina
tro ok tholugha bidhan . Thridhia sak ær at æn
gudz radh vistis i vissom tima . ørøfdhos somlike
ofmykit for the gømmærdho . oc faldo the forrævisom
ok andre latin af sinom astundilsom ok heta kærlek .
for thy at thom ledhis vidh langa bidhan . Ok thy for
thæssa sak nar iak skipar nakrom nakor ordh . sæger ey
oppinbarlica hwat the skulu takas af honom mz godh

vilia oc troos ælla ey. Ok ey kungøre thik hwat han
tro ærdhomen oc fulkomar them mz skæmninginne
ælla ey. thy at ey ær thz thik loflikit at vita. ffiar
dhe sak ær at ængin skuli tildyrvas ofmykleca ælla
thrwetteliga at ranzaka gudz ordh. thy at gudh gør
ødhmiukan af høghom. ok vin af ovin. ffæmta ær
at hulkin som leta tilfalle at midhir fara. skoli thz fina.
ok hulke som sørghas. sørghas æn. ok godhe wardha
thes vppinbarare. Thz ær pro sighir xpi brudh bta
byrgitta. Gudz son taladhe til mik sighiande vm na-
kar taladhe gienom the pipo som hafdhe thre hol. oc
sagdhe them som hørdhe. hwat ey høre thu mina røst
af thæsse holo. ey vare han avitande æn han taladhe
gienom andra twa. Swa ær ok æmuæl nu i vare talan
thy at æn tho at min modhir maria sagdhe. at thz var
ytarsta brev sændas skolande konungenom. thz ær vndir-
standande af hærna psona. æn nu iak gudh som ær j
modhorinne ok madhorin i mik. sænde mit budhskap
konungenom. badhe for thera skuld. som nu nærvarande
æru oc æn lifvande. ok swa ok for thera skuld som ey
æru æn fødde. Rætvisa ok miskund æru i gudhi af
æuærdhelico. at mædhan gudh var ok ær fullir af sinne
godhlek ok valde fore luciferu. vilde han at flere
skullo wardha luttakande hans godhlex. ok for thy ska-
padhe han ænglana. ok somlike af them abtande oc
skodhande sina fæghird. astundadho at vara owir
gudh. ok thy nidhirfiollo the ok wordho onde diæfla.
vndir gudz fotom. ok æmuæl hans gudh. miskund
i thæssom a nakra handa matto Thy at nar diæf
wllin af gudz rætvisa oc tillate fulkomar thz onda som
han girnas. hughnas han swa som mz nakre matto.

af sinna ilsko framgangh. ey thy at diæfwlsins sinna
minzskas af thy. vtan swa som krankir man thianadhe
starkastan ouin. thughnas af thy at han før han dødha
æn thot hans siukdoms værkir minzskas ey af the
døz. Swa diæfwllin. nar gudh gør vxtriuiso mot
mannesio. glædz af the afund. thæt han mz ær brinnadhe.
ok hans ilsko thørst slokna nakat / æn thæt xpc
nar gudh sa minskilse i sino hærskapi. xpc diæflana
dyrfwe oc thera fal. skapadhe han mannin. til at han
skulle lydha hans budhordhom. oc at han skulle fulkt
gøra i godhom thingom. til thes swa mange man
forin op til himerikis. thuru mange ængla nidherfiollo
af himerike. thy var mannin skapadher fulkomin
ok nar han hafdhe takit lifsins budhordh. sa han ey
til gudh ok ey til sin hedher. vtan lydde diæfwlsins
eggian oc ondo radhom. oc bryt gudz budhordh saghiadhe.
ætom af lifsins tre. ok vi skolom vita al thing swa
som gudh Thæssin tw swa som adam ok eua. vildo
ey gudhi ont swa som diæfwllin. ok ey vildo the vara
ow gudh. swa som diæfwllin. vtan the villo vara
snialle oc viis swa som gudh. oc thy fiollo the / ok tho
ey swa som diæfwllin. thy at diæfwllin hafdhe afund
til gudh. oc thy skal aldre ænde vardha a hans ypsild.
æn mannin vildhe annat æn gudh vildhe. at han skulle
vilia. oc thy forskulladhe han ok tholdhe gudz ræt-
uise mz miskund. Ok adam oc eua kændo oc rønto
gudz rættuiso. nar the fingo næst fore ærenna
klædhabonadh / ok thung for paradis frukt. korzsins
lusta for romfrudom. rædogha for sighelikhet / ar-
uodhe for hwilo. the fingo ok ærinal ginsta miskund
swa som varo klædhin mot nakotinne / kost mot

A 44 - 96

thungreno · inbyrdhis sinsæghilsa sæthelikhet for
dhilse thera afkomd oc affødho ¦ wissælica adam
hafdhe hønsskapta lifwne · thulkin alle hafdhe
husfru vtan ewam · oc ey andra qwinno vtan hona
ensamma · Gudh haw ænnual miskund ok ræt
wiso i dumomen · gudh skapadhe thry wtualdh thing
forst ænglana thulke som hawa anda ok ey kot ·
Annatidh mannin thulkin som haw badhe siæl ok kot ·
Thridhiatidh diurin thulkin som hawa kot oc ey
siæl swa som mannin · æn ænglillin thy at han ær
ande tilludhe oc blifwer mz gudhi vtan atirwændo
ok thorf ey vidhe manzlica hiælp · oc fordha · Ok ma
nin thy at han ær kot · forma han ey at blifwa vidhe
gudh i hæmino oatirwændelica · for æn thz som dødhe
likit ær skils fran andanom · Ok thy thz til at ma
nin skulle opphallas · skapadhe gudh hanom til hiælp
ok allik diur · at the skullo lydha ok thiæna ma
nenom · thy at han ær bætre oc ædhlare æn the ·
ænnual haw gudh mykla miskund i thæsso okræl
lico diurom · thy at the hawa ey blygdh af sino
limom · oc ey sorgh af dødhenom · for æn han kombir
the lata sik nøghia mz enfallom kost · Thz
æpter at noa flodh var ower farin · giordhe gudh
ænnual rættuiso mz miskund · thy at væl hafdhe
gudh format hawa inledt israels folk i thz land ·
thøm var lofwat i skiutare tima · vtan ræt
wisa var at the barin som skullo halla bæzsta
dryk · skullo først prøvas ok rensas · oc sidhan
hælghas · thulkom gudh giordhe ænnual mykla
miskund nar moyses badh for thøm · ok

thera synd var forlatin. ok gudhlik nadh them gifwin
Samuledh æpt thz at iak tok mandom idhnas alic
rætuisan vtan miskund. oc ey miskund vtan rætuiso.
Tha hørdhe en hogh røst sighiande. O miskunna
modhir. o æuærdhelix konungx modhir ærna ok røkta
miskund. thy at til thik komo bønc ok tara thins
thiænisto manz konungxins. Vi vitom at rætuisa ær
at hans synde skulin pinas. vtan ærna miskund. at
han skuli vmmandas at gøra sinna synda angir ok bæ-
tring. ok gøra gudhi hedhir. Andra swaradhe i gudhi
ffyrafald rætuisa ær. at han som oskapadhir ær ok æuær
dhelica ær. skuli hedhras ow al thing. thy at af hono
æru al thing. oc al thing blifwa ok oppehallas i hono.
Annor rætuisa ær. at honom som æuærdhelica var ok
ær. ok hulkin som i forescripadhom tima fødhis vndir
stund ok tima. skuli thiænas af allom. ok at han skuli
ælskas i alle renlikhet. Thridhia rætuisa ær. at han
som af sik ær opinlikin. ok af mædomsins vagna ær
giordhir pinlikin. ok hulkin som i takne dødhelikhet
forskulladhe mænnom odødhelikhet skuli astundas
ow al thing. thz maghso astundas. ok æru astundasko
lande. ffiærdha rætuisa ær at the som æru ostadoghe
skulin leta samma stadhelikhet / ok the som i myrkiom
æru skulin astunda lius som ær than hælghe ande
bedhandis hans hiælp mz idhrunggha. oc sane ødh
miukt / Aln af them konungenō gudz modhirs thiænisto
man. for hulkom nu bedhis miskund. Sighir rætuisa
at timin ymnungas ey oc ræckir ey til for honom
at skola rensa vardhelica æpt° [illegible] thy ræt
uisan wækiæfwir. the synde [illegible] som han

A 44 - 98

syndadhe mot gudz miskund. ok ey forma hans licame
thola the pino som han forskulladhe for sina synde.
Tho forskulladhe gudz modhers miskund. ok ærnadhe
miskund for thøm sama synom thæn ærmisto man. at
han skuli hora the thing som han giordhe. ok huru
han mathe sik batra æn han vili vanlica idhru
ghas ok vmuændas. Ok ginstan i thøm sama
punkt sa iak i himpnenom. eet huos vndarlix vænlex.
oc mykelikhetz. ok i husena var bokastol. ok bok ij
bokastolenom. ok iak saa en ængil. oc en diæfwl stā
dande fore bokastolenom. Diæfwllin taladhe segiande
mit næpn ær afwi. thænne ængil oc iak æpt folghadho
eet thing os astundelikit. thy at vi seem at valdogh
aste tha forethænkir at opbyggia stor thing. oc
thy ær nodhsam vi baadhe ængillin til thingsins vp
bygghilse. ok iak til thæs fordærwilse. Æ thz hand
os at nar thæn astundelike konungin. kombir stun
dom i mina hændir. ær han swa hetir ok brænnadhe
at iak forma ey halda hans siæl. ok nar han kombir
stundom i ængilsins hændir ær han swa kaldir ok
haall. at han ginstan widhir skridhir af hans handom.
Ok nar iak atualiktelica skodhadhe til thæn sama boka
stool mz alle hwxsins atuakt. ympningadhis ey min
vndirstandilse. oc ey formatte min siæl. at gripa
han ok vndirstanda hans fæghrind. swa som hon
var / ok ey formatte min tunga thz vtthydha. thul
kins bokastols tilsyn var swa som solgisl hauadhe
rodhan lit. oc hwitan. ok forgyltan skinande. gyl
lene litin var skinande swa som solin
æn ud nær m hwitte litin var swa som hui

taste sinus · ok rødhe litin var swa som færskasta rødh
roos · ok hwar litin syntis i andro / thy at nar iak sko
dhadhe gyllene litin · sa iak hwita litin ok rødha ij
hono · / Ok nar iak saa hwita litin sa iak andra twa
litina i honom · ok samuledh var nar iak skodhadhe
rødha litin · swa at hwar thera syntis i andro · ok tho
var hwar thera aatskildir i androm ok vm sik · ok
ængin androm fyrre ælla æptre · ængin andro mindre
ælla mere · vtan i allom thingo ok hwarn stadh · syntos
the iæmpne · Nar iak saa høght vp formatte iak ey
begripa bokastolsins længlek ok vidhlek · ok nar iak sa
nidhr formatte iak ey · gripa hans dimps osighelikhet ·
thy at al thing varo thær obegripilikin at skodha ok gripa
Thi æpte saa iak i sielwo bokastolenom · skinande book
swa som mæst skinande gul · the book var vpin · ok
hænna skript var ey skriuadh · mz blæk ælla nakro
tholko · vtan hwart ordh i bokinne var lifwande
ok talade sik sialft · swa som nakar skulle sighia · gør
thæt ælla thæt · ok alt snarir var thæt gynstan talat ok giort
Ængin las bokinna skript · vtan hwat som hælzt the skriptin
hiolt · thæt syntes alt i bokastolenom ok ij thøm litomen
Fførre bokastolenom saa iak en konung lifwande i wærldinne
vinstra væghin vidh bokastolin sa iak en annan konung
dødhan · hulkin som var i hælwite / Ok høghra væghin
vidh bokastolin sa iak then thridhia konungin hulkin
som var i skæxslo elde · Thænne forsagdhe lifwande
konungx · var swa som i enom siwalom glashagh ælla
glaskari · ok circle · sitiande kronadher · Nv glascir-
kleno hængde æt vædhelikit thera vdde swærdh

nalkandis glas cirkelens i hwarre stund. Swa som
thangiande loodh vndh orlogum nalkas til sit tekn
Vppa thæs sama lifwande konungxsins hoghro hand
stodh en ængil. hauande forgylt kar ok forgylt skøpt.
Til hans vinstra hand stodh en diæful hauande
hamar ok tang. ok badhe striddo the. hulkins thera
hand næmbre skulle vardha. glas cirkelens. Nar
som han hamadhis. ok sundir ginge for swærdhens
Æn tha hørdhe iak nærdhelica nest thæs diæfulsins
sighiande. huru længe skal thætta vara. Vi badhe
ængillin ok iak æpter folghiom ok vedhiom ena burdh
Æn ey vitom vi hulkin vara hona skal vinna. Ok
gnistan taladhe gudhelik vætnisa til mik sighiande.
Thæssin thing som thik tees æru ey licamlik vtan ande
lik. ok ey ær ængil ælla diæful licamlike. vtan thz
vardhir thy at thu format ey vndirstanda andelik
thing. vtan mz licamlikom liknilsom. Æn lifwande
konungin synes thy thik. swa som i sinalom glas cir-
cle. thy at hans liff ær ey vtan swa som skøpt glas
ok skal ændas i enom punkt. Thæt vedat swærdh
ær dødhin hulkin som gør thry thing nar han kombir.
thy at han vanmakta kroppin. vmskiptir sinnit. ok
dræpir allan styrkin. ok skil swa som swærdh sialina
fran kroppens ok køtins. Æn at ængillin ok diæful
lin synas stridha vm kring lotta glas karit. tekna
at hwar thera astunda at hafua konungxsins siæl. hul
kin them skal tildømas. hwars radhom hon meer
lydhe. Æn at ængillin hauer skøpt tekna at swa
som barnit hwilas i modhorinna skøte. Swa ænsydha

ængillin at siælin skuli pænitencias gudhi swa som ij
kari · at hon skuli hwilas i æuærdhelik hugghnadz stæde ·
Æn at diæfwllin hawir hamar ok tang tekna at diæf-
wllin draghir siælena til sik · mz wrangx lusta tang ·
ok sundir bryte hona mz onda samwizkio hambre ·
ok synda gærning · Æn at kringlotte glascirkillin
ær stundom mykyt hetir · ok stundom haal ok kald ·
tekna konungxsins ostadhughelikhet · thy at han satte ij
frestilsom · huxsa swa mz sik · æn thot iak veet at iak
gør gudh wredhan vm iak fulkomna min lusta · tho
skal iak thæsso sinne fulkomna han · thy at iak forma
ey atirhalla mik af thæsse gerning / ok swa synder han
vitandis mot sino gudh · ok for thy at han synda vitande
kombir han i diæfulsins handir · Thz æpt takir-
atir konungin idhrugha ok skriptamal · ok vidhkombir-
annatidh diæfulsins handir · ok kombir i gooz æn-
gils vald · / thy vtan konungin forlate sina ostadhughelik-
het star han vadhelica · thy at han hawir vanskelikin
grundual · Thz æpt saa iak vidh bokastolsins vin-
stra vægh · thæn andra dødha konungin · hulkin som
fordømdir var · til helwitis kladdan mz konungxlikom
kladhom · ok sitiande swa som a stool · hulkin som var
dødhir ok blekir ok mykyt rædhelikin · ffore konungx-
sins ænlite var eet hwit thz hafdhe fyra linio ij
vttersto · ok thz hwita rørdhis æpt konungxsins
blæst · ok hwar linian gik op ælla nidhir æptir
konungxsins vilia · thy at hwitsins rørilse var ij ko-
nungxsins valde · ok thre af them liniom varo
screfuadha · ok i thæ fiærdho linionne var alstingx
ænkte screfuat · Jak saa ænnar vidh thæssa konungxsins

A 44 - 102

thykkio hand en ængil. swa som fæghirstan man / hulkins
hændir toma varo ok tho thænte han til bokastolin
ok vinstra væghin vidh konungin syntis en diæfwl oc
hans howdh syntis vara likt vidh hund. hans hudhir
var omættelikin. hans nasle ypin opnællande mz
litadho eetre. af allom eetirfullom litom. ok han hafdhe
stora ok starka ok hwassa klø i hwariom foot. Tha
sagdhe til mik en mæst skinande swa som solin. ok
vnderlikin at skodha. for sua skinanda fæghrind. thæn
ne konungir hulkin thu nu seer ær vald / hulkins
samwit nu skal tees thik. hulkin han var i sino liue
ok sinne akt. nar han doo. Æn hulkit hans samwit var
før æn han fik likit. thz ær thik ey loflikit at vita.
Tho skalt thu vita at hans sial ær ey for thinom øghom.
vtan hans samwit / ok for thy at sialin ok diæfwllin æru
ey likamlik vtan andelik. thy skulu thik tees diæfwlslik
fresthelse. oc pina vm likamlik likniske / Ok genstan
tilbiudhe thæn dødhe konungin at tala. ey af munnenom
vtan swa som af hiærnanø ok sagdhe swa. O mine vædh
gifwara. min akt ær at halda ok gøma akt thz vndir
nims rikis krono ær. Jak vil oc ænnughæ ærwodha
at iak maghe ødhia thz fangit ær. ok at thz af skuli
ænktæ minskas. Æn ey akter iak at spyrna ælla læta
mz hwat mato thz fangit ær som iak haldir. / ympnyt
ær mik æn iak forma halda ok ødhia. thz iak hafwir
fangit. Tha ropadhe diæfwllin spotande. gnom
borat ær. hwat skal min krokir gøra. Tha swaradhe
rætwisan a bokinne som var i bokastolenom / inset
thin krok i borona. ok dragh til thik. ok genstan
thæsso rætwisona ordhe framførdho var krokin isætte.

Æn i the

A 44 - 103

Æn i the samo stund kom miskunna hamar for konungin
mz hulkom thæn same konunger hafdhe mat wtsla kro
kin vm han hafdhe vplatit sannind af allom. ok fruct
samlica vmskipt vilian. Æn taladhe thæn sami konunger
sighiande. O mine radhgifwara ok mine mæn / i tokin
mik til thra. ok iak idhir til radhgifwara / thy kunger
iak idhir en man vara i rikeno. hulkin som ær mins
hedhirs ok mins lifs forradhare. hulkin som ær rikesins
forspillare. ok fridhsins hatare. ok almoghans i rikeno
Thy æn tholkin thols skal almoghin skadhas. vpræmia
wæxa ok inbyrdhis ond thing ekias i rikeno / lærdhe
ok olærdhe. valloghe mæn ok almoghin trodho mik ij
thæssom ordhom. thz iak saghdhe them. swa mykyt at
thæn mannin thz iak vanfræghdadhe fik mæsta skadha.
oc blyghdh for forrædhilse. ok dombir ok bitaghamal
gafs mot honom. / tho wiste væl mit samwit hwat san
nindin var i thæsso male. Ok at iak saghdhe mang
thing mot them mannenom. for the giri skuld. iak
hafdhe til rikit. oc for thy at iak rædhdis at mista rikit
ok at min hedher skulde wtwidhgas. ok at rikit skulde
mik ok minom æptekomarom thæs fastelicare vidherblifwa.
Iak thænkte æmwæl mz mik at æn thot iak viste san
nindina huru rikit var aflat oc fangit. oc huru hono
var orætt giordhir. tho vm iak takir han amatidh ij
mina nadh. ok oppinbara iak sanindena. tha kombir
allir skadhi ok obryghdhilse oc vanhedhir ow mik
Ok thy stadhfeste iak i minom hughi. hællir vilia dø
æn mina orættinsæ ethinga ok ordh atirkalla: tha swa
radhe diæfwllin. O domare sce huru konungin wt
rækkir mik tungona. gudhelik rættinsæ swaradhe

A 44 - 104

insæt swarit. Nar diæfullin hafdhe thz giort / thængde
thwassasta iæn for konungxsins minn. mz hulko han
hafdhe mat hana. sundirskorit swarona um han hafdhe
wilit / æn taladhe than sami konunger. O mine radh
gifwara. Jak hafdhe radh mz klærko ok lærdhom
mannom um rikesins stadhga. hulke alle sighia mik
at um iak anduardha rikit i andra manna hændir
skulle iak vardha mangom til skadha. oc liffs ok
gooz forrædhilsa. ok thy at iak magghe bihalla rikit
ok væria thz af owinom / tilbør os at thænkia nakar
ny thing. oc kloka fundir. thy at gamul ingæld thz
tilhøra konungxlicom fatabur. rækkia ey til at styra
ok væria rikit / thy forethænkte iak nakra nya
oc sunlica alagghir. ok skatta oppa læggia rikit. til
magha rikesins manna. ok ærumæl menlosa manna
ok væghfarandha manna ok køpmanna skadha. i hulko
fundom iak forethænkte at blifwa alt til dødhin
Æn thæt mit sanit wiste at thæssin thing waro mot
gudhi. ok alle rættinso. ok oppinbare høwiskliker
Ok tha ropadhe diæfullin sighiande. O domare thæn-
ne konunger bøghdhe badha sina hændir undir mit
wætnkar. hwat skal iak gora. Rættuisan swaradhe.
Wtgiut owir thøm thæt ætir. ok thænaidh ætrit war
wtgiutit kom giustan snøpilsinna um fore konungin
mz hulko han hafdhe val format afthwa thz ætir.
Tha ropadhe diæfullin maktelica sighiande. Jak see
undarlikit ok othænkelikit. min kroker ær inpæl
thæssa konungxsins hiærta. oc giustan offradhe sko
nom hamar i skøøt. ok min swara ær inpæt hans

A 44 - 105

mund · ok thwassasta iærn blodz honom | mit ætu-
ær ærmugl ingiutit hans handom · ok æn offras
hond siughalsa kar · Exitiusin swaradhe a bokinne
som var i bokastolenom | Al thing hava tima ok
miskunn ok Exitiusin skolu motas aat ¶ Thy
xpc taladhe gudz modhir til mik siggiande · kom
dottir see oc hør · hwat godhir ande ælla hwat ondir
ande ræggia skalunne · thy at hwar man haw ingiu-
tilse ok pokilse stundom af godhom anda oc stundom
af ondom · ok ey ær nakar thæn hulkin som ey pokis
af gudhi swa længe som han lifwir | Ok gimstan synes
thæn same dødhe konungin · hulkins sæl godhir ande
ræggiadhe ok radh thæssa ledhis tha han lifdhe · O
vin · thu ært skyllughir at thiæna gudhi mz allom
kraptom oc makt · thy at han gaf thik liff · samuit
vndirstandilse · helbrygdhelikhet · oc hedhir · ok æn
thir ow thol han thik i thinom syndom · konungxsins
samuit swaradhe talande i liknilse | thæt ær sant at
iak ærfdhe thiæna gudhi · af hulkins valde iak ær-
skapadhir · ok atirløst · ok iak liui oc vppehaldz
af hans miskund · ¶ Thwært amoot ræggiadhe
ondir ande konungenom · O brodhir iak radhir thik
got radh · gør swa som thæn som renast xpc · ha
kasta bort fasit ok afskræthana · oc thæt bæzsta ok
thæt nytlicasta atirgømir han sik | gør thu samuledhis
thy at gudh ær ødhmiukir oc miskunsambir · thalughir
ok ængxsins vidhirthorfwande · gif thy hanom af thino
goze thæt thu gitir gagnlica oc væl mist · oc atirgømin
thik thæt nytlicasta · oc thæt som bæzst ær · gør thy alt
thæt thik lystir til kroppin · thy at thæt ma rasklica

bætrins. ok forlat thz som thik ey lystir at gøra
æn thot thu ægh thz gøra. oc gif almoso for thz. thy
at flere maggho thz af hugnas. konungxsins sannt
swaradhe. thætta ær nyttelikit radh. thy at iak ma
væl nakat gifwa af mino goze. af hulko iak haw
ey skadha. hulkit gudh wærna tho alra mæst. æn
alt annat skal iak gøma til mina eghna nyt. at
iak magghe afla oc fa mangha manna vinskap.
Thæt æpter taladhe ængillin annantidh. som konunge-
nom var gifwin til gømo mz sino radhgho ok insklu-
tilsom sighiande konungeno. O. vin. thænk at thu
æst dødhelikir. oc skal skot dø. hwgsa ok ænnæl
at thætta lifwit ær stunt. ok gudh ær rættir do-
mare oc tholughir. hulkin som vægher alla thina
thanka. oc ordh ok gærninga. af thins vndirstan-
dilsa allins opphofwe. ok til thinna ændelykt. ok
han ælinnæl domir alla thina æptir ok astundilse.
ok latir ænkte oransakat. thy mæta thin tima
oc forolæk. skællica. styr thina limi til skælinna
nyttelikheet / liuff vællmatadhe. ey gørande æpter
sino vilia i andom astundilsom. thy at the som
lifwa æpter køtzins oc sinom vilia. skulu ey koma
til gudz frædhems land. Thwært amot æggia-
dhe diæfwlsliken ande konungeno mz sinom
inblæsilsom. O brodhir æn thu skalt gøra rætin-
skap af allom stundom ok timom. hwru skalt
thu tha glædhias. thy hør mit radh. gudh ær
miskundsambir ok blidhas raskelica. oc ey hafdhe
han atærløst thik vm han vilde fortappa thik.

A 44 - 107

thy sighir skriptin at alla synde forlatas vm idhru
gha. Ffor thy swa som en klokir man. hulkin
som skulle gylla thöm han var skyllogher tiughu
vaghe guld. ok ey havande thy han matte bitala.
spordhe radh af sinom vin. thär hono rädh at taka
XX vagher ella pund kopar. oc forgylla thöm mz
ene vagh. guld. oc swa forgylta gylla thöm han
var skyllogher. ok then sami giordhe äpter thy radhe.
oc galt sinom borghara XX vagher kopir. smordh
oc forgylt mz gulle. ok ittan pund guld behylt ha
sik sielwo. Ffor oc thu sundeledh. skipa mitt synde
af timano til them vilia ok lusta. oc til thinna glädhi.
ok en time är thik ymnin til at hana sörgh. ok
idhrugha for thinna synde. ffor thy diärflica äptir
thinna synda vidhirgango oc skriptamal. hwat thik
lystir. thy at swa som kopar smordher mz guld. synis
allir sama guld. Swa syndi gerninga hulka som tek
nas mz koparreno. forgylta mz idhrugha skulu af
skrapas. oc alla thinna gerninga skulu skina som guld.
konungsins sanne swaradhe. thätta radh synis va
ra skällikit ok lustelikit. thy at vm iak swa gör
ma iak skipa alla timana til minna glädhi. En
taladhe godher ängil konungenom mz sinom inblasilsa
sighiande. O vm. huxa först mz hwat märstar
skapi gudh wtledde thik. af thinna modhirs
thranga quidh. ok thänk änantidh mz hwat
tholomodhe gudh lat thik lifwa. huxa thridhia
tidh mz huru store beskelikhet han atirlöste thik
af ängxlicom dödh. Ohwart ämot inblaste
diäfullin. oc rädh konungenom i swa matto. O brodher

A 44 - 108

Vm gudh vtledde thik af thrangom modhers qwidh
i varldinna vndhgleek. thoxsa ænnuxl at gudh skal
vtleda thik ænnatadh af varldinne mz hardhom
dødh. ok vm gudh latir thik længe lifwa. thoxsa
ok ænnuxl at thu haui mykyt omak ok drøwilse
mot thinom vilia i thæsso lifwe. ok vm gudh atir
løste thik mz sinom hardha dødh hwa nødgadhe
han thik til. ok ey badh thu han thik til. Tha swaradhe
konungxsins sonir swa som talande innatil. sant ær
thz thu sighir. meer sørghir iak nu at iak skal døø.
æn nar iak var fødhir af modhir lifwe. ok thu
sæghir ær mik at thola varldinna giunxtadhe ok
mins thæx genstridhelikhet. æn nakat annat. ok
iak vilde æn mik gafwis vist. hællir lifwa i værl
dinne vtan drøwilse ok blifwa i hænna hughnadh
æn skilias af varldinne. ok hællir vilde iak hawa
æuærdhelikit lif i varldinne mz varldz hughnadh
oc sælikhet. æn at thus hafdhe atirløst mik mz
sino eghno blodhe. ok ey astadhe iak at vara ij
himerike æn iak matte hawa varldina. æpter mino
vilia i iordhrike Tha hørdhe iak ordh af biska
stolenom sighiande swa. tak bort synderlighanna kar.
af konungeno. thy at han syndadhe mot gudhi fadher.
Gudh fadher. hulkin som ær i sonenom ok thæm hælgha
anda æuærdhelica. gaf rætt lagh ok sin vm moysen
æn thænne konungir skipadhe giunxtadhe lagh ok
wrang. æn for thy at thænne konunger giordhe na
kar godh thing. æn thot ey mz godhe akt. gifs ho
nom at ægha riikit i sina dagha. at han skuli swa
taka sin løn i varldinne. ænnatadh taladhe ordhit

af bokastolenom sighiande . swa . bort skal hwassasta
iærn . af konungsins øghom . thy at han syndadhe mot
guds syni . thy sigher mz sinom apostle . at domber utan
miskund skal them vardha som ey gør miskund . Æn
thænne konunger vilde ey gøra miskund . them manne
ther han viste vara rættelica plaghadha . oc ey rætta
sina villo . ok ey umskipta sin wranga vilia / tho
for nakra the godha gerninga som han giordhe . gifwis
honom til løna at han hafwi sinæ ordh . i minnenom .
ok at han vaxe mis vis oc snallir af flerstom . Tolfti
ghiatidh taladhe rættuisomma ordh sighiande / takis
bort hamarin af konungenom . thy at han syndadhe mot
them hælgha anda . thy at then hælghe ande forlater
synde allom them saman idhrugha hana . Æn thænne
konunger forethænkir at blifwa i sinne synd . alt til
ændelyktena . tho for then skuld at han giordhe na-
kra godha gerninga . gifwis hanom thy han hetteliskast
oc mæst astunda . hans øghom lustelikit . som ær the
faghra quinnan som han bedhis til husfru . ok ther mz
at han skuli faa faghran liks ændha . ok ørkelikin for
værdhinne . Tolfte æpter nar konungxsins yterste time
kom ropadhe diæfwllin sighiande . smorilsa barit
ær nu bort takit . thy skal iak thyngia hændrina
at the skulu ey gøra fructsamma gerninga . ok ginstan
diæfwllin hafdhe thæt sakt . war konungin rænter af
styrk ok helbrygdhelikhet . ok ginstan ropadhe diæf
wllin sighiande . hwassa iærnit ær bort takit . thy
skal iak thyngia ok bætre atlæggia mina snaru . ok
tha war ginstan konungin rænte af malenu . ok ij
sama punktenom taladhe rættuisan til then godha

A 44 - 110

ængillin som konungens var gifwin til gømo sighiande
keta i hiulens. oc sec hulkin liunan vpgar i høghet.
oc tha fanz the liunan vpga thz alstinx ængte var
skiwadh. vtan var al slæt. Ok tha swaradhe rætuisan.
thy at thæssin siælin ælskadhe thz timpst ær. thy
skal hon nu ga til sins atirlønara ælskelikhet. ok
thiustan skildis konungxsins siæl vidh kroppin. Nar
siælin var vtgangin ropadhe thiustan dieffullin sigh
iande. Jak skal sundirslita thæssa konungxsins hiærta.
thy at iak ægher hans siæl. Ok tha sa iak huru ko
nungin allir vmskiptis af howdzsins ixsa oc til ylia
na. ok syntis rædhelikin swa som thz diur som ast
varit flaghit. ok hans øghon vtbrutin. ok alt kiøtit
swa som samalfrusit. Ok tha hørdhis hans røst thol
kin. Vee mik thy at iak ær blindir vardhin. swa
som hwalpir føddir i blinde letande modherinna
baklot. thy at for min othokka sec iak ey modhrina
spina. Ve mik. thy at iak se i mine blinde at iak
skal aldre see gudh. thy at mit samuit vndirstar mi
hwat iak skulle hava giort oc iak ey giordhe. Vee
mik. thy at iak føddir i varldina mz gudz forsyn.
ok rensadhz mz døpilsom. glømde at ælska gudh.
ok for thy at iak vilde ey drikka af gudhelix sot
ma miolk. thy ær iak likare blindom hund. æn sealde
ok lifuande barne. Æn nu ænnæl mot mino vilia
æn thot iak var konung. nøddhas iak at sighia
sannind. Jak var tilbundin swa som mz threm repom
ok skyldoghet at thiæna minom gudh. for døpilsit. oc
for thronalaghit. oc for rikesins krono. Æn thz førsta
forsmadhe iak. thy at iak vænde min godhuilia til

værldinna fafængo. thz andra aktadhe iak ey. thy
at iak æftirdadhe annars husfru. thz thridhia for
smadhe iak. nar iak høghfærdhadhis af værldzlico
valde. oc iak girnadhe ey himirikis vald. Ok for
thy. æn thot iak ær nu blindir. tha see iak i mino
samviti at iak skal bindas til diæfulsins hat. for dio
pilsins forsmælse. for kætzsins vanskipadh vanilse
skal iak thola diæfulsins kasta. æn for høghfærdh
ina skal iak tilbindas diæfulsins fotom. Thagha sua
radhe diæfullin. O brodher. nu ær time at iak
skuli tala. oc gøra talande. kom thy mik ey mz
kærlek utan mz hat. vissilica iak var fæghirst
af allom ænglom. oc thu vast dødhelikin man. ok
valloghaste gudh gaf mik frælst siælfsvald. æn for
thæn skuld at iak rædhe thz vanskipilica. oc iak
vilde hælder hata gudh. at iak skulle ga om han
æn iak vilde ælska han. thy fiol iak swa som thæn
som howdhit haui nidher vænt. oc føtrena op. æn
thu swa som ok hwar man. vast skapadh xpc mit
fald. oc fik særlikin fordel for mik. swa som ær at
thu æst atirløst mz gudz sons blodhe ok ey iak. thy
for thæn skuld at thu forsmadhe gudz kærlek. thy
skalt thu vænda thit howdh til mina føter. ok
iak skal taka thina fotir i min mun. at vi skolin
vara swa samanføghdhe. swa som the. thz annar haui
swærdh i annars hiærta. ok annar kniff i annars
iæxlwom. thu stak mik mz thinne vredhe. ok iak
skal stinga thik mz minne iæsto. thy at iak hafdhe
howdh som ær vndirstandilse at iak skulle hedhra
gudh. vm iak hafdhe vilit. ok thu hafdhe fotir
thz ær styrk at ga til gudh. ok thu vilde ey | thy

skal mit rædhelika howdh · vpnøta thina ballo føt
vissælika thu skalt vppuælghias oatir rædhelica · oc
ey vpnøtas · vtan thu skalt vpnyas til thæs sama æuær
dhelica · ffoghiom os æmuæl samā mz thrēm nepo
først nepit vari i midhuaghē · mz hulko thin nafle
ok min skuli samāfoghias · at mik andamdhe skuli
thu dragha mit ætir i thik · ok nar thu andas sku
li iak dragha thin ialue i mik · ok thæt ær wæl værtt
thy at thu ælskadhe mæer thik æn thin atærløsara ·
swa sum iak ælskadhe mæer mik æn min skapara ·
foghiom samā mz andro nepono thit howdh ok
mina føtir / mz thy thridhia · mit howdh ok thina
føte · Thæt æpte sa iak then sama diæfwl hawa thre
thwassa kløør i hwariom foot · ok saghdhe til konungin
O brodhir · thy at thu hafdhe øghon til at thu skulle
see liffsins vægh · ok sunit at skodha mællan ont
oc got · thy skulu twa mina kløør inga ok gimo stinga
thin øghon · ok thridhia kløn skal inga i thin hiær
na · af hulkom thu skalt swa quæffwias · at thu skuli
aldri sama vara vndi mino fotom · · thy at thu hast
til thæs skapadhir at thu skuldhe vara min thra · ok iak
thin fota pallir · thu fik ok tw øron · til at thu skulle
høra liffsins vægh · ok mun til at thu skulle tala
sæluinna nyttelik thing · vtan for thæn skuld · at
thu forsmadhe at høra ok tala thinna siæl helso · thy
skulu twa kløør annars mins footz · inga i thin øron ·
af hulkom thu skalt swa pinas · at al the thing skulu
vardha thik alra beskast · som thik syntos før vara
søt nar thu syndadhe mot gudhi Sidhan thætta
var saght / samāfoghdhes mz forsaghdho natto · ko
nunxsins howdh · oc føtir ok nafle · mz diæfwlsins ·

hofdhe ok fotom ok nafla. ok swa sinnabiundne
mædhfforo the badhe i hælwitis diup. Ok tha hør-
dhe iak ena röst sighiande. O. O. hwat hawir
nu konungin af allom sinom rikedomo. wissælica
ey vtan skadha. ok hwat af hedhrenom wissælica ey
vtan blygdh. hwat hawer han af sinne giri. the han mz
girnadhis rikit/ sinnelica ey vtan pino/ han var
smordher mz hælagho oleo/ ok wighdher mz hælagho
ordhom. ok kronadher mz konungxlike krono. at han
skulle hedhra gudz ordh ok ffringa. ok væria ok
styra gudz folk. ok vita sik altidh vara vndir gudz
fotom. ok gudh sin atirlønara. Æn for thy at han for-
smadhe at vara vndir gudz fotom. ok lydhno. thy
ær han nu vndir diæfwlsins fotom ok skadhomne.
ok for thy at han wilde ey atirløsa sin tima mædhan
han matte. thy skal han ey hawa hædhan fran frukt-
sama tima. Tha ok xpc taladhe vtansin a bokinne
hulkin som var i bokastolenom ok sagdhe til mik. Æl
thessin thing som thik æru swa aluarlica. tredh. æru
i eno punkt nær gudhi. Æn for than skuld at thu æst
licamlikin. thy ær vidherthorftelikit at andelik vndir-
standelse skulin thik vplatas ok tees mz likamlicom
liknilsom. Ok at konungin ok diæfwllin ok ængillin
syntos thik tala til sama. thz ær ænkte annat. vtan
at ængilse ok ingiwilse godz anda ok ondz. ængiangia
giordha vm them alla thera radhgifwara. alla them
æmi til konungxsins siæl. Æn at diæfwllin ropadhe
sighiande. gnom borat ær thænnidh konungin sagdhe
sik vilia behalda hwat som hælzt vndir kronone
var. ok i hwat hælzt matto thz vare fangit ok aflat.

A 44 - 114

ok ey akta vitrinsona. Thz ær swa vndir standa at
at konungxsins samit ginom boradhis mz diæfwlsins
ingifte. thz ær mz syndelina hardhesto. nar han vilde
ey vpleta ok vanzpaka. thulkin thing vitrinslica hør
dho til rikit. alla ey. alla nar han aktadhe ey at
vægha ok skodha. thulka vitrinso han hafdhe til rikit.
En tha var krokin inwærtis konungxsins sial. nar ff
diæfwlsins frestilse formatte swa mykyt i hans sial.
at han vilde blifwa i sinne oretinso alt til dødhin.
En at hamar kom i konungxsins skapt. æpte krokin
tekenar idhrughans tima som gifwin var konungins
thy æn konungin hafdhe hafte tholkin thanka. iak
syndadhe. ey vil iak længir atirhalla vitande ovit-
telica ok illa aflat gør. iak skal bætra mik hædhan
fran. ginstan hafdhe oretinsonna krokin varit vt
slaghin mz idhrughans hambre. ok konungin hafdhe
komit til godhan vægh ok liff En at diæfwlin
ropadhe sighiande. konungin bindher mik tungona.
ok ginstan var snaran inpæt. thy at konungin vilde
ey giora nadh mz thæm mannenom. som vanfræghdh-
adher var af home. thz ær swa vndirstandande at
thulkin som hælst som vitande lasta ok vanfræghdher
sin næmesten. at han skoli vtvidgha sina eghna fræghdh.
han styris af diæfwlslicom anda. oc skal bindas mz
snæri sua som thiufwir. ok at thwast ixen kom for
konungin æpte snæriona. tekenar tima gifna konu-
genom i hulkom han hafdhe mat vmskipta. ok vxt
ta wrangan vilia oc sænning. thy nar mannin vxt
tir sin limir mz godhom vilia ok bætring. thulkin
vili ær som thwasfasta ixen. mz hulko diæfwlsins

A 44 - 115

suara sindirskæræs. ok synda forlatilse forskullas.
Thy æn konungin hafdhe vmskipt sin vilia ok giort
nadh thøm oræteliga ok vanfræghdha mannom.
ginstan hafdhe dæghwlsins suara varit sindirskorin.
Æn for thy at han stadhfæste sin vilia i onde forakt.
thy var vænta at han skulle thes mer hærdhas.
Thridhia radh saat thu at nar som konungin forethænkte
vppa læggia nya skatta i rikeno var ettir inguatt ij
hans hændir. Ettit tekna at konungxsins hiunga
styrdhes af dæghwlsins anda. ok wrango ræghilsom.
thy at swa som ettit hør oro ok kyld i kroppeno. swa
mødhis konungin ok oroadhis af ilskofullom ræghilsom.
ok hugxilsom. vplætande ok thænkiande mz hwat mat
to han matte fa andra manna godz ok ægho. ok vægh
faranda manna guld. ok hafwor. badhe til land ok vatn.
thy at nar tholke vandrande mæn swa som sofwande
trygge oppa felikhet. thænkto ok trodho sit guld ok
godz. vara væl benarat i sinne værio ok sino eghno
handom. visto the ey af før æn thæt var i konungxsins
valde. Æn at sinnelsamma kar kom xpi ettit. teknas
ihu xpi blodh mz hulko hwar sinkir lifwande gørs.
thy vm konungin hafdhe vakt ok stænkt sina hiunga.
i ihu xpi blodz skudhilsom. ok hafdhe bidhit gudh sik
til hiælp. ok hafdhe saght. O hærra gudh. thu som mik
skapadhe ok atirløste. iak veet at iak kom mz thino
tillate til rikit ok kronona. vmstridh thy the ouini
som mot mik stridha ok løs mina skuld. thy at
rikesins inggeld ymminga ey til thæt. iak hafdhe
ændelica giort hans hærninga ok byrdhe lætta at
bæra. Æn for thy at han ginnadhis annars godz vi

A 44 - 116

liande synas rætuisan hwar han viste sik vara rætuisan
thy styrdhe ærfwllin hans hiærta. hulkin thono rædh
oc tilskyndadhe at gøra mot kirkiona skipan. ok røra
oc vpuækkia stridhe oc swika menløsa. thæt til ræt-
uisan af gudhelix walz biskastol nøpadhe om han
hæmd oc dom oc ræmpnadh. En huilkit hulkit som
nørdhis æptir kunungxsins blæst. tæknar kununxsins
sinnit. hulkit som nørdhis swa som huil stundom til
gladhi ok stundom til sorgh. Ok fyra linior hulka som
varo i huilseno tækna fyrifallan vilia som hwar man
æghær at hava. swa som fulconan. starkan. rættan. fulco-
min vili ær at ælska gudh ok vilia hava han om al thing.
Ok thænne vili skal vara i førsto oc hæxsto liniomne.
Annar vili ær at astunda oc gøra sinom iæmcristne got.
swa som sik sialuom fore gudz skuld. ok thæssin vili
vari starkir. at han skuli ey brista af that ælla nidzskap.
Thridhi vili ær at vilia afhalda af køthleom astun-
dilsom. ok astunda æuærdhelik thing. ok thæssin vili vari
rættir at thæ vardhe ey til at thækkias mannom vtan gudhi.
ok thæssin vili skal vara striswadhær i thridhio linio.
Fiærdhe vili ær ey vilia hava væruldina vtan skællica
til ensampna nidhærthorft. Tha huilkit var ommænt. synt
i the liniomne som vpgik i høght at kunungin ælska-
dhe væruldinna lustilsæ oc forsmadhe gudz ælskelikhet.
J andre liniomne var skriwat at han ælskadhe værldina
man ok hedhær. J thridhio liniomne var skriwat the æl
skelikhet som han hafdhe vanskiplica til væruldinna
ægho. ok rikedoma. J fiærdho liniomne var ænkte
skriwat vtan alt var thæt tompt i hulko gudz ælskelik-
het om al thing skulle hava varit skriwadh. Ok thy

A 44 - 117

thz som tompt var i fiærdhe hinomme teknadhe at
hans siæl var tom af gudz ælskelikhet. ok rædhogha
thy at um rædhoghan dragher siælin gudh til sik. ok
mz ælskelikhetinne fæstis gudh i godhe siæl / thy um
mannin hafdhe alre ælskat gudh i lifwandis lifwe. ok
saghdhe nu i ytirsta timanom. af allo hiærta. O hærra
gudh. mik angra af allo hiærta hava syndat mot thik.
gif mik thina ælskelikhet. ok iak skal bætra mik. hær-
æpte. than man. som tholka ælskelikhet hafdhe skulle ey
ga til hælwitis. Nw for thy at konungin ælskadhe ey thz
han skulle ælska. thy hawir han nu sins ælskelikhetz
atirløn. Thæ æptir sa iak then andra konungin vidh
rættusomma høghro hand hulkin som var i purgatorio.
ok han var likir nyfødho barne. ey formagande røra
sik. utan at enast. at han upluppte øghonin. Ok vinstra
vægh vidh konungin. stodh en diæfwl hulkins howdh
likt var vidh smidhio bælgh. mz lango pipo. ok hans
ærma syntos swa som twe orma. hans kne swa som pryxe.
ok hans føter swa som lange krokir. / Oppa konungxsins
høghro hand stodh fæghirste ængil. redhobon at hiælpa.
ok tha hørdhe iak røst saghiande. Thænne konungs synis
nu swa som hans siæl var skipadh. nar hon gik af kroppe-
nom. Ok winstan ropadhe diæfwllin til bødhinna som
var i bokapolenom. oc saghdhe. Undarlikit synis hær-
thy at thænne ængillin ok iak bidhadhom thæssa barn
sins forlo. han mz sinne renlikhet. ok iak mz alle
mine orenlikhet. thæntidh barnit var født ey til
køtit utan af køtino. syntis i thy orenlikhet thz
ængillin vidh stygdhis. ok formatte ey hæmna sina
swæmn. Æn iak hæmnar han thy at han fiøl i mina
hændir. æn ey veet iak hwart iak skal ledha han:

A 44 - 118

thy at mæn myrko øghon see ey han. for ena hædha
klarhetz skini som frangaar af hans brysti. Æn ængil-
len see han oc veet hwat han skal ledha han ok forma
ey hamna han. thy thu som rættis domare ær lof
vara strijdh ok skil vara thrætto. Wrdhit swaradhe
a bokinne som stodh i bokastolenom. thu som tala sigh
for hwat sak thæsse konungxsins skal siæl i thina handir.
Diæfwllin swaradhe. thu æst siælf rætuisan. thu sag-
dhe at ængin skulle inga i himerike thæn som ey
før ætti gulle orættelica aflat gooz. oc borttakit. Æn
thæssin siæl ær al smittadh af illa fagno. oc orættelica
afladho gooz. swa mykyt at alla hans ædhro ok mærgh
ok køt. ok blodh vpføddos. ok væxto af orættelica afla
dho gooz ok kost. Annattiddh sagdhe thu. at liggiande
fæ oc dyra hafwor. thæs maar ok madhka gnagha ok
vpæta skulle ey samansankas. vtan the hafwor oc gooz
som blifwir ængaredhelica. Æn i thæsse siælinne ær then
stadhin tombir thæs himerikis liggiandafæ ok hafwor
skulle liggia. Æn thæn stadhin var fullir hwar madhca
oc frødhe føddos ok vpfostradhos. Thridhiatiidh sa-
gdhe thu at iæmcristin skulle ælskas for gudz skuld.
Æn thæssin siæl. ælskadhe meer kroppin æn gudh.
ok aktadhe ænkte af iæmcristins ælskelikhet. thy at
mædhan han var i kotino oc kroppeno. hugnadhis
han af thy gooz som orættelica borttox af hans iæm
cristne ok sarghadhe sinna vndirdana hiærta. ok
aktadhe ey andra mana skadha. mædhan han hafdhe
yfryt. han giordhe hwat som hælzt hono thæktis
ok bødh hwat han vilde. ok litit aktadhe han af iæm
nadhenom. Thættta æru hæxta saki. thy han kom

fore

A 44 - 119

fore i mina hændir . ok thøm fylghdho otalica andra .
Tha swaradhe ordhit af vætuisonna book sighiande
til ængillin . hør thu ængil siælinna gømare . hulkin
som ær i liuse ok seer liusit . hwat ræt alla dyghdh
hawær thu til at hiælpa thæsse siæl . Ængillin swaradhe .
han hafdhe hælgha skrifna two . oc trodhe oc hopadhe
hwaria synd skulla affskrapas oc forla tas mz idhrugha
oc skriptamalom . ok rædhis han gudh . æn thot mindra
æn han skulle . Annattidh taladhe vætuison af bokinne .
sighiande / o thu min ængil . thik lonas nu at hamna
siælina . oc thik diæfwl lonas at see siælinna liws . upletin
thy oc ransakin badhe hwat som thæsse siæl hin ælska-
dhe nar hon lifdhe i licamanom . oc hafdhe alla limi
hela . Ængillin oc diæfwllin swaradho badhe . han ælskadhe
mænnena ok riksdomana . Tha saghdhe vætuison a bo
kinne / hwat ælskadhe han nar han ængxladhis af dyz
sins thwinge . the swaradho badhe . han ælskadhe sik
siælvan . thy at meer ængxladhis han af kotz sins
siukdom oc hiærtans drøuilsom . æn af sins atirløsara
pino . Æn taladhe vætuison . upletin hwat han æl-
skadhe i sins lifs ytersta punkt . nar han hafdhe æn
i sik heelt sinnit . ok vndirstandilse . Ængillin swaradhe .
tha enpinniny . thæssin siæl huxadhe tholkaledhis
Vee mik at iak var mykyt diærfwir mot minom
atirløsara . Gudh gafwe at iak hafdhe æn tima i hulko
iak matte thakka mino gudhi . meer thrængir
oc trænghar mik nu at iak haw syndat mot mino
gudhi . æn mins kotz værkir . ok æmmæl . æn thot
iak finge ey himcrike . tho vilde iak thiæna mino
gudhi . Vætuison swaradhe a bokinne sighiande .

A 44 - 120

Thy at thu diæfwl format ey see siælina for hænna
klarhetz skuld · ok thu min ængil format ey
hawa hona · for hænna orenlikhet / thy ær rætuis
dombir at thu diæfwl skuli rænsa hona · ok thu ængil
hugna hona · thæt til hon skuli inledhas til ærona
klarhet · Æn thæt siæl lonas at see til ængillen ok
hawa hugnadh af honom · ok thu skalt værdha lut-
takande xpi blodz oc hans modhers oc gudz kirkio
bona · Thæt xpc sagdhe diæfwlin til siælinna · for
thæn skuld at thu komt i mina hændir ful mz illa
afladho goze oc kost · thy skal iak toma thæt mz mi-
nom pinas · ok tha satte diæfwlin konungsins hiærna
mællan sin knæ · hulkin likt varo pinas · ok suman
thrængde starklica i langleek ok vidhelek · thæt til
allir mærghin vardh thundir oc klen swa som tunt
løf · Annatidh sagdhe diæfwlin til siælinna · thy
at then stadhin hwar dyghdhena skullo vara · ær tombir
thy skal iak upfylla han · ok tha satte diæfwlin swa
som smidhsio bælgx pipo i konungsins mun ok blæste
starklica ok mæktelica upfyllande han mz rædhelico
vædhre · swa mykyt at alla konungsins ædhro ok sinu
sitnadho upslita · Thridhiatidh sagdhe diæfwlin
konungsins siæl thy at thu vast oniskunnandi vidh
thina undirdana thæt skullo hawa varit swa som thine
syni · thy skulu mine bitande ærma · thrængia thæt
ok pina · thy at swa som thu strækt thina undirdana ·
Swa mine ærma like ormom skulu slita thæt mz
mæstom værk ok styg · Xpc thassa thre pino swa
som prassins · oc blæsins ok ærmanna · nar diæfwl-
lin ville æn thryngia pinonar ok byria af the første

tha saa iak gudz ængil awerækkia sina hændir om
diæfwlsins hændir · at han skulle ey thyngia oc øka
pinonar · at gøra hona æpte sinne lysto swa thunga
som førsta sinne / ok swa minzskadhe gudz ængil pinona
i thwarre stundinne · ok siælin oplypte sin øghon til
ængillin æpte thwaria pinona · tho ænkte talande · vtan
swa som teknande i sino athæfwom · at hon fæghnadhis
oc skulle skiøt frælsas ok helas / Sidhan taladhe or-
dhit af bokastolenom sighiande mik / al thæssin thing
thz thik æru swa fulleliga teedh · vardha nær gudhi y
eno punkt · æn for thy at thu æst licamlikin · thy tees thik
thæssin thing om likniße · Nw æn thot thænne konung
var giringer til værlz hedher · ok at taka the thing
som ey varo hans · tho for them skuld at han rædde
gudh · oc lat af at gøra somlik thing thz hono lyste
for them rædoghan · thy drogh thænne rædoghe
han til gudz kærlek · thy skalt thu vita at mange
mangfalle giordhe · oc vafdhe i mangom syndom ·
fa mæstan idhrugha fore dødhin · ok thera idhrughe
ma swa fulkomin vara · at ey at enast forlatz them
syndin · vtan æn ænkæl skærslo eldz pina · om the
døø i them idhrugha · æn thænne konunger fik ey
kærlek · før æn i ytarsta lifsins punkt · ok nar ho-
no vanskadhis samwit ok al kroppsins makt / fik
han gudhelik inskinilse af minne nadh · swa at
han syrgdhe meer af gudz vanhedher · æn af sino
værk oc skadha / ok thæssin sorghin teknadhe thz
klusit · thz diæfwllin var af blindir giordher · ok viste
ey hwart han skulle ledha konungxsins siæl / ok ey

sagdhe han sik for thy vara blindan/ at han ey hafdhe
andelik vndirstandilse. vtan at han vndradhe sin my-
kla kunsins klarhet. ok sua mykla ørenlikhet i the
skrinne. Æn ængillin viste væl. hwat han skulle ledha
skrina/ Æn han matte tho ey hanna hona før æn hon
vare rensadh. Swa som skriwat ær ængin skal see gudz
ænlite vtan han før ær rensadher/ Æn taladhe ordhit
a bokinne sighiande. thz at thu saat ængilin wtrækka
sina handir ok diæfulsins handir. at han skulle
ey thyngia skrinona. teknar ængilsins vald ok diæful
sins vald. thz ængillin mz fortakir oc atirhallir diæf
wlsins makt oc vald. thy at diæfullin hafdhe ænga
matto oc ænga skipan til at pina skrina. vtan han atir
hiollis mz gudz dyghdh. oc valde. ok thy ger gudh æm
væl miskund i helvite. thy at æn thøm fordømdom
vardher ey atirløsn. oc ey synda forlatilse ælla hugnadher.
tho ær gudz miskund mykin i thy at the pinas ey
vtan xpc rætuisonne ok sinne forskulla/ Ælla hafdhe
diæfullin ænga tempran ælla matto i sinne ilzsko.
Samuelica at thænne konungs synt sua som nyføt barn
tekna at hulkin som vil fødhas af værldinna sifængo
oc til himerikis liff. skal vara menløs som barn
ok vaxa til fulcomlikhet i gudz nadhe. oc dyghdhe. ok
at konungin vplypte sin øghon til ængillin. tekna
at han hafdhe hugnadh af thøm ængle hans gø-
mare var. ok gladhi af hopi. thy at han hopadhi
sik koma til æuærdhelikit liff. Ok sua vndirstadhas
andelik thing vm licamlik liknilse. thy at ængla
ælla diæfla hana ey tholka limi ælla vndhertalan

mædhan the æru anda | vtan thera godhlekir ok
alzskra · kungøras licamlicom ôghom · vm tholik likniske ·
Thæt æpl̄ taladhe ordhit af bokastolens skinande
mik · Bokastolin som thu sa teknar sielfua gudh-
domin fadhir ok son ok thæn hælgha anda · Æn at thu
formatte ey begripa bokastolsins langlikhet · ok
vidhelek · oc ey diuplikhet oc ey hogghelikhet · teknar
at ængin forma at finna i gudhi vphof · ælla ænda
thy at han ær oc vær vtan vphof · ok skal vara vtan
ænda · Æn at hwita litin ælla færghan · thera thriggia
licama · syntis i androm · ok tho skodhadhis en litin
i androm · thz teknar at gudh fadhir ær i sonenom · æwær-
dhelica ok thøm hælgha anda · ok sonin i fadhirenom
ok thøm hælgha anda · ok thæn hælghe ande i hwario
theri · Samuelica en natur · oc tho aatskilde i personana
eghelikhet · ok at en litin syntis blodhughudhir · tekna
sonin hulkin som tok manna natur i sina persona · gudh-
domenom oskaddom · ok hwite litin teknar thæn hælgha
anda · vm hulkin som syndarna afthwagghilse vardha ·
Gyllene litin teknar fadhorin · hulkin som ær alra
thinga vphoff oc fulcomilse · ey at nakar fulcomilse
ær hælli i fadhirenom æn i sonenom · ok ey at fadhorin
ær før æn sonin · ok ey at thu skuli vndirstanda at ey
ær fadhorin thæn same som sonin ær · vtan fadhorin ær
annar i persona · annar sonin i persona · ok annar thæn hæl-
ghe ande i persona · Æn tho æru the alle eet i natur ·
thy teeks thik thre litir atskilde oc samfoghadhe · atskildi
i personanna atskililse · ok enadhe vm naturina enan
ok swa som thu saat i hwariom enom litenom andra

twa litrna. ok ey formatte thu see een vtan annan.
ok ey i littrenom nakat fyr ælla sidharmeer. meer ælla
mindra † aatskildt. alla ey sæmiande. vtan en vili
een guzdhelikhet. een æra. Æn that sonin ær af
fadhorenom. ok than helghe ande af hwarto thera.
Tho var aldre fadhorin vtan sonin ok than helgha anda.
ok aldre sonin ok than helghe ande vtan fadherin/ Æn
taladhit ordhit til mik seghiande. Bokin som thu saat
i bokastolenom teknar at i gudhdomenom ær guzdhelik
vitzska. ok snille. hulke enkte ma tillæggias. ælla
minskas. Ok thæssin ær lifsins book thz ey ær skriuadh
som the skript hulkin som ær ok ey var. vtan thæssa
bokinna skript ær æuærdhelica. thy at i gudhdomenom
ær æuærdhelikhet. ok vndirstandelikhet. alra thinga
nærwarande. framfarande. ok komaskolande. vtan
vmskiptilse. ok vidherskyte. ok enkte ær honom osyn-
likit. thy at han see ok veet al thing. Æn at ordhit
taladhe sik sialft. teknar at gudh ær æuærdhelikit
ordh. af hulkom al ordh æru. ok i hulkom al thing
lifwande gøras ok vppehallas. Ok thz taladhe tha
synlica nar ordhit var giort kot ok vmgiks mz manom.
Thu skalt oc vita at gudhs modher forskulladhe thæssa
gudhelica syn/ ok thæssin ær miskunnd loffwadh swen-
skis rike. at mannene byggiande i thy skuldo gøra
the ordh som framga af gudhs munne. Æn at sa taka
oc two himmirikis nadhom thz thik æru gifwin ok
sagdh af gudhi. thz ær ey gudhs lastir vtan mannanna:
thy at the vilia ey forlata sina hux kold. Ok æmuæl
læsomma ordh æru ey fulcomnadh mz forsto thæro

tirianis konungom. vtan än skullu koma tima i hulkom
the skullu vpfyllas ok fulkompnas. Xpus gudz son sighir
sinne brudh. hwi gudh plaghadhe israels folk i ök-
nene ok ey i egypto lande. ok af moysi prophetom
ok auitair en konung mz hötilsom. thy at han varkunna-
dhe ey sinom vndirdanom. oc styrdhis af ondom
radhgifwarom. ok at han skoli ey trösta a thz at han
kalladhe han förra/ vin. Capitulum xlix

Ter thra tiladhe til sinna brudh sighiande. thry
mana kön varo i israels folke. Somlike af thöm
älskadho gudh ok moysen. Andre älskadho sik mera
än gudh. Somlike älskadho ey gudh ok ey moysen.
vtan enkannin werdzlikin thing. Madhan thätta folk
var i egypto lande kalladhos the alle gudz syni ok israels
syni. Än ey thäkto the alle gudhi mz iämpno hugh.
Swa nar gudhi thäktis at wtledha folkit af egypto lande.
nöttu somlike gudh ok moysen. thy tedhe gudh mykla
miskund/ oc rättwiso hardzsofullo. Än thu mat spöria
hwi gudh wtleddhe folkit ok plaghadhe thöm ey hal-
lir i egypto lande. madhan han forewiste at ey var
än time at skola miskunna/ ok the manana ästa
som skuldhe fordärnas i thöm landom som the skuldo
fordärna varo ey än vpfylta. swa at gudz rättwisa
vildhe thöm fordärva. Jak swara. Sidhwir gudh. wt-
valde israels folk. swa som diäkna. at lära thöm oc
pröua. oc for thy var thöm barmerfadhir ok ledhare
nidhirthorftelikin. at han skulle ga for thöm mz ordhe
ok gärning. Thy thz til at barmerhuernanne skullo
fulkomlica läras. var äkrin meer nidhirthorftelik

A 44 - 126

Hic duo folia vi

æn egypto land. at the skullin ey vanlica ofmykyt
oroas af egypcijs. vndir gudz vætuxo plikt. Alla ok
at the skullin ey ofmaktelica høghferdhas af misku
nna teknom the skullo lønas for thiudom. Ok
moyses skulde prøuas sua som folksins mæstare. at
than som gudhi var opinbar skulle æmuæl vardha
barnesuenomen kunnoght. ok at the skullo honom
fylghia. thy af folksins ofuille ok iærteknomen var
ærlicare ok allom kunnoght. Jak sigher sannelica at
iæmuæl vtan moysen hafdhe folkit varit vtlæct ok
skulle døø. Vtan for moyses godhlek do folkit lætliare
ok for folksins kærlek kronadhis moyses høghelicare
ok ey ær thz vndir. thy at moyses pinadhis af enko.
i alla thera dødh, ok thy dualde gudh sina ræt at
folkit skulde prøuas, oc gudh kunnoght vardha af sinne
tholomodh. oc miskund ok iærtekn. ok folksins othyk
kia ok vili skulle tees til thera varilsa som komasko
lande varo. Swa ingingo mange halghe man ij he-
dhin land. af thæs halgha anda ingiuthilsom. hulke ey
fingo thz the uildo. tho kronadhos the høghelica for
godhan vilia. ok gudh skynda miskunna tima, ok
nyan vixgh. thy the vidherstadho for thera tholomodh
ok godhan vilia. ok ledde thæs varlicare til fullo
nytta. Thy skulu gudz doma alledh hedhras ok ræ-
dhas, ok høghelicast ær vaktande at manzsins
vili vardhe ey gunnærdoghir gudz vilia, Æn thænne
konungin af hulkom iak talar. som thu kænne. haf
dhe ey thæn godhuilia til folkit. som moyses, thy

A 44 - 127

...dentur desiderari.

Æn han forma ey løsa thøm. ok hwat foot stighit
som han ær nødha for min æftaagha. skal iak tælia
ok atir mæla hono i æuærdhelico lifwe. Æn nar ko-
nungin kombir til pafwan ødhmiukæ sik hono af allo
sino hiærta. ey lønande sina synde ok ey orsakande
utan bedhandis afløsn af the olydhno. han hawir
giort mot the hælgho kirkio skipan. ok af thy bane
han ær i bundin / oc af sino oppinbarom meneedh
ok af thøm ovana oc ey før plæghadho thunga ok
skat han haw lakt a sins rikis almogha. ok for thæt at
ouærdoghe klærka æru komne til kirkionna inghæld
for hans skuld. ok for al the thing som thæn sami
konungin haw vidherfrestat. mot loflikx rikesins
ok biscopanna stadhgom. Christus radhir thøm sama ko-
nung som før ær saght af at han skoli ga til pafwan ey
mz høghfærdh ælla mangom thianarom gifwande
rikwelica ok opællica sina gafwor at han skoli lofwas
i landomen. utan gange ødhmiuklica ok snællelica
oc hafwi vidherthorftelica thianara ok the som prøwas
vara thæniske oc gudhelike. Capitulum liij

Christus taladhe til brudhinna sighiande. Um
konungin wægar oc far til pafwans. ok wil
sik kænnas hafwa thunghelica syndat. tha vaktæ sik
af smekiarom hulke honom radha at han skoli
wægha ok ga mz høghfærdh. til thæs at hans nampn
skuli lofwas i landomen. ok vaktæ sik af thøm
sam honom radha at gifwa sina gafwor rikulika
at hans frægdh skoli oppinbaras. ok samasunka
mykyt thiæniste folk at han skoli ey fangas

A 44 - 128

af ovinom. Vtan utgange snælleliga ok ødhmiuk-
liga. hauande vidherthorfteliga thiænara gudheliga
ok høuiska. ok ey ofmanga. ey utlæggiande sin
thing for sinna vpsn skuld oc tælsn. vtan til gudz
hedher ok sinna nyttelikhet. vakte ok sik snælleliga
for thøm mannom. som astunda at gøra honom skadha.
thy at æn thot iak forma al thing mz mino valde.
tho ær stundom gørande mz manzlikom radhom ok
hiælpom. ok thy æn thot iak taladhe mz moyse
tho hørdhe han oc følgdhe ens hedhins manz
radhe. thy at thz var got. oc for somlica thinga
skuld vidhertorftelikit oc nyttoghet. Xpus manar
konunga vm sina brudh. at the skulin aflæggia sina
synda thunga byrdhe mz ængilsins æptedøme
hulkin som synttis thobie gifuadher. swa som ledhs-
man til vægh. ok at the skulin giudha sik mz godhra
ordha ok gerninga klæde for æn the wægha af væril-
dinne. ok at the skulin bæra høuisk klædhe ok
høuiska ok væl matadhra sidhi. Capitulum liiij

Xpus talar til sinna brudh af thøm konungenom
som owir meer ær afsaght syghiande. Se hwat
ær at ængillin synttis gifuadher thobie nar han
vilde fara til annan stadh. thz merkir rættuis manz
tekn oc skipilse. thy at mannin som astunda at fa
sinna synda forlatilse. skal aflæggia sinna synda
thunga byrdhe mz idhrugha ok rættom skriptamalom
ok vmbæring gifwa sik mz godhom ordhom ok gerningom.
Swa gøri ok thænne konunger. Vrække alla sina ge-
rninga for æn han wægar af væridinne hauande

A 44 - 129

forakt swa bortkasta alla sina forro onda sidhi
oc lättelikhet. at han aldre optarmera lystis i thøm.
thy at swikt är ok vanskapat at lova fäghirstom
thera. at fylghia hans fäghirind. ok fylghia sidhan
annatidh vanskapadh thing / thy davidz swena nar
the fulica rakadhe i sino skägge ok stakte i sinom
kladhom. matto ey inga i iordzlikit iherusalem.
for än thera kladhe varo bätradh ok thera skägg
atirvaxit / vtan blifwo i öromilsa ok forsmäilsa stadh.
huru myklo hällir iak gudh fäghre ok starkare
thøm david leta faghir thing i manomen. thy
vil iak ey at the bärin stunt kladhe swa som skäm-
dagärste. ok ey ok quinzlik athäfwe swa som qvinz-
like män. vtan iak lofvar manomen mytelik
thing ok hövisk at the värin kladde til mytte-
likhet oc hövisklikhet til min hedhir. ok at the
värin redhobone at göra mik riddarskap. när
mik thäkkis at kalla thøm af väreldinne. Xpus
thingnar sina brudh ok sighir hänne at hon skuli ey thighia
gudz ordh som hänne äru trodh. ämmal än that hon af
thy lastas. ok at hon skuli ey thøm tala for mana lof
thy at hulkom som gudhlik radh giffwas. vm the lydha
thøm skulu the fa miskund ok lonadha. ok vm the
forsma ordhin skal rättirsan døma thøm Capitulum lv

Sonin taladhe til sinna brudh sighiande. thu
som andelik thing see. skalt ey for thy thighia at
thu lastas. ok ey thy tala at thu lovas af manom. ok
ey rädhas af thy at min ordh the thik äru gudhelica
opinbaradh. forsmas ok fulafnas ey ginstan / thy at

A 44 - 130

rætuisan dome thæn som mik forsma. ok miskunin
gifuer them løn som mik lydhe. ok thz vardhr ij
twæggia handa matto. forst thy at syndarena pina
affskapas af rætuisona book. annatidh thy at
lønin økis æpter thy som fult gøre for syndenar.
ok thy sændas al min ordh vndir them ænda
oc mz swa skælom. at vm the som ordhin sændas
høra. at tro ok fulcompna them mz gerninginne
tha skulu mina rætter haldas oc fulcomnas them
Ok for thy at mæsto folk vilde ey fylghia mino
budhordhom. forlat rættan oc gnan vægh. ok gik
vm wrangan vægh oc mødhosaman. oc vardh
allom hatælikhit. oc mange af them æru i hælvite
ok tho flere i himerike. Swa ær oc ænnidh nu
thy at thæssa nærcomne folk huilkit iak hawer plaghat.
ær ey vordhit gudh minkare ælla lydoghare for
plaghoma skuld. vtan ær vordhit dirfuare mot
mik ok meer ginuærdoght. Thæt æpter hørdhe
iak røst sighiande. O min son huilkin som mæktø
nit frælse mz thino dødh af hæluite. stat op oc
vær thik. thy at mange mæn ok qwinno vtælysto
thik af sino hiærta. thy gak in ij rikit snælle
lica swa som salomon. lypt bort dørrinar ælla
portana af dørna æxlomen starklica swa so sampson
gat forsatu for klæzkomen. ok swaru i vagheno
for mædharna fører. Rædh annonar mz vapno
ok nidhir kasta vallogha mænnena. fore almoghano
swa at ængin af thinom ovinom komi vndan. for

A 44 - 131

æn the som hærdhas mot thik bedhas miskund
mz samme ødhmiukt. Gudh fadhir kungør brudh-
inne ok teer. hwime nadhelikin framfør gudhe-
lix doms thz giordhir var mot ens konung. æn tha
lifwande thz olydhughir var gudhelicom radhom. ok hul-
kaledhis brudhgumin saa lamb ok ænlite i gudhelix
valdz altara i himerike ok i thøm samma punkt.
sa hon lambit i ens prestz hand som tha saghdhe messo
i værldinne. ok hulkaledhis konungana thiænara
ok undirdana varande plaghadhe i værldinne
ok i hælwite ok i skærslo elde. Kærdho hardhelica
for gudhi oppa thøm samma sina sina konunga ok hyf-
dhinga. ok alle hælghe mæn beddos nadhum ow thøm
thær ær mærkelikin kænnedombir. Capitulum lvj

Gudhz fadhir taladhe til brudhgumma sighiande.
Hør the thing som iak sighir. ok tala the thing
som iak biudhir thik. ey for thin hedhir. ok ey for thin
last. vann hælt ræmhughelica oc ak ens lica[illegible]
i thinom hugh. thæn som thik lona. ok thæ[illegible]
som thik lasta. at thu skuli ey røras til wredhe fore
lastan. ok ey upphøghias til høghfærdh for lofwit. thy
at thæn ær værdhir hedhir hulkin som ødhmiukelica
var i sik sialwo. oc han som af kærlek skapadhe ænglana.
ok mænnena til thz ena at flere skullin luttakande
vara hans æro. Iak ær vissilica mz thæn samu i walde
oc vilia. som iak var naar min son tok kroppelikin licama.
i hulkom iak ær ok var ok han i mik. ok thæn hælghe
ande i os badhom. æn thot værldinne var lönlikt
at han var gudz son. tho var thz nakrom kunnoght.

æn thæt sam mænniskiom. thy skalt thu vita at
thætta ær gudz rætuisa. hulkin aldre hafdhe vphof
swa som siælwir gudh hafdhe aldre vphof. at før var
ænglomen teet liws æn the saghe gudh. hulke ey fiollo
thy at the visto ey gudz lagh ok rætuiso. vtan for thy
at the vildo ey halda hona ok gøma. Vissilica the un-
dirstodho at alle ælskande gudh skullo see gudh. ok
vara mz honom æuærdhelica. ok the som hatadho gudh
skullo pinas æuærdhelica. oc skullo aldre se han i sinne
æro. ok tho wtualde them høghfærdoghia giri hællir
hata gudh ok blifwa i thøm stadh thr the skullin æ-
uærdhelica pinas/ æn ælska gudh at the skullin æuær-
dhelica glædhias. Tholik sama rætuisa ær af mannes
swa som af ænglomen. Vissilica mannin ælskr før æl-
ska gudh. ok sidhan see han. Thy vilde iam som
før [illegible] af kærlek xpi rætuisomma lagh. at han skulle
laghsomma [illegible] vara synlikin ij mandomens hulkin ey
[illegible] formatte sees i sinom gudhdom. ok
ik ok [illegible] siælfsualde ær swa gifuit mannomen sam
ænglomen. at the skulin atskilia himerikis thing
ok forsma iordhrikis thing/ ok thy iak gudh sokte
mannin mz mangom mattom. æn thæt iam gudhsødhu-
synis ey. ok i mangom landom teer iak mangom mæn-
niskiom huru hwars landzsins synd maghe betras
ok huru miskunnin skulle faas. før æn iak giordhe
min dom. ok rætuiso i them sama landom. æn man-
niskian atualda ey ok akta ey thæsse thing. thæs-
sin rætuisa ær æmnæl i gudhi at alle the som æru

A 44

A 44

A 44

re.
de
rũ
era
ti-
pl
tis
ep̄
ũ-
.
ũi
io
ri
ne
s:
us
ne
ſi
p̄-
ſte
q̃s
r.
e.
ab
dē
o:
ad
r.
r.

A 44

Epleat os meũ laude tua
allła ut possim cãtare allła
gaudebũt labia mea duʒ
ro tibi allła allła. Ps. In
eraui nõ ꝯfundar in eter-
sticia tua libera me ⁊ eripe
ne. Gloria patri. Oro.
quũs ecclie tue miseri-
:ut spũsctõ ꝯgregata:
nullaten⁹ incursiõe tur
r. eiusdẽ. Lcõ actuum
dieb⁹ illis: apłoꝝ.ij.
piens petrus os suuʒ:
iri israelite: audite ver
Jesũ nazarenũ viꝝ ap
ũ a deo in vobis virtu-
digijs ⁊ signis: q̃ fecit
eus in medio vr̃i sicut
is: hunc definito ꝯsilio
tia dei: traditũ per ma-
quoꝝ affligẽtes intere
Quẽ deus suscitauit so
loribus inferni: iuxta
ossibile erat teneri illuʒ
Dauid eni dicit in euʒ:
debã dñm corã me sp:
xtris est mihi ne cõmo
Propter hoc letatũ est
um et exultauit lingua
sup ⁊ caro mea requie-

replebis me iocũditate cuʒ fa-
cie tua. Gr. Allła. ℣. Dũ com
plerent̃ dies pẽthecostes erant oẽs
pariter dicẽtes. Allła. ℣. Ueni sã.
fol. cxij. Scdm lucam. u
IN illo tpe: Factum ẽ in
una dieꝝ: ⁊ iesus sedebat docẽs
Et erãt pharisei sedẽtes ⁊ legis
doctores: q̃ venerãt ex oĩ castel
lo galilee ⁊ iudee ⁊ hierlm: ⁊ vir
tus erat dñi ad sanandũ eos.
Et ecce viri portãtes i lecto ho
minẽ q̃ erat paralyticus: ⁊ q̃re
bãt eũ iferre ⁊ ponere ante eũ.
Et nõ iueniẽtes q̃ pte illũ ifer
rẽt p̃ turba: ascẽderũt supra te-
ctũ ⁊ p tegulas submiserũt illuʒ
cũ lecto i mediũ añ iesũ. Quo-
rũ fidem ut vidit: dixit: Hõ re
mittunt̃ tibi pctã tua. Et cepe
rũt cogitare scribe ⁊ pharisei di
cẽtes: Quis ẽ hic q̃ loq̃tur blas
phemias? Quis põt dimittere
pctã nisi sol⁹ de⁹? Ut cognouit
aũt iesus cogitatiões eoꝝ: rñ-
dẽs dixit ad illos: Quid cogi
tatis mala i cordib⁹ vr̃is? q̃d ẽ
facili⁹ dicere dimittũt̃ tibi pctã
an dicere: surge ⁊ ambula? Ut
aũt sciatis q̃a filius hoĩs habʒ

A 44

A 44

A 44

H. Birgittas
Uppenbarelser,
8:e boken
fragment.

A 44

A. 44

A 44

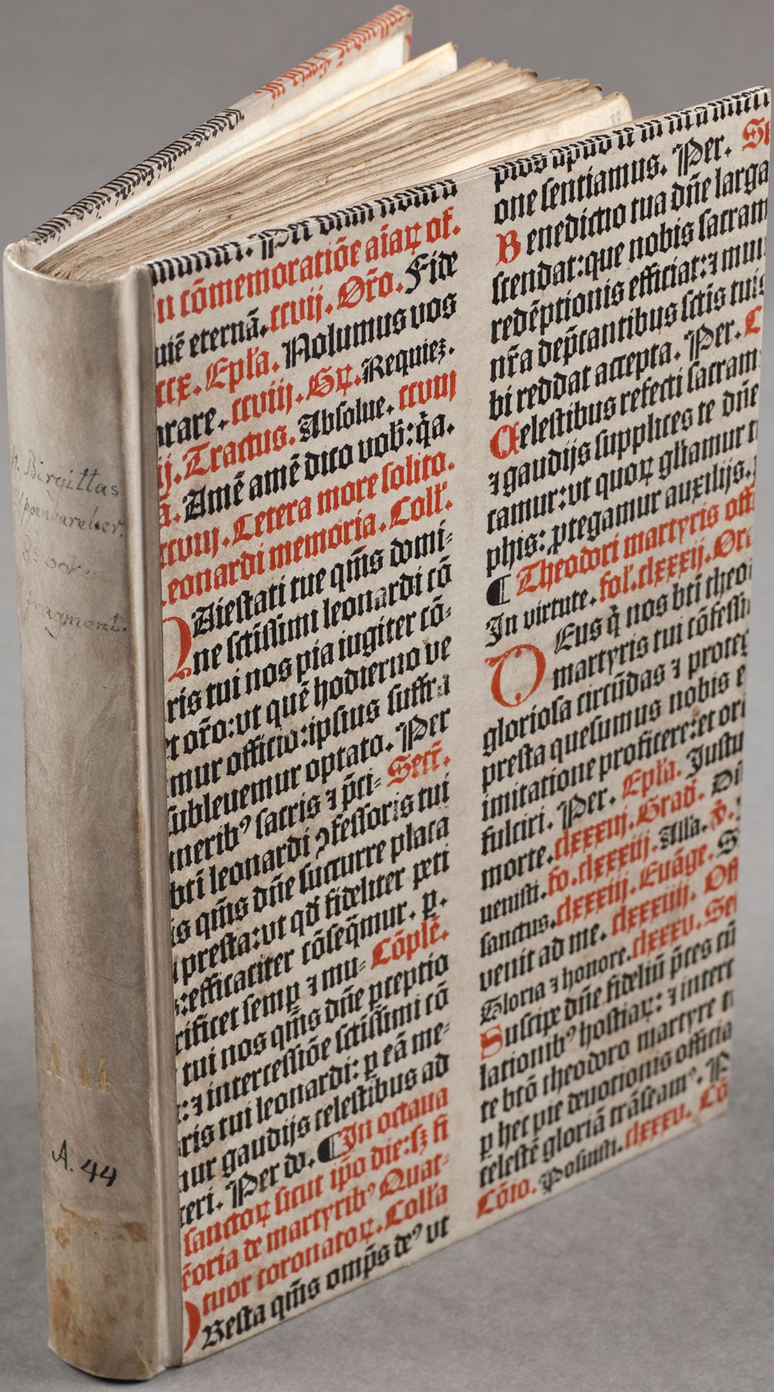

A. 44
Cetera more solito.
Leonardi memoria. Coll.
Theodori martyris
In virtute.
martyris tui
gloriosa circũdas
presta quesumus nobis
imitatione proficere: et